The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, :: New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitesi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, :: New York
Yearly subscription rate
In the United States.. $2.00
To Foreign Countries.... $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 18. Brooklyn, N. Y. 1 d. Gegužio (May) 1912 m. Metai XXVII.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

PAVOJINGAS ŽINGSNIS PRIEŠ ATEIVIUS.

Amerikos gyvenimas lekia tokiais dideliais šuoliais, kad męs nei nepatėmijame, kas aplinkui mus ir apie mus atsitinka. „Titanico" nelaimė nukreipė akis ir visuomenės ir laikraštijos į smulkius aprašinėjimus ir triukšmingas kalbas apie žuvusius žmones ant okeano. Apgailaujame tuos nelaimingus keleivius visokiais jautriais žodeliais ir dar ilgai nenueis nuo laikraščių skilčių viena už kitą griaudingesnės pasakos. Tuom tarpu užpakalyj mūsų atsitiko tokis dalykas ir taip giliai mus paliečiantis, kad rodos turėtų būti kuoplačiausiai apkalbėtas ir jeigu jau nebegalimas būtų prašalinti, tai nors tinkamai prie jo supratimo ir atsinešimo reiktų prirengti. Balandžio 19 Washingtono kongrese perėjo įstatymas, kuris prieš ateivius naują sunkenybę uždėjo ir kurio taip ilgai norėjo šovinistai amerikonai, kad ateivystę apsunkinti.

Naujasai įstatymas vadinasi „Dillinghamo billium". Jisai reikalauja, kad kiekvienas ateivys, išsėsdamas Amerikos prieplaukose, būtų išbandomas: ar moka rašto. Dabar jau bus reikalaujama, kad *ateivys ne tiktai skaityt mokėtų, bet ir rašyt, ir kad prieš immigracijos valdininkus mokėtų nemažiau 20 žodžių parašyti iš Suvienytų Valstijų konstitucijos.* Tegul tas jau leidžiama parašyti nors savo kalboje, bet visgi kiekvienas immigrantas turės jau iškalno žinoti, išvažiuodamas iš Europos ir iš Kanados, kad jis turi mokėti rašyt (rodos bus įleidžiama bemoksliai, kurie del religijos persekiojimo čionai atbėga) ir kad jeigu to nemoka, tai verčiau tegul nei nevažiuoja, nes nors kažin kaip jis būtų sveikas žmogus, nors turėtų užtektinai ant kelio ir pagalvės piningų, vienok jeigu nemokės rašyti, tai iš Amerikos pakraščio bus sugrąžintas atgal, iš kur atvažiavo, prie to rods kompanija dar perveš savo kaštais per jūres. Bet jau savo kaštų iš niekur nebeatgaus.

Dar yra prie šito įstatymo naujas priedas, kuris pakelia ateiviui pagalvės mokestį ant vieno dolerio (pirmiau turėdavo mokėt $4, dabar jau $5). Bet kėlimas pagalvės taip jau priprastas daiktas, kad nors jis vargšus ateivius visgi sunkina, bet jau jis netoks didelis bus ateivystės smūgis, kaip išbandymas mokėjimo rašto ir dar vieno priedo prie šito „Dillinghamo billiaus", kuris jau tiesiog pastato pavojun visus politiškus prasikaltėlius, kurie į šį kraštą atkeliauja. Tai yra priedas senatoriaus Root. Tasai priedas apgieda nei daugiau nei mažiau, kaip sekančią kliauzmą: *„Uutarta deportuot (išvaryt iš Amerikos) kiekvieną ateivį, kuris bus intartas, jogei daro konspiraciją išgriovimui savo valdžios".* Šita kliauzma immigracijos įstatyme būk esanti taikoma į meksikonus, kurie čia nuolatos daro konspiracijas priešais savo valdžią. Vienok ji visuomet bus lengvai panaudojama prieš kiekvienos šalies ateivius, kurie čia atvyks delei kokių politiškų prasiradimų jieškodami prieglaudos, o jų valdžia pareikalaus nuo Amerikos, kad tą ir tą išduotų, kaipo „konspiratorių prie išgriovimo savo valdžios". Nėra abejonės, kad šitas naujas ir pavojingas priedas bus labai po plauku Rusijos valdžiai, kuri galės būrius savo politiškų pabėgėlių iščionai išreikalauti prirodydama faktais, kad jie „norėjo savo valdžią išgriauti".

Apie reikalavimą mokėti rašto, nereiktų daug kas kalbėti, — tokiu būdu nors privers mūsų viengenčius ir kitus ateivius biskį prasišviesti. Vien tik reiktų, kad Europos laikraščiai ir Didžiosios Lietuvos organai kuoplačiausiai šitą žinią išpublikuotų ir kad visi mūsų broliai Lietuvoje jau pirma važiavimo Amerikon (kurie rengiasi važiuoti) išmok tų šiek-tiek skaityt ir rašyt. Bet apie kitą priedą — deportavimų politiškų prasikaltėlių ir konspiratorių, jau negalima ramiai nutylėti. Bet, ką męs darome? Nagi tylime! Rusų ir žydų laikraščiai šitą pavojų veikiai suprato ir ėmė karštus straipsnius rašyti, kad čia piliečiai prieš tą pavojingą įstatymą protestuotų. Lietuviai ir lenkai — kurie taip jau užsiėmę kovomis tarp socialistų, klerikalų ir narodovcų — tylime ir net nieko rodos negirdėjome, lyg tasai įstatymas būtų išleistas kur Australijoje, o ne Washingtone, ir lyg apeitų kokius zulusus ar kafrus, o ne visus ateivius, — ir ypač gi ateivius iš Rusijos, kuriais ir męs esame ir kuriems šitas įstatymas į galę inėjęs ištiesia labai didelį kardą ant šimtų politiškų pabėgėlių...

PERŽVALGA.

S. L. A. seimas. Šiemet 27-sis seimas atsibus Brooklyne, N. Y. nuo 3 iki 8 dienų berželio. Seimo rengimui komisija jau nusamdė posėdžiams vietą — tai gražią ir ruiminga McCaddin Memorial salę (ant Berry str. tarpe So. 2-ros ir 3-čios gatvių), — tą pačią, kurioje Brooklyno dailės mylėtojai stato savo operettes ir lošia geresniuosius teatrus. Tikimasi šiemet labai gražaus ir iškilmingo seimo bei daug būsiant Brooklyne svečių, iš tolimiausių Amerikos kolonijų. Seimo rengėjų komisija rengia svečiams pokylį-vakarienę, o seimo laiku vakarais bus laikoma tai prakalbos, tai TMD. seimo posėdžiai, tai bus pastatyta ant scenos „Birutė", „Živilė" ir regis „Adomas ir Jieva".

*

// **Vėliausiai atkeliavę lietuviai.** Immigracijos bulletinas paduoda žinią kad šiemet per vasarį mėnesį Amerikon **atkeliavo lietuvių 522 ypatos,** taigi ant 24 ypatų daugiau, negu per sausio mėn. (Žr. „VL." N16). Nuo pereitų metų liepos iki šių vasario, atkeliavo čia lietuvių **8532.**

Nuo 1911 liepos iki metų pabaigos buvo lietuvių atkeliauta 8,146 o iškeliauta 3,210. Tad lietuvių per tuos šešis mėnesius priaugo ant 4,936. Per tą patį laiką visai neįleista Amerikon 98 lietuviai, arba ant 55 daugiau negu per visą 1910-1911 metą. Regimai kaskartas daugiau nebeįleidžia.

// **Kasyklų streiko regis nebus.** Iš Philadelphijos rašo, kad anglekasių unijos ir savininkų atstovų konferencijos komitetas sutaisė raportą, kuriame yra išdėstytos visos išlygos, ant kurių bus bandoma susitaikyti. Tą raportą gegužės 2 d. perduos New Yorke susi važiavusiam generaliniam komitetui. Iki to laiko da viešai neskelbs išlygų, ant kurių taikosi. Bet manoma, kad susitaikys ir kad į pabaigą gegužės mėnesio anglekasiai vėl grįš į darbą.

*

// **Išmeta litarą „ū".** „Laisvoji Mintis" rašo, kad ji, nuo Naujų Metų išmetusi litarą „ū", daugiau jos nebevartosianti, kaip tą padariusi ir „Lietuva". Priežastį nurodo, kad šita litara „atgyveno savo laiką". — Šitos priežasties pasiremiant, reiktų išmesti ir ilgąją „ė". Kažin tik ar ne perankstyvos tokios reformos, pakol mūsų kalbininkai dar nesustatė pilno ir tikro rašybos vadovėlio?

*

// **„Birutė" pasididino.** Prūsų lietuvių tautiškasis laikraštis „Birutė", einantis kas savaitė iš Tilžės ir leidžiamas p-no Vanagaičio, nuo 15-to N padidino savo formatą ir tapo daug įvairesnis. Dabar rasi galės varyti konkurenciją su parsidavusiomis vokiečių politikieriams „ceitungomis" ir ginti savo brolių reikalus.

POLITIKOS SAVAITE.

AMERIKĄ. Naturališkas daiktas, kad šiemet Amerikos politikoje svarbjausią rolę lošia būsianti šį-rudenį prezidento rinkimai. Bet kas bus nominuota? Tai dar nežinia. Turime laikraščių aikštėje tik republikonų ir demokratų spaudos iškišamus kandidatus. Republikonai turi: Taftą, Rooseveltą, La Follette ir Cummins; demokratai — Clark, Wilson, Marshal, Burke, Underwood ir Harmon. Bus abiejų partijų nominacijos, kuriose suvažiavę delegatai ir įvardys prezidentui bei vice-prezidentui kandidatus. Republikonų konvencijoje bus 1,460 delegatų, demokratų — 1,092. Dabar tie visi kandidatai turi po šiek pasižadėjusių juos remti delegatų: **republikonų** Taftas turi 374, Roosveltas — 220, La Follette — 36 ir Cummins — 10; **demokratų** — Clark 196, Wilson — 164, Marshal — 30, Burke — 10, Underwood — 24, Harmon — 4.

Roosevelto šalininkai vienvalios auga. Bet užtai išeina prieš jį ant kovos lauko visi Tafto šalininkai, tarp kurių yra daugelis ir senatorių. Su tuo tikslu šiąnedėl iš senato archivų tapo išvilkta ir apskelbta dokumentai apie garsiąją bylą valdžios su Harvester Trustu. Šita byla ėjo dar esant prezidentu Rooseveltui, kuris tada paliepė ją be pasekmių pridengti. Apskelbdami tą reikalą, Roosevelto priešai tikisi labai pakenksią jo kandidatūrai.

MEXIKA. Į Galvestoną, Texas, atspruko minios amerikonų, pabėgusių iš Mexikos. Jie papasakojo, kokias bėdas perleido tarpe mexikonų maištininkų, kurie vieni kovoja prieš Maderą, kiti vargiai patįs žino prieš ką; o to viso smūgiai nukrintą ant tėnai apsigyvenusių svetimtaučių, ypač amerikonų. Maištininkų žiaurumui sako nėra rubėžių. Taip, brigantai užpuolę vokietį kolonistą, kuris noriai atidavęs jiems savo piningus. Tuom neužsiganėdinę brigantai ėmė kankinti vokiečio pačią, kurią pagaliaus subadę durtuvais. Vokietis turėjęs matyti, kaip jo pačią užkankino ir nieko negalėjęs padaryt. Ir tai atsitikę visai arti Mexikos sostapilės! Regimai valdžia plėšikų nesuvaldo. Daugelyj vietų amerikonai iššūdyta. Todel vieni bėga, kiti neturi piningų kelionei ir slapstosi. Amerikonai kolonistai prašo Amerikos valdžią, kad būtinai į Mexikos betvarkę įsikištų.

CHINAI. Nepaliauja civiliška karė, nėra da ir šiaip jokios tvarkos naujoje chinų respublikoje. Pastaruoju laiku labai daugelis priviso plėšikų. Daugelį jų valdžia išsandė. Che. Kiang gubernijoje republikonai įvedė pažymią reformą, būtent pasmerktuosius plėšikus pirmiaus užmigdo chloroformu, paskiaus sušaudo. Tas daroma, kad pasmerktieji ma žiau kentėtų nuo ilgai nepataikomų šūvių.

Iš Pekino naujoji valdžia išleido ediktą, kuriuomi chinams, mandžurams, mongolams, tibetėnams ir musulmanams tampa pavelyta liuosai savitarpjai pačiuoties. Vadinas įvyko tautystės ir religijos liuosybė. Tas paliepta valdininkams po visus miestus ir kaimus apskelbti. Šalia to valdžia išsireiškia, kad labai geistina pamesti kenksmingą paprotį— varžymą moterims kojų su šniūrais, ką chinai už ypatingą grožį laikydavo.

DANIJA. Nesenai buvo paėję paskalai, jogei Danija norinti parduoti savo salas, esančias Vakarinėse Indijose. Tuojaus buvo atsiradęs ir pirklys, būtent Šiaurinė Amerika. Vienok dabar danų valdžia apsimįslijo ir nusprendė šitas salas pasilaikyti, nors jų prižiūrėjimas Danijai nieko neapsimokąs.

IŠ VISUR.

× **Popežius ginkluojasi.** Paryžiaus laikraštis „Matin" tankiai praneša juokingų sensacijų, bet kartais ir teisingų. Nežinia, prie katrųjų priklauso šito laikraščio žinia, pasklidus pereitą savaitę, būk Romos Vatikane esanti pradėta mobilizuoti tam tikra popežiaus kariuomenė, kurios vadovystę pavesta esanti buvusiam popežiaus gvardijos pulkauninkui, Jules Repoud. Kasdieną dabar esą daromi manevrai ir kareiviškas muštras ant Vatikano kiemo, o popežius su pamėgimu į savo kareivius prisižiūrįs. Su kuo popežius manytų kariauti, „Matini" šito nebežino.

× **Marokoje skerdynės.** Iš Paryžiaus praneša, kad Marokos sostapilėje Feza sukilo marokiečių giminė kabylai ir išpjovė 15 francūzų oficierių, bet vėliaus antėjo ant žydų kvartalo, kur išmušė suvirš 100 žydų ir jaunas žydaites visaip išmėsinėjo. Kabylų toks įnirtimas prieš baltaveidžius, kad supjaustė užmuštųjų lavonus ir ant virvučių prisirišę stukiais ant gatvių rėkaudami valkiojo. Ypač atsižymėjo žiaurumu kabylės moterįs.

× **Amundseno lekcijos Europoje.** Roald Amundsen, kuris atradę pietinį žemgalį susitarė su vokiška firma „German Lyceum" parengti serijas slaidomų ir judomų paveikslų iš pietinio žemgalio gamtos ir visos savo kelionės. Su tais paveikslais Amundsenas, ateinantį rudenį žada važinėti po visą Europą, skaitydamas anglų ir vokiečių kalbose lekcijas.

× **Ant „Olympico" streikas.** Southhamptono prieplaukoje, Anglijoj, sustreikavo laivo „Olympic" pečkuriai ir mašinistai, prieš pat išeisiant laivui į Ameriką su 1,400 keleivių. Jie nurodo, kad ant laivo nėra užtektinai gelbėjimosi valtelių, o kurios ir yra, tai esą niekam netikę, senos, atpirktos nuo karės laivų. Todel jie bijosi, kad neatsitiktų tokia-pat nelaimė, kaip su šitos-pačios White Star kompanijos laivu „Titanic". Kompanija visaip gązdino jūreivius, pagaliaus atgabeno daugiau valtelių.

× **Anglai išjuokia amerikonus.** Londono laikraščiai labai aitriai kritikuoja Amerikos senato komisiją, kuri tyrinėja „Titanico" oficierius. Tiesiog išjuokia, kad amerikonai nežiną, jog šita nelaimė atsitiko ne Amerikos vandenuose, pataria jiems pasižiūrėti į mokyklų geografijos vadovėlius ir reikalauja „Titanico" oficierius paleisti namo, t. y. Anglijon. Bet Anglijos parliamentas to nereikalauja, tik prašo, kad amerikonai tuos liūdininkus teisingai iškvostų.

× **Kaizeris sušaukė marininkų konferenciją.** Vokiečių kaizeris, Vilius sušaukė Berlinan konferenciją iš laivų kompanijų atstovų ir jūreivijos žinovų. Vidaus ministeriui vadovaujant konferencija atidarė posėdžius, kur bus aptariama, kaip reikia sutvarkyti laivų keliones ir jūreivijos įstatymus, kad neatsitiktų daugiau tokių nelaimių, kaip ant „Titanic". Paskui vokiečiai imsią tarties ir su valstijomis, kaip įvesti ant okeano kelonių atvangumą.

× **Mišios už žuvusius.** Paryžiuje, francūzų „Raudonojo Kryžiaus" sumanymu ir prisidėjus vietiniams amerikonams Madeleine bažnyčioje tapo atlaikytos mišios už žuvusius ant laivo „Titanic". Kada po mišių visi užgiedojo giesmę „Near my God to Thee', kurią grajino ant skęstančio „Titanic", tai daugelis moterių apalpo.

× **Vokiečių kaizeris — žydas?** Žinomas vokiečių genealogistas, Dr. von Stradonitz padarė vokiečių spaudoje didelį triukšmą, nes historiškomis datomis privedė, kad dabartinis vokiečių kaizeris Villius paeinąs iš žydų. Anot Strandonitzo, kaizerio prabočiai XV. amžiuje buvę susigiminiavę su žydais iš moteriškos linijos.

× **Portugalija.** Iš Lisbonos praneša, jog Villa Nova miestelyj tarpe streikuojančių audėjų ir kareivių įvyko didelės imtynės. Iš streikierių buvo paleista į kareivius keliolika bombų, kurios suplėšė daug kareivių. Paskui šitie paleido šūvių papliūpą į streikierius. Iš abiejų pusių susirėmime žuvę daug kareivių, streikierių ir šiaip-jau žmonių.

× **Suėmė su šnipų žiniomis.** Budapešte, Vengrijoje, vietinės valdžios suėmė kokį tėnai K. Volf, kuris begales klastų esąs pridaręs Berline ir Odesoje. Bet kas indomu, kad pas areštuotąjį Volf, vengrų policiją

ja surado įvairius dokumentus apie Rusijos ochraną policiją. Tą dagirdusi Rusijos valdžia, skubiai pareikalavo, kad Volfą išduotų rusų policijai, kuri šiuomis dienomis tą brangų subjektą ir parsigabeno iš Budapešto namo.

× **Indomus sumanymas.** Paryžiaus dienraštis „Matin'' apskelbė konkursą — labai indomų konkursą: kas greičiau nulėks ant aeroplano iš Paryžiaus į chinų sostinę Pekiną, tai yra atliks kelią per 13,000 varstų. Ikšiolei da neatsirado liuosnorių ant to fantastiško ir vargiai išpildomo konkurso.

× **Dailės vandalai.** Į Peterburburgą gauta žinia apie negirdėto barbarizmo prajovą, kuris atsitiko Paryžiuje. Mat tėnai susitvėręs ratelis tokių dailininkų, kurie esą priešingi visokiai naujai dailės intekmei. Ypač jie inpykę esą ant rusų muzikos kompozitorių, kurie būk tvirkiną franeūzų jaunus muzikalistus. Taigi šitie laukiniški dailės sektantai anadien susirinkę ir triukšmingai sudeginę surinktus rusų kompozitorių: Rinsko-Korsakovo, Glazunovo, Musorgskio ir Skriabino gražiausias kompozicijas. Tikri vandalai!

Iš Rusijos.

‡‡ **Kalinių laikraštis.** Slapta nuo cenzuros pradėjo eiti Rusijos kalinių organas: „Politiškas Kalinys'', kurio pasirodė jau 4 N. Amerikon jį gabena per Krakovą.

‡‡ **Carienė serga.** Iš Peterburgo rašo, kad carienės sveikata esanti didžiame pavojuje. Įsimetusi kokia tai nepaprasta liga, kuri laužanti caro žmonos kaulus ir tampanti muskulus. Dabar ji gydysiantis Nauheimo maudyklėse.

‡‡ **Gėdingųjų ligų ūgis.** Rusų laikraščiai pastebi apie neišpasakytą platinimąsi gėdingųjų ligų Peterburge. Taip va, 1900 m. statistika parodo, kad miesto ligonbūčiai davė pagalbą 19,535 sergantiems syfiliu, o 1910 m.— tai yra 10 metų praėjus jau buvo 46, 053 sergančių. Priežastis esanti — tai ėjimas miestų biednyn. Ir garsusis Erlicho vaistas „606'' nieko nepadeda, nes nėra tiek ligonbūčių, kuriuose būtų galima serganačius suguldyt ir daryt jiems šito vaisto įšmirkštimus.

‡‡ **Lenkų klerikalai atkuto.** Varšavoje atsibuvo lenkų „narodovcų'' partijos susirinkimas, kuriame tartasi, kokius nuo lenkų pastatyt kandidatus ateinantiems rinkimams į Dūmą. Didžiuma išsireiškė, kad nebestatyti buv. deputato Dmovskio, taipgi eina prieš kandidatūrą dabartinio „Polsko Kolo'' vadovo Žukovskio, kurie yra šiek-tiek pažangesni narodovcai. Reiškia, narodovcai eina dešinyn. Užtai klerikalai stipriais jaučiasi, nes ir šiame susirinkime būtinai norėjo interpti Dūmos kandidatuosna vieną iš katalikų vyskupų.

‡‡ **Kadetai drūti.** Peterburgo konstitucijiniai demokratai išanksto pasiskelbė, jogei jų partijos atstovai laimės į Dūmą ir kad Miliukovo bei Rodičevo kandidaturos esą užtikrintos.

‡‡ **Milijonai labdarybei.** Nesenai Bessarabijoje nusišovė dvarponis Kalmuckyj. Sulyg jo tėvo padaryto testamento, visas turtas iš 30,000,000 rublių pereina į Bessarabijos žemietiją, ant visokių visuomenės reikalų.

‡‡ **Del baduolių.** Vidaus reikalų ministeris įnešė Dūmon reikalavimą, kad iš valstybės išdo būtų dar pridėta 35 milijonai rublių, šelpimui iš bado nukentėjusių gubernijų. Taigi išviso dabar valdžios būtų paskirta baduoliams 154,000,000 rb. Bet sakoma, kad suėmus tuos piningus ir pridėjus renkamas aukas, vistiek dar nebus badas pakaktinai užgesintas.

‡‡ **Pasimirė kniaginė.** Štutgarte, Vokietijoje, pasimirė caro giminaitė, kniaginė Viera Konstantinovna, kurios lavoną su iškilmėmis parvežė į Peterburgą.

‡‡ **Macochas apeliuoja.** Petrakavos teismąn parėjo apeliacijos nuo Damazo Macocho, Alesynskio ir Cyganovskio, pasmerktųjų už žmogžūdystę ir Čenstachavos paveikslo apiplėšimą. Taip jau lygiai prieš teismo dekretą užprotestavo ir Petrakavos bei Varšavos prokurorai. Gali būt, kad Macocho byla bus da išnaujo peržiūrėta.

‡‡ **Kriminalistų susivažiavimas.** Peterburge universitatės salėje atsibuvo tarptautiškos kriminalistų sąjungos, rusų grupės susivažiavimas. Sąnariai pranešė, ką jie girdėjo šiais metais buvodami užsienių kriminalistų kongresuose. Taip, pasirodo, kad kitose šalyse piktadėjistės netaip auga, kaip Rusijoje. Čia ypač daug prasižengėlių priešais privatinę nuosavybę. Bėgiu desėtko metų paprastų vagysčių skaičius siekia milijoną atsitikimų. Kasmet apskrities teismai pasmerkia į 20,000 žmonių, o vietiniai teismai — į 70,000. Viename Peterburge 1911 m. buvo į 2,454 piktadėjistes ant 1,041,132 rub. Užmušta žmonių 28. Susivažiavimas išnešė rezoliuciją, kad reikia piktadėjus mažiau bausti, daugiau šviesti.

Iš Lietuvos.

ALYTUS, Trakų pav. Pas mus keliuose sodžiuose merginos mokino valstiečių vaikus. Kovo 2 d. užpuolė policija, surinko visas kningas ir sąsiuvinius ir nugabeno pas anstolį. Kningučių buvo lietuviškų ir lenkiškų. Anstolis nusiuntė visas pas tardytojį.

Hol—Flet.

PUMPĖNAI, Pan. pav. Čia bus inkūrtas ūkio ratelis. Įstatai jau surašyti. Atsiradus įsteigėjų reikalingam skaičiui, įstatai bus siunčiami Kauno gubernatoriui patvirtinti. **L. Š—kas.**

Vienasėdžiais skirstymas. Pirmasis matininkų būrys balandžio pradžioje išvažiavo iš Kauno į sodžius dalinti juos į vienasėdžius.

SKOLOS. Dvarininkų banko apyskaita už 1910 m. rodo, jog Kauno gubernijos žemė prasiskolinusi šiame banke už 890 tūkst. 332 rubl. Tas bankas šiais metais išskirstęs vienasėdijomis Kauno gub. valstiečiams 3772 žem. dešimtini.

Kareivių nedateklius. Kareivijos valdyba praneša, kiek praėjusiais metais nesurinkusi ji jaunų kareivių. Didžiarusių, mažarusių ir baltarusių trūkę — 1,696, kitų krikščionių — 5,225, žydų — 11,338, karaimų — 19, mahometiečių — 1,225, kitų nekrikščionių — 84, išviso gi — 19,587.

TELŠIAI. Kovo 22 d. atrado Telšiuose nužūdytą namų savininką Skausgirdą su šeimininke. Velionis turėjęs apie 80 metų ir buvęs aptartas dideliu turtuoliu. Žmogžūdžių užeita arbatos gėrimo laiku išryto, ar vakaro ir kirviu sukapota abiejų galvos. Taip pat sudaužyti kamodos stalčiai ir paimta esą 5000 rub. banko popieriuose; kiek pinigų paimta, nežinia. Pažymėtina, kad velionio namas, kuriame atsitiko žmogžūdystė stovi, tankiai apgyventoje miesto dalyj, vienoje geresnių gatvių.

PASKAITOS. Pažįstamas lietuviams ir žinomas lenkų mokslo vyras Liudvikas Krzyvickis, kaip girdėjome, netrukus atvažiuos Vilniun ir turės čia lenkų kalba dvi paskaiti: 1) Apie žmonių giminės senumą ir 2) Vyras ir moteriškė historijos bėgyj.

Iš moksleivių gyvenimo. Nesenai buvo „**Peterburgo Lietuvių Studentų Gamtininkų**'' pasikalbėjimas. Perskaityta referatas „Darvino ir De-Frizo evoliucijos teorijos ir jų svarbumas agronomijoj''. Po referato buvo gana gyvi ginčai, kaip del referato turinio, taip ir del terminologijos. Reikia pažymėti, kad draugai gamtininkai labjau pradeda tais pasikalbėjimais interesuotis. Dabar nepaisant į taip brangų egzamenų laiką, apsilankė žymiam skaičiuje. — Neužilgo ketina būti kitas pasikalbėjimas. Jau yra parengtas ir referatas — rodos: „Lietuvių sveikata statistikos šviesoje''.

XXX.

(„Liet. Žin.'')

VILNIUS. Svarbus rinkinys. Liet. Mokslo Draugija greitu laiku gaus senai pažadėtą didelį vabždžių, peteliškių ir drugių rinkinį. Surinko jį Jurbarko (Raseinių ap.) apylinkėse kuningaikščio Vasilčikovo dvarų prižiūrėtojas, rusas. Tas rinkinys yra dabar Peterburgo Mokslų Akademijoje, kur visa paženklinama: labai reti gyviai bus palikti Akademijos muzėjuje, bet didesnė to rinkinio dalis — apie 8,000 visokių gyvių — bus atiduota L. Mokslo Draugijai. Atiduota ji bus dalimis. Išrūpinęs tą svarbų rinkinį L. Mokslo Drjai žinomasis mūsų veikėjas, gamtininkas Povilas Matulionis.

Oficierių teisės. Vilniaus karo apygardos viršininkas įsakė nebeleisti egzaminuoties intendantų akademijon oficierių lenkų, arba vedusių pačias lenkes.

Vilniaus gubernatorius p. Liubimovas jau paskirtas ūkio departamento direktorium ir po velykų netrukus visai išvažiuoja iš Vilniaus. Ūkio departamente p. Liubimovas jau kitkart tarnavo 5 metus. Kas bus paskirtas Vilniaus gubernatorium — tuo tarpu nežinoma. Minimi trįs kandidatai: Kauno gubernatorius p. Veriovkinas, Gardino gubernatorius Borzienko ir Kuršo gubernatoriaus padėjėjas Kelepovskis.

KUPIŠKIS, Ukm. apskr. Kovo 7 d. Drulonių sodžiaus 17 m. vaikinas norėjo nusiskandinti. Mat, jo mergaitė tą dieną kvietė jį į valsčiaus teismą. Bijojo tat gėdos. Laimė tik, kad jojusieji pro šalį vyrai pamatė ir išgelbėjo.

Kalinių kursai. Ministerių taryba patvirtino teisių ministerio sumanymą įsteigti kalinių kursus. Tie kursai būsią intaisyti prie vyriausiosios kalinių valdybos.

Rašytojo jubilėjus. Trečiadienį, kovo 14 (27) d. Varšavos lenkų visuomenė iškilmingai minėjo žymaus savo rašytojo Kazimiero Tetmajero 25 metų rašymo sukaktuves. Iškilmės prasidėjo miesto teatre, kur artistai vaidino Tetmajero dramos veikalą „Zaviša Juodasai'', paskui buvo iškeltas didelis pokilys. Tetmajeris rašo eiles, apysakas ir dramas, lenkų literatūron jis įvedė Tatrų gyventojų tarmę ir ypač iškėlė savo poezijoje Tatrų grožybę ir jų gyvenimą.

Nauja partija. „Vil. Viestnik'' praneša, kad susidariusi nauja pažangiųjų partija. Ton partijon ineisią Vilniaus ir Kauno gubernijų lietuviai, lenkai ir rusai.

Kovo 19 d. buvo prof. Niemio išleistuvės, kurias jam iškėlė Vilniaus lietuviai. Per vakarienę buvo pasakyta kelios kalbos. Indomiausią ir ilgą kalbą pasakė prof. Niemis. Savo kalboje jis apsakė, kaip ir kur važinėjo po Lietuvą, kiek pririnko (apie kelius tūkstančius) dainų, koks lietuvių dainų senumas ir gražumas. Jis rado daugiau, negu 30 ir tokių dainų, kurias turi suomai; prof. nuomone, jos suomių paimtos iš lietuvių.

Paminklas Stolypinui. Kauno apskrities suvažiavimo valdininkai sumanė pastatyt Kaune Stolypinui paminklą. Tuojau sumetė tam tikslui 48 rublius.

Vilniaus vysk. kuningų permainos. Eišiškių klebonas ir Rodunios dekonas kun. Nikazas Gintautas-Dzevaltovski iškeltas Gardino gubernijon, ne-lietuvių parapijon; Kuišino klebonas kun. Krištupas Abaravičius paskirtas Eišiškių klebonu ir Rodunios dekonu; kun. Sacharka, Suchovelės kleb., paskirtas Kuišinan; kun. Ad. Sniežka-Blockis paskirtas Bielostoko vice-dekanu ir Kalinovkos klebonu; kun. M. Glembockis del senumo paliuosuotas nuo kuningo pareigų; kun. A. Abramavičius iš Gardino vienuolys persikėlė Vilniun.

Pažymėjimai. J. E. Seinų vyskupas Antanas Karosas ir Seinų vysk. konsistorijos teisėjais-surogatas kun. kanaun. K. Prapuolenis gavo šv. Stanislovo I-jo laipsnio orderį; J. E. Kielcų vyskupas kun. Lozinskis gavo šv. Vladimiro III-jo laipsnio orderį.

PETERBURGAS. Kovo 31 d. Pavlovos salėje rengta lietuvių vakaras, šiam sezone paskutinis; vaidinta dramą „Švarkas ir milinė''.

SUBATAS, Kuršo gub. Kovo 11 d. buvo visuotinis „Blaivybės'' draugijos susirinkimas. Pirmininkas, vietinis klebonas, aiškino susirinkimui, kaip baisiai yra pavojingas alkoholis visam žmogaus organizmui ir kokią intoką daro į visus žmogaus jausmus.— Būtų labai gerai, kad tokie paaiškinimai būtų daromi dažniau.

Kuršietis.

PETERBURGAS. Kovo 30 d. prof. Volteris Geografijos Draugijos būste, Demidovo g. 8a, skaitė pranešimą apie lietuvius kolonistus Vitebsko gub.

(„Viltis''.)

Kuningų permainos Seinų vyskupijoje. Kun. S. Dąbrowski— į Augustavą, kun. M. Dąbrowski — į Novogrodą, kun. Kostro — į Vonsošą, kun. Ramatowski — į Kolną, kun. Koćmierowski — į Mazovecką, kun M. Petrauskas — į Vižainį.

Kuningų permainos Žemaičių vyskupijoje. Kun. Budrys, Obelių kam., paskirtas į Aknistos filiją. Perkelti: kun. M. Malinauskas, Balninkų kam., į Krinčiną kam., kun. M. Jusis, Palevėnės kam., į Dotnavą kam., kun. Liasauskas, Datnavos kam, skirtas laikinai Rietavo dekanu. Susirgus Oniškio kleb. jo priedrmių pildymas tuo tarpu pavesta kun. Samavičiui, Panemunėlio kam.

UTENA, Ukm. ap. Kovo 8 d. susitvėrė „Ūkio Ratelis'', kurs Utenoje buvo nuo senai pageidau jamas, nes ir be to ratelio jau kelinti metai ūkininkai su kun. J. Gvagždžio pagalba išsirašo vagonais mineralų trąšų, keletą vagonų druskos ir keletą dešimčių pūdų cukraus. Ratelio valdybon išrinkta žmonės, kaip įstatai reikalauja. Narių mokestis 50k. Vienas iš susirinkusių paskolino 100 rublių tai draugijai be nuošimčių. Susirinkimai nutarta daryti kas mėnuo. **Ant. Leipus.**

KAUNAS. Vasario 24 nukeliavome męs su draugu paveizėti senovės Kauno griuvėsių. Ėjome per miestą kalbėdami apie senovės liekanas. Išvydome Viliją, nešančią ledus į Nemuną, kartų su putojančiomis srovėmis srutų — lyg verkdama... Iš paniekintų Kauno griuvėsių vos tik stovi pražilus nuo lietaus ir saulės, o tačiaus nuo amžių stovi Vytauto pilis baigiama versti visokiomis šiūkšlėmis, kurios čia vežamos iš Kauno gatvių. O viduryj tai nuo smarvės nosį kreipk į šalį.

Broliai, lietuviai, ką jųs manote, apleisdami brangiausią liekaną?! **Antanas Sekmokas.**

(„Šaltinis''.)

IŠ LATVIJOS.

RYGA. Kovo 26 d. „Žaislo'' salėje buvo vaidinta „Gudri našlė'' ir kuogeriausiai išėjo. Po lošimui, orkestrui pritariant, sudainuota: 1) „Sunku gyventi'' operėtos vaizdelis, kurį sudainavo trijo: p. L. Jakavičius, p. Perkunaitė ir p. Vaidelutė. 2) Plė Perkunaitė, fortepijonams pritariant padainavo solo „Kaipgi gražus, gražus žolynų darželis''. 3) „Pasakyk man mylimas krašte'', duetą orkestrui pritariant padainavo p. L. Jakavičius ir p-lė Perkunaitė. 4) „Sudiev Lietuva'', orkestrui pritariant padainavo solo p. L. Jakavičius. Publikos buvo pilna salė. Tvarka buvo kuogeriausia. Pelno „Žaislo'' draugijai liko apie 100 rublių. **Žaislietis.**

(„Rygos Naujienos''.)

Kratos ir suėmimai. Naktį į 27 kovo liko padaryta Rygoje kratos prie Ricierių g. N72 ir Marijos g. N56 58. Pirmoje vietoje rasta uždrausta literatūra ir suimta 3, o antroje suimtas tūlas darbininkas pas kurį rasta proklamacijos soc. dem. darb. partijos.

Laikas ligšiol vis dar šaltas ir nemalonus; paskutiniomis naktimis šaltis siekia 1 laipsnį.

Vokiečių kolonizacija Žemojoje Kuršėje. Šis kraštas maž-kuo neprieina prie Prūsų sienos ir čia, kaip rašo „Dz. Westn.'', vokiečiai dvarininkai sparčiai varo kolonizacijos darbą, t. y. apgyvendinimą vokiečiais ateiviais. Ypač tai pasergėta Gazenpoto paviete — Kasdangoje, Rudbarždžiuose ir Nigrandoje. Latviai kumiečiai ir nuomininkai prašalinami, o vienasėdijos ir dvarai išdalinami į nedidelius plotus ir parduodami vokiečiams kolonistams. Tokių kolonistų Gazenpoto paviete būsią jau kokie 5,000; vienoje tik Valtaikių parapijoje paskutiniais metais atvežta apie 2000. Kolonistų šeimynos labai veislingos, daugiausia po 10—12 vaikų. Parduodama jiems ir pigiai žemė.

(„Rygos Garsas''.)

Iš Amerikos.

Viesulai užmušė 64 žmones. Smarkųs viesulai praūžė per Indianos ir Illinois valstijų vieną sritį. Praneša, jog miestelyj Marion, Ill., viesulai išgriovė daug visokių budinkų, o apylinkėje išgriovė farmerių namus. Atkasinėjant griuvėsius ikšiolei rasta 64 užmušti žmonės, prie to apie 200 sunkiai sužeidė ir pridarė viesulai nuostolio ant $1,500,000. Daugelis guli ligonbučiuose sužeistų per vėtros nešiojamus sienojus.

Žūdikų šaiką surinko. Hillsville, Va.— Pagaliaus sugaudė beveik visą plėšikų šaiką, vadinamą „Allen gang'', kuri įvarė tiek baimės Virginijos valstijoje ir kurios nariai nesenai teismo rūmuose nušovė šešius žmones, imant drauge ir teisėją. Dabar po aštria apsauga pristatė prieš teismą penkius tos šaikos narius: patį vadovą Floyd Allen, jo du sūnu, du giminaičiu ir kokį tęn Byrd Marion. Jie visi formališkai apkaltinti žmogžūdystėje.

Užpuolė degint. Gerai lietuviams žinomas miestelis Waterbury, Conn. pereitą savaitę per 1-ną dieną turėjo net tryliką gaisrų. Tarpe kitų, sudegė miesto rotušėje (City Hall) viskas, apart sienų. Kiekvieną gaisrą rado tyčia padegta, pirmiaus pabrukus suvilgytų kerosinu skudurių. Kas tokie atsirado maniakai degintojai, da nežinia. Buvo du subjektu areštavę, bet rado nekaltais, ir vėl paleido.

Areštavo 40 del maištų. Rock Island, Ill. 40 ypatų areštuota ir apkaltinta už sukurstymą prie maištų prieš miesto valdžią. Tie „maištai'', tai buvo miesčionių demonstracija prieš majorą Schriver, kurs smarkiai apkūlė vietinio laikraščio leidėją ir uždraudė pardavinėti jo laikraštį, nes buvo aštriai ant majorėlio užsipulta. Per demonstracijas sakoma, kad policija nušovė du žmones.

Lenkai žada naują socialistų laikraštį. Iš Pittsburg, Pa. rašo, jog čionai ar Allegheny, Pa. lenkai socialistai rengią uždėti del savo tautiečių anglekasių laikraštį, kaipo anglekasių organą. Socialistų „Dziennik Ludowy'' šitą užmanymą nepagiria. Jei bent tada esą būtų gerai, jei turėtų surinkę dikčiai piningų, arba jei nenori toks laikraštis džiovos gyvastį vilkti, tai tegul esą pasišvęs tik unijos, o ne socializmo reikalais. Taip pataria brolis broliams.

Sionistai sumušė majorą. Zion City, Ill., miestelyj, kurį anais metais inkūrė žinoma „sionistų'' sekta, įvyko riaušės. Nesenai tapo čia atgabenta 150 darbininkų, kurie miestelyj daro elektrikos intaisas. Darbininkai pradėjo viešai ant gatvių rūkyti pypkes, girtuokliauti ir užkabinėti moteris, kas pas sionistus sektantus aštriai uždrausta. Todel susiorganizavo būrys iš 500 sektantų ir ėmė rūkančius darbininkus areštuot. Anadien bevedant du areštuotu susitiko miesto majoras Miller ir liepė juos paleist. Sektantai inpykę užpuolė patį majorą ir pamušė akis. Muštynės del pypkių da ir iki šiam laikui nepasiliovė.

15,000,000 rinkikų. Washingtono valdžios bjūruose apskaityta, kad šiemet prezidento rinkimuose dalyvausią suvirš penkiolika milijonų rinkikų. Renkant gi prez. Taftą 1908 m. dalyvavo 14,887,000 balsų.

Moterims 8 valandos. Seattle, Wash. augščiausis teismas iš savo pusės pritvirtino legislatūros įstatymą, jog fabrikuose moterįs turi 8 valandas ant dienos tedirbti.

Streikas ir sliugeriai. Iš Aberdeen, Wash., mums prisiuntinėja lapelius „Strike Bulletin'', kurį speciališkai leidžia tęn I. W. W. unija, kaipo laikiną streikierių organą. Išėjo jau 9N. Kaip žinoma jau, tęn eina ilgas medžio pjovyklų streikas, kuriame rasi dalyvauja nevienas ir lietuvis, į to tolimo krašto girias nuvažiavęs. Gaila, tik kad niekas iš tęn neparašo, kaip tęn lietuviai prie streiko laikosi. Iš bulletino matosi, kad eina aštri kova. Darbdaviai net samdo „sliugerius'', kurie gaudo streikierius ir papliekia.

Gresia 300,000 streikas. Kan-

sas City, Mo. Čia susitvėrė iš 47 gelžkelių darbininkų sąjunga, kuri pasivadino „Federacijų Federacija''. Jon prisidėjo apie 300,000 gelžkelių darbininkų, kurie greitu laiku žada iššaukti Vakaruose visuotiną streiką.

Presbyterionai pertaiso katechizmą. Pittsburgh, Pa. presbyterionų visuotinasis seimas išrinko komitetą, kuriam pavedė pertaisyti religijinį katechizmą, išbuvusį 210 metų. Būsiąs taip perdirbtas, kad sutiktų sulyg šios dienos gyvenimu, kalba ir papročiais, kurie per du amžiu dikčiai persikeitė. Protestonai mat ir religiją taiko sulyg žmonijos progreso.

Rooseveltą vadina „gaujos kandidatu''. Washington. — Tafto kompanijos menažeris, kongresmanas McKinley šiąnedėl išliejo visą kartybę ant Roosevelto. Jisai viešai paskelbė, kad Rooseveltas per Lawrenco streiką ėjęs sykiu su I. W. W. ir Haywoodu, kad broliaująsis su anarchistais ir norįs susirinkti sau balsus nuo neramuolių respublikonų, demokratų, socialistų ir prohibicionistų. Jisai nebepripažįstąs jokios partijos, todel esąs „mob candidate'' (gaujos kandidatas).

Rusas pakvaišo ir nušovė redaktorių. Spokane, Wash. pabūdęs rusas darbininkas, vardu Aleck, inėjo vietinio dienraščio „Cronicle'' redakcijon ir iš revolverio nušovė ant vietos redaktorių Rothrock. Suimtas Aleck pirmiaus sakėsi buvęs ant laivo „Titanico'' nelaimę. Bet ištyrus pasirodė, kad jis čia jau gyveno 4 metai. Matomai nabagas, girdėdamas apie „Titanico'' nelaimę, pakvaišo.

„Titaniko'' nelaimes atbalsiai.

Pereitą savaitę ant Atlančio surinko išsimėčiusius lavonus nelaimingųjų keleivių, žuvusių ant White Star laivo „Titanic''. Kabelio garlaivis „Mackay-Bennett'' surinko 189 kūnų, iš kurių 42 pažino kokie, o likusie buvo taip praskydę ir sunaikinti, kad jokiu būdu jau negalima buvo pažinti. Todel šiuos nelaiminguosius (apie 30 lavonų) čia-pat jūrėse ir palaidojo. Pažintuosius lavonus garlaivis „Mackay-Bennett'' atvežė į Halifaxą, Nova Scotia, kur White Star linijos agentai tuos pasibaisėtinus keleivius sutiko. Iš čia juos išsiuntinės velionių giminėms, kurie pareikalaus, o likusius, kaip va 3 klasės pilkus žmonelius čia pat kompanija savo lėšomis palaidos ir ant kiekvieno kapo uždės akmenį su numeriu, nes vardų nežino. Vadinas, pristatė keleivius į vietą!...

Washingtone senato rūmuose eina tardymai „Titanic'' laivo likusių oficierių Akyviausį liūdijimą davė trečiasis oficierius Herbert Pittman. Jis štai ką apsakė: „Titanic'' laivo oficieriai gavo išanksto persergėjimą, kad priešais juos ant kelio yra ledų kalnai. Nežiūrint to, jokios prierangos nedaryta. Laivas ėjo greitumu po 21½ mazgų į valandą. Jis tik tada pajuto nelaimę, kada kompanijos direktorius Bruce Ismay ir paskui jį kapitonas Smith paliepė skubiai leisti nuo laivo valteles ir sodinti į jas moteris. Sako: „Tada pakilo baisus choras: sumišo inkliuvusių žabangose aukų maldos, verksmai ir dejavimai. Griaudus balsų gausmas tęsėsi apie valandą ir paskui laipsniškai nutilo''. Tą pasakodamas Pittman taip susigriaudino, pašoko jo gerklėje raudojimas, ir ėmė senatorių komisijos melsti, kad nebeklausinėtų. Senatoriai patįs šluostėsi akis, o moterįs buvę rūmuose ėmė verkti. Viskas, ką senato komisija iš Pittmano dažinojo, tai kad laivas „Titanic'' po padirbimo buvo po 8 valandas pamėgintas Belfaste, prieš tai, kada 5 d. balandžio, 12:15 po pietų jisai iš Southamptono išvažiavo pirmutinėn kelionėn. Ir tai nebuvo išmėgintas greitumas.

Komisijos pirmsėdys, senatorius Smith norėjo išgauti iš Pittmano, ką jis žino apie ledų kalną, kuris sudaužė laivą „Titanic''. Pittmanas pasakė, kad šito kalno jis nematęs. Abelnai per 14 metų savo buvimo ant jūrių jisai tik vieną sykį tematęs ledų kalną. Jo nuomone, giedrioje tokius ledų kalnus, kaip tas ką „Titanicą'' sudaužė, galima esą toliausia matyti. Jis matęs Pietiniame Atlantike ledų kalną nuo 7 mylių ilgio, 5 mylių pločio ir 500 pėdų augščio. Naktį jis išrodas juodas, kaip kokia numirusi sala. Su kalnu pasirodą daugelis jurinių jaučių (ronių) ir pauk ščių. Jis stebisi, kad šitų visų ženklų prieš „Titanico'' nelaimę nematęs. Ledų kalną pamatęs tik jau gelbėjimosi valtelėje būdamas.

Visas tas scenas, kurios dabar atsibūna senato rūmuose, fotografistai ir kinematografistai darbščiai ima ant savo kamerų: vieni laikraščiams, kiti judomų paveikslų dirbimo firmoms, kurios jau paleido savo filmas po „moving pictures'' teatrus, drauge su nupieštais „Titanico'' ir vaidentuvėje atvaizdinto nuskendimo paveikslais, laivo oficieriais, įžymesniais keleiviais, etc. „Titanico'' nelaimė šį pavasarį duos teatrams neišsemiamą šaltinį medžiagos...

Vakarykščiai prieš iškvotimą Pittmano (balandžio 23), senato komisija kvotė Ketvirtą Oficierių, Boxhall. Šitas pasakė, kad „Titanicui'' skęstant buvę matyties vakarų pusėje šviesa. Jis mena, kad tai buvo kitas koks laivas. Tai buvo, sako, visai netoli. Ir nežiūrint į šaukimąsi nuo nelaimingojo „Titanic'', tas menamasis laivas nepribuvo. Ar jis nepagavo bevielinio telegrafo (nors tas negalimas daiktas), ar tai buvo kokis baisus to laivo nežmoniškumas, bet jis nepasirodė. Apie tą šviesą pasakojo ir Pittmanas. Jis matęs ją jau valtelėje būdamas. Tačiaus jis priduria, kad tai galėjo būti šviesa nuo „Titanico'' kitos gelbėjimosi valtelės. Bet jeigu tai buvo koks laivas, tai jis vis bus sužinotas ir atsiims pagal jūrių įstatymus bausmę. (Dabar dažinota, kad tas kitas laivas buvęs tai „Mount Temple'', Canadian Pacific linijos, kuris anadien pribuvo į Kanadą. Ir buvęs tik už 5 mylių. Prasidėjo apie jį tyrinėjimai. Laivo kapitonas Moore ginasi, sako, kad „Titanicui'' skęstant, jie buvę už 50 mylių tolume. Bet turėję pilną laivą savo žmonių ir vėl per ledus negalėję eiti pagalbon. Ar šitas viskas yra teisybė ir ar to nežmoniško laivo kapitonas nusiteisįs, nežinia. To laivo keleiviai, ypač koksai tęn lenkas Mlynarczik su duktere liūdija, kad jie matę nuo nelaimingojo „Titanic'' šviesą ir net girdėję rėksmą).

Paaiškėjo taipgi, kad ant „Titanico'' tebuvo gelbėjimui valtelių del 1200 ypatų. Tuomtarpu laivas vežė 2,340. „Kur gi kompanija manė padėti kitą pusę keleivių, atsitikus nelaimei?'' — klausė Pittmaną komisijos narys, senatorius Perkins. „Aš nežinau — atsakė Pittmanas.— Visi manė, kad „Titanic'' yra nenuskandomas. Prie to laivas turėjo tiek valtelių, kiek Anglijos įstatymai reikalauja''. Regimai Anglijos įstatymai į laivų padėjimą žiūri per pirštus.

Senato rūmuose, einant tyrinėjimams, daugelis moterių buvo kuone apalpę, girdėdamos liūdininkų pasakojimus apie taip baisiai žuvusius ant Atlantiko keleivius. Todel komisija buvo liepusi moterių visai neįleisti. Bet moterįs labai karštai užprotestavo. Delto vėl leidžiama, tik su bilietais. Automobiliais ir šilkuose atvyksta po 500 ir daugiau moterių, bet įneina vos po 100, ir tos įsineša sykiu ir užkandžius, kad nereikėtų įsinorėjus valgyt išeiti ir praleisti kokią akyvą sceną.

White Star linijos direktorius Ismay vėl norėjo šiąnedėl iš Amerikos pabėgti, bet senatorių komisija neišleido, iki pasibaigs tyrinėjimai ir bus surasta tikri kaltininkai „Titanico'' nelaimės.

DAR ŠIS—TAS APIE PASKENDUSĮ GARLAIVĮ „TITANIC''.

Nelaimę atsitikusi su didžiausiu garlaiviu „Titanic'' ant Atlantiko, padarė didį įspūdį visame pasaulyj. Laikraščiuose čielos skiltįs pavesta žinioms apie tą nelaimę. Ant gatvių tik ir girdėti kalbant apie tą nelaimę. „Kaip galėjo paskęsti tas „nenuskęstantis'' laivas? Delko taip mažai teišgelbėta gyvasčių? Kas gi čia kaltas?'' — klausinėja žmonės ir oficiališkos ypatos vieni kitų. Nelaimė atsitiko, žinoma, reikia surasti ir kaltininkus. Amerikos senatas kietai paėmė tą nelaimę ištirti.

Šią nedėlią yra tardoma kaikurie išsigelbėjusieji pasažieriai, laivo oficieriai, o taipgi J. Bruce Ismay, direktorių pirmsėdis ir Franklin, vice-prezidentas „White Star'' linijos. Iš visų pusių yra daugiausiai kaltinamas J. Ismay, kuris taipgi išsigelbėjo nuo paskendusio „Titanic''. Anglijos parliamentas taipgi rengiasi padaryti tardymą likusiai laivo komandai ir tos linijos atstovams.

„Titanic'' plaukė iš Southampton, Anglijoje, į New Yorką, — Ameriką. Nedėlios naktį, 14 bal. apie 11.40 val. laivas susidaužė su ledų kalnu. Panedėlio rytą, 15 bal. apie 2.20 val. laivas nuskendo.

Ant laivo žmonių buvo išviso— 2340; iš jų žuvo 1635, išsigelbėjo 705; išsigelbėjo: I. kl. pasažierių 202,
II. kl. — 115,
III. kl. ir „stearage'' — 178.
Laivo komandos 210
išviso 705

Daugiausiai žuvo pasažierių III. kl. ir „stearage'', kur didesnė dalis buvo imigrantai. Taip iš kiekvienų 8 žmonių III. klasės tikt 2 išgelbėti, iš kiekv. 6 žm. II. kl. išgelbėta 2, iš kiekv. 3 žm. I. kl. išgelbėta 2.

Daugelį tos nelaimės baisenybių papasakojo išgelbėtieji ir išsigelbėjusieji. Jie matė, kaip laivo oficieriai nušovė keletą žmonių, kurie grūdėsi į laivelius, kaip šimtai žmonių plaukė tarpe ledynų, kad daug žmonių paskendo gelbėjimo laiveliuose, nes jie nebuvo atsakančiai sutaisyti ir daugumas iš jų neturėjo net irklų, etc.

Nuo tarnų paskendusio laivo sužinota, kad „Titanic'' dar nebuvęs užbaigtu dirbti, kada jis išplaukė iš Southampton; laivo apačioj būk dirbo dar daug darbininkų, pliumberių ir elektrų, ir kad jie tikt Queestowne išsėdo iš laivo; taip kad laivo komanda visiškai mažą supratimą teturėjusi apie laivo konstrukciją ir jo prietaisas.

Thompson, pečkuris (fireman) nuo „Titanic'' pasakoja, kad jiems išvažiuojant, jokios muštros nebuvo padaryta. Net jiems nebuvę paskirtos vietos (postai) laike gaisro arba kitos nelaimės. Daugumas iš jūreivių net nemokėjo gelbėjimo laivelių nuleisti nuo garlaivio laike tos nelaimės. Laivo kapitonas Smith, kuris jau 30 metų, kaip tarnavo tai kompanijai, labai buvęs įsitikėjęs savo žinojimui jūros kelių. Bet nelaimei atsitikus jis viską padarė, kas nuo jo prigulėjo, ir nugrimzdo ant jūros dugno kartu su „Titanic''. Laivas daręs 22 jūriškas mylias į val. arba 77 apsisukimus (revoliutions) į minutę, kada jis užpuolė ant ledinio kalno.

Apie 150 žmonių laivo komandos, kurie išliko gyvi, praeitą savaitę išvažiavo atgal Anglijon ant laivo „Lapland''. Kada jie atvažiavo į New Yorką ant „Carpathia'', jų net nenorėjo „White Star'' linijos perdėtiniai paleisti ant krašto. Ant galo jiems pasisekė išlipti, bet čia jų nieks nelaukė. Tik jūreivių draugystė juos priglaudė, davė jiems pavalgyti aprėdė, davė tabako ant kelio. Vienas iš jūreivių, išvažiuodamas taip kalbėjo: „jeigu ne Jūreivių Įstaiga (Institutas), tai daugumas iš mus būtume grįžę atgal be batų, be marškinių. Kada męs matėme ant gelbėjimo laivelių mirštančias nuo šalčio moteris, męs pasigailėjome jų ir apsiautėme savo drapanomis; mūsų gi nelabai kas tesigaili''. Kitas iš jų skundėsi: „Aš geriau beveik, kad būčiau nuskendęs. Tuokart gal kompanija būtų aprūpinusi mano pačią ir vaikus. Aš dabar gyvas — tai kas — nei piningų, nei darbo; sugrįžus atgal gerai dar priseis pabadauti''.

Kompanija mat jūreiviams temokės algą tikt iki to laiko, kada laivas paskendo; toliaus jie gali sau keliauti, kur jiems patinka. Už pervažiavimą per vandenį ant „Lapland'' jie kelionėje turėsią dirbti ant laivo.

Nors nelaimė negeistina ir del kiekvieno, bet visgi geriau yra būti turtingu. Laivui skęstant, kaip pasakojo vienas laivo tarnas, pribėgo prie jūreivių vienas ponas (ar tai anglikas ar amerikonas) ir sušuko: „kiekvienam po 25 sv. sterlingų, kurie išgelbėsite mano šeimyną''. Jūreiviai tuojaus nuleido laivelį ir susodino paskirtas ypatas. Bet ponas kiekvienam padavė čekį... tik ant 5 svarų sterlingų!...

Apskaityta, kad įvairios apsaugos kompanijos (Insurance co.) turėsią nuostolių iš „Titanic'' nelaimės ant $14,406,000; iš jų pagal gyvasties ir atsitikim, apsaugos — 4.406.000 dol. ir jūrių apsaugos — 10.000.000 dol.

Nežinomas.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

NEWARK, N. J.

Balandžio 20 d. triūsu „Šv. Cecilijos Choro'' ir plačiai žinomo vientaučio A. T. Račiūno, kinematografisto iš Brooklyn, N. Y. atsibuvo puikus vakarėlis. Rodė p. A. T. Račiūnas slaidomus spalvuotus paveikslus apie Lietuvą, kuriuos pats ir aiškino

Tarpuose „Šv. Cecilijos Choras'' dainavo, ir buvo illustruotos deklamacijos. Sudainuota šias daineles: Lietuvos hymnas, „Kad aš jojau'', „Vilija'', „Siuntė mane motinėlė'', „Loja šunis'', „Eina garsas nuo rubežiaus'', „Per tamsią naktelę'' ir „Jieva''. Paskambino ant piano dvi panelės kartu: Radzevičiutė ir Daukšiutė. Taipgi smuikavo mažas vaikutis, p. Kralikauskas, p-lė Daukšiutė akomponavo ant piano. Taipgi dailiai sudainuota duetas „Lietuvos vargai''. Deklamavo p-lė Jankauskiutė iš New Yorko sekančias eiles: „Kur namas mus'', „Yra šalis'' ir „Trakai'', kurias p. Račiūnas gražiais paveikslais paillustravo. Dar deklamavo p-lė Žilioniutė „Rinkimas vaikino'', kuri prijuokino publiką iki sočiai.

Vakaras buvo labai indomus dailės mylėtojams. Vertas padėkos „Cecilijos Choras'' už gerą susimokinimą tūlų dainelių. Pagirtas ir p. Račiūnas, už surankiojimą lietuviškų paveikslų, ir jų perdirbimą parodymui. Tik gaila, kad žmonių buvo mažai, ant gerai nusisekusio vakarėlio.

Mizeregagas.

WATERBURY, CONN.

„Aidas'' teatrališka dr-tė lošė historišką veikalą „Živilė''. Šį veikalą aidiečiai jau senai rengė pastatyti. Prie šio veikalo reikėjo pridėti daug medžiagiškų spėkų ir triūso; bet nenuilstančiai dr-tė dirbo ir viską surengė pagal reikalavimų tos gadynės, kurią šis veikalas atvaizdina. Pritaikyta buvo prie senovės būdų ir papročių bei pilies išvaizda. Parodymui pilies buvo speciališkai nupiešta scenerijos, kurios nemažai prekiavo. Bet tas daug prigelbėjo prie tikresnio perstatymo veikalo. Kitoki dalykai, kaip va ugniavietė, žaibai ir griaustiniai buvo paskolinta iš Poli's „Opera House''.

Vaidinime turėjo roles šios ypatos: Karijotas — A. Lazdauskas; Živilė, jo duktė — O. Staniuliūtė; Porajus — P. Banis; Aldutė — M. Vaičiuliutė; Regimuntas — J. Šaliūnas; Vaidyla— L. Vitkauskas; Boleslavas, lenkų raitelis — M. Brazauskas; Zbignevas — V. Janušaitis; Ivanas— K. Balčius; Dimitras — K. Razmantas; Terla — B. Buškus; Senis tarnas — J. Vaitkus; Potam kareiviai ir vaidelytės.

Vaidinimas išėjo puikiai. Reiktų užsiminti apie publiką. Žmonės į tas visas „Živilės'' historiškas scenas, labai tėmijo. Vietomis užsilaikė labai puikiai, bet buvo ir tokių vietų, kur reikėtų verkti arba užsilaikyti ramiai, tai plojo rankomis, kaip va Porajui privertus gudų karvedį Ivaną eiti ant lietuvių ir einant jiems ant Naujapilės uždangai leidžianties plojo rankomis, kad gudai su išdaviku eina lietuviams duot į kailį; tai mūsų žmonėms džiaugsmas! Nesakau, kad visi tą darė, bet buvo daug tokių. Pasirodo, kad tokie nesupranta veikalo reikšmės.

Žmonių buvo prisirinkę pusėtinai; bilietų prekės buvo nuo dolerio iki 25c. Abelnai lošėjai atliko savo roles labai puikiai, kaip, kad geriaus nereikia, ypač Živilė ir Porajus savo ilgose rolėse, — nes rolės buvo išdalintos geriausiai parinktoms ypatoms, kaip va senio vaidylos rolę lošė Vitkauskas, toks typiškas senis, kad rodos jam ir Vaidyla ir būti.

Kiek patirta, ineigos gal iškaščių ir neapdengs, bet daugumą reikalingų daiktų galės sunaudoti ir del tolesnių perstatymų.

„Aido'' teatrališka dr-tė, tai visoje apylinkėje turtingiausia ant drabužių ir teatrališkų įrankių. Ji jau baigia penktą metą savo gyvavimo ir yra atsižymėjus savo puikiais lošimais. Linkėtina, kad ir ant toliaus nepaliautų darbavusis dailės srityje.

Juras.

MANCHESTER, CONN.

Šitas miestelis yra mažas, stovi 8 mylias nuo Hartford, Conn. į rytus. Vasaros laiku labai gražiai išrodo, visos šaligatvės gražiais medžiais apaugę. Gyventojų yra suvirš 12,000. Kaslink tautų, tai šiaip skirstosi: daugiausia yra anglų ir airių, toliau švedų, italų, vokiečių, lenkų ir lietuvių.

Lietuvių skaitlius siekia suvirš 150.

Dirbtuvės yra šiokios: Žieminėje dalyj, No. Manchester yra dvi poperiaus dirbtuvės ir viena muilo; o pietinėje — So. Manchester yrą didelės dirbtuvės šilkų ir aksomų — Cheney Brothers Co. Taip gi yra ir dvi poperiaus dirbtuvės. Šilkų dirbtuvėse už 10 valandų dienos darbo uždarbjai nuo $1.50 iki $2 ir daugiaus, o aksomų dirbtuvėse — daugiau kaip po $2, kurie gerai moka ant staklių. O poperiaus dirbtuvėse uždirba nuo $1.50 ir viršaus. Muilo dirbtuvėj irgi kaip poperiaus.

Apšvietimas ir tautiškas susipratimas tarpe čianykščių lietuvių žemai stovi. Skaitymu laikraščių ir kningų visai mažai užsiima. Iš lietuviškų laikraščių daugiausiai čia pareina „Keleivio'' ir „Laisvės'', kadangi tuodu laikraštukai čia turi savo karštą agentą A. Zokaitį, kuris netik kiek ingalėdamas kožną kalbina užsirašyt, bet jeigu kas užpundija ąsotį alaus, tai tam „Keleivį'' ar „Laisvę'' užrašo už tiek, kiek jam pačiam kaštuoja. Beje Zokaitis yra ir šio laikraščio agentu, bet šitą laikraštį — „Vienybę Lietuvninkų'' tik tam užrašo, kuris jo gerai prašo!...

Iš draugijų So. Manchesteryj yra tik 103 kuopa TMD. Inkuriant šią kuopelę, daugiausiai darbavosi B. Salaveičikas. Praeitais metais pasidarbavus J. Gudaičiui ir A. Petroniui likosi išleista paveikslas „Kražių Skerdynės'', kuopos naudai ir triūsas gerai nusisekė: apart apmokėjimo kaštų inplaukė į kuopos išdą gryno pelno $15. Dabar mūsų 103 kp. T. M. D. išde yra $16.

Pereitam mėn. susirinkime, kuris atsibuvo 10 d. kovo užmanius A. Zokaičiui, likosi nutarta parengti prakalbos balandžio mėnesyj. Už tuos $16 kalbėtoju likosi nutarta kviesti lietuviškų „susipratėlių'' didvyrį J. Šaltį iš Brooklyno. Aš šitam užmanymui pasipriešinau, nes kiek žinoma, Šaltis apie šitos draugijos augimą ir darbus nesirūpina. Tik vien išsemsime kuopos išdą jam už kelią užmokėti. Aš užmaniau: ar nebūtų geriau, kad už tuos piningus verčiau parsitraukti gerų lietuviškų mokslišku kningų ir įsitaisytume kningynėlį, tai kurkas būtų geriau, negu Šalčio prakalbos. Bet A. Zokaitis su savo šalininkais, nurėkė, kad prakalbos geriau, negu kningynas. Tam pritarė ir kuopos pirmininkas, J. Jenuškevičius, kuris ir laišką gavęs nuo Šalčio, kuris prisižadėjęs būti už kalbėtoją. Tai ir historija!

Taipgi per pasidarbavimą B. Salaveičiko pereitą metą buvo in kūrtas pašalpos skyrius prie čarterio 103 kp. TMD. ir vardas buvo duotas draugystei D. L. K. Vytauto. Narių jau buvo į 22 ir piningų pašalpos skyriaus išde buvo netoli $100. Bet per A. Zokaičio rekomendaciją nuo pereito metinio mitingo, 14 d. sausio š. m. susišelpimo skyriaus draugijėlė atsiskyrė nuo 103 kp. ir išsirinko atskirą valdybą, o į pašalpos skyriaus valdybą pateko A. Zokaitis ir jo šalininkai, visai mažai suprantanti vedimą draugijos reikalų. Tą A. Zokaitis, kaipo gerai žinomas vietiniams

lietuviams ir mylintis „užsilinksminti", ką tęn tokio skyriaus išdui padarė, kad šitokią štuką doresni draugai išgirdę, vieni atsisakinėja nuo draugystės, o kiti rekalauja pasidalinimo piningų. Taigi susišelpimo skyriaus draugystėlė turbūt pakriks.

Toliaus pabriešiu ką-nors ir vėl, ištikus reikalui iš vietinių lietuvių gyvenimo ir jų veikimų.

J. Gudaitis.

LAWRENCE, MASS.

Didisai straikas pasibaigė. Rodos, kad visai kitokis gyvenimas tėra. Visi linksmųs, malonųs. Tik mažuose išėmimuose, retkarčiais, dieniniai ar naktiniai darbininkai nepasitenkinę, nesuprasdami ar nesurokuodami už darbo valandas mokesties, išeina iš dirbtuvės — sukėlę straiką, kuris gal tęsis vieną-dvi dieni. Bet susitaiko ir vėl viskas savo vėžėsia. Tik dabar, pastaromis dienomis kįla ūžmas, kad straikuoti, nes pirmųjų jų (darbininkų) vadų — Ettoro ir Giovanitti neišleidžia iš kalėjimo, o priegtam dar daugiaus areštuoja. Suareštuoti yra visi I. W. W. organizatoriai, būtent, Wm. Trautmann, Yates, Holliday ir kiti. Haywoodas yra pasišalinęs į Colorados valstiją. Kaip pargrįž ir jo kalėjimas laukia, nes Grand Jury perkratinėdamas Ettoro bylą surado visų I. W. W „leaderių" net 22 prasikaltimu Lawrenco straike. Žinoma, tai tiktai kapitalistų ponų gąsdinimas ir kuodaugiaus darymas kliūčių I. W. W. organizacijai, kuriai, spėjame, gali tik išeiti ant sveikatos.

Lietuvių dabar pas mus privažiavo daugybė. Daugiausia angliakasių iš Pennsilvanijos valst. Tūliems jau pritrūksta ir darbų.

Pirm streiko vietinis lietuvių vaidintojų būrelis vedamas gerb. p-o P. Čiro buvo jau baigęs besimokinti „Aukso dievaičius". Straikui užėjus visi darbai pranyko, taigi dabar jau vėl daromos repeticijos ir tuojaus žadama pastatyti scenoje. Labai laukiame, nes teatrų išsiilgome.

15 d. balandžio, š. m. Miesto Salėje D-ras Jurgis Tupper skaitė prelekciją apie Lietuvą; taipgi rodė ir paveikslus. Matėme Sim. Daukantą, vysk. Valančių, Basanavičių, Lietuvos kuningaikščius ir kitas tūlas Lietuvos pylis ir vietas. Apart to rodė dar paveikslus iš Suv. Valstijų historijos — Washingtono, Lincolno ir kitų žymių vyrų, laikų vietas, dėjas, etc. Lietuviškai tūlus dalykus aiškino mūsų vientautis A. Ramanauskis. Protarpjais gražiai padainavo vietinis Šv. Cecilijos Bažnytinis choras vedamas varg. p-o L. Deltuvos. Įžanga visiems buvo dykai. Nors buvo tai dirbama diena, panedėlio vakaras, bet lietuvių prisirinko apie 1,400 ypatų.

Lietuvių kooperacijos krautuvė gyvuoja puikiai. Laike straiko buvo truputį apsilpus; kenkė daugiausia jai mūsų „smarkųs vyrai", keleivininkai; visiems pasakojo, kad kooperacijos krautuvė, toji mūsų draugdarbė grius. Bet dabar pasirodo kitaip. Ji netik ką negriūna, bet ir platinas. Žada pirkti žemės plotą vertės apie 7 tūkstančius dolerių, su laiku išstatyti gražų namą, inrengti salę vakarams, ir tt. Žemės plotą užpirko tarpe Chestnut ir Short gatvių, kur daugiausia lietuviai tegyvena. Reikia paminėti, kad kooperacija ir josios gerove daugiausia rūpinas p. Jonas Arlauskas ir P. Šimonis. Jei męs jų neturėtume, tai neturėtume taip puikiai gyvuojančios kooperacijos ir naujai perkamo ploto žemės Lietuvių Namui. Labai būtų gerai, kad kooperacijos valdyba nors kas bertainis paskelbtų mūsų laikraščiuose apie kasos stovį, būtent inplaukas, išplaukas kiek darbininkų turi ir tt. Tas duotų paveizdą ir kitų kolonijų lietuviams prie steigimo draugdarbių-kooperacijų.

24 d. balandžio, š. m. buvo lietuvių unijistų prigulinčių į organizaciją I. W. W. visuotinasis susirinkimas. Pilnutė Lexington salė priėjo žmonių — apie 800-900. Tas reiškia, kad lietuviai laikosi ir laikysis unijos. Į liet. skyriaus unijos valdybą pateko geri vyrai, būtent J. Kirdiejus, P. Šimons ir kiti, kuriuos „Keleivis" su „Laisve" pakrikštino juodašimčiais. Matyt, kad žmonės visai nepaiso mūsų ligonių plepalų: jie renka į valdybą kas jiems tarnauja, kas del jų dirba. Čia pat šiame susirinkime I. W. W. kasininkas Wm. Yates skaitė laišką iš „Keleivio", kursai skundžias, kad tautiečiai užmetą būk jis aukotus piningus siunčiamus per „Keleivį" nepriduodąs centran. Tūli žmonės išsireiškia, kad kaltinti šiuose užmetinėjimuose nėra ko. Lai tik „Keleivis" pagarsina atskaitą kiek ir kokios vietos jisai gavo piningų, kiek jisai pasiuntė centran ir kiek centras priėmė žinoma, jau su Wm. Yates patikrinimu ir parašu. Ir viskas bus užbaigta. Bet dabar, to nepadarant, žmonės visaip gali manyti ir manys.

Pijus Galindas.

AMHERST, MASS.

Čion lietuvių gal būtų kokia 90-100 ypatų. Daugiausia jie dirba prie ūkių. Apsišvietimas menkas. Laikraščius skaito mažai, tiktai į kokia 10. Kai-kurie lietuviai turi savo nuosavus namus. Labai būtų malonu, kad atsirastų vienas-kitas apsišvietęs vyrukas ir lietuvius suvienytų į organizaciją, į S. L. A.; tada pakiltų tarp jų didesnis susipratimas ir geresnis gyvenimas.

M. Bbls.

LOWELL, MASS.

Straikas, kuris tęsės keturias savaites, jau pasibaigė: 22 d. balandžio visi audėjai ir kitų ručių darbininkai sugrįžo darban. Kompanijos pakėlė tik 10 nuošimtį. Bet visgi gerai ir tiek. I. W. W. unija gavo keletą tūkstančių sąnarių prie savo organizacijos; daugiausia prisirašė lietuvių, lenkų, žydų. Mažiaus kitų tautų. Kaip Lawrence, taip ir čionais lietuviams daug padėjo vesti streiką Juozas Šmitas, lietuvis, I. W. W. organizatorius. Priegtam dar daug pagelbėjo skatiku ir patarimais mūsų klebonas kun. K. Urbanavičius.

Laike streiko didelių susirėmimų su policija nebuvo. Viskas savo vėžėse. Bet už tai turėjo susirėmimus su „savaisiais", būtent L. Grikštu. Mat streikui užėjus jis čion atsibaladojo ir pas I. W. W. viršininkus įsiprašė už kalbėtoją. Taip vieną vakarą lietuvių parapijos salėje, vieton kalbėti apie unijos organizacijas, apie darbo klausimą, šmeižė dvasiškius, tikėjimą, pasninkus ir kitką, nieko bendro neturinčio su straiku. Dasižinojęs apie tai klebonas tuoj pranešė Wm. Trautmannui laišku kaip yra su Grikštu. Ir tada vos-ne-vos I. W. W. atsikratė nuo Grikšto, kuris netik ką žmonėms gero padarė, bet pakenkė, nes vienybę suardė.

Vietinis.

CLEVELAND, OHIO.

Nors nesenai esu apsigyvenęs šiame didmiestyj, bet noriu šį beitą pabriežti apie Clevelando vientaučius, kurių čia randasi apie 6000, prie to nemaža ir draugijų, kaip bažnytinių taip ir tautiškai-pirmeiviškų, taipgi abiejų Susivienijimų po porą kuopų ir L. S. S. 3 kp. Apie draugijas tiek reiktų pasakyti, kad jos visos tyli, išskyrus D-ro V. Kudirkos Dr-tę ir bažnytinę Šv. Kazimiero Gvardiją, kuri pirma visų, po velykų 13 balandžio parengė balių su deklamacijoms ir teatru; triukšmingai atšoko balių griežiant Clev. L. Tautiškam benui. Teatrą surengė ir sulošė kareivių gvardija. Lošimo turinys paimta iš rusų karės su chinais. Jau iš vardo matyti, kad nesvarbus, o jo viduje nei tiek nesirado. Gal delto ir teatro vedėjas meilingai prašė nieko nekritikuoti, nes esą jis tą pats sutaisęs.

Bet štai ir D-ro Kudirkos Dr-tė 14 balandžio parengė balių su prakalbomis ir dainomis, kur dalyvavo „Mirtos Choras". Kuningėlis Alaburda keikė bedievius tą pačią dieną prie altoriaus beveik ištisas dvi valandas šliuptarnius, socialistus ir bedievius, visus išvadino netikėliais, „Tamošiais" ir paskutiniais tamsūnais, ir draudė kaip galėdamas neiti ant rengiamų bedieviškų prakalbų. Del šito baliaus prie bažnyčios nei plakatų negalima buvo dalinti, nes komitetas dalintojus nuvijo, o ant vieno atstui nuo bažnyčios dalinusio buvo užleista gatviniai vaikai ir dalintojui P. P. Gritei metė tiesiai į veidą akmenais. Taip tai kenkė šventieji katalikai, bet iš kitos pusės ir socialistai. Mat kamgi tautiečiai kalbėtojai kvietė kalbėti B. K. Balevičių ir D-ro Šliupo sūnų Keistutį (nors šis ir nepribuvo). Balevičiui net buvo pasiųstas laiškas, kad „snukis bus suardytas, jeigu išdrįs užsimint apie socializmą". Bet gerb. Balevičius nepasibijojo jokių intrigų, kalbėjo ką jam sąžinė diktavo, užtai laike prakalbų buvo šposai daromi „ačhi!!" Tai vis mūsų fanatikėlių darbeliai. Prakalbos atsibuvo tykiai, nors fanatikėliams pribarstė tabako ir prisiėjo daugelini čiaudėti. Kažinkoks pasamdytas valkata buvo ties langais pabėręs tabako, kurį vėjas pūtė ant publikos. Tai vis ačiu mūsų brolių neišmanėlių užtaisytoms intrigoms. Apie B. K. Balevičiaus kalbą turiu tiek pasakyti, kad pasakė daug labai naudingo del lietuvių, nes pati publika užtai atsimokėjo gausiais delnų plojimais, nors tūli ir urzgė. Kalbėjo daugiausiai apie lietuvių kalbos ir tautos historiją ir grožę anos, apie liūdnas ir linksmas lietuvių tautos dienas ir visas audras, kokias tik lietuvių tauta yra patyrusi ir nukentėjusi per pereitus 5 metašimčius. Norint visą kalbą sutraukti, reikėtų apystorę kningutę surašyti, nes kalba traukėsi veik 2 valandi.

Prieš prakalbas padainavo „Mirtos" choras tautiškąjį hymną. Po prakalbų taipgi keletą dainelių. Daininkams publika suteikė delnų plojimus. Ant pat galo užgrojo Tautiškas Lietuvių Clevelando Benas hymną.

J. S. Sibiras.

ROCHESTER, N. Y.

22 balandžio atsibuvo L. S. S. 7 kp. prakalbos. Kalbėtojas buvo net iš Brooklyno — p. J. Perkūnas. Ant nelaimės, nei negalėsiu pasakyti, kokioje tėmoje kalbėjo, nes viena kad nepribuvau ant pradžios, antra — negalima buvo nei sugaudyti. Vis mįslinau, kad lietuviai socialistai, o ypač kalbėtojai, turi gražią taktiką ir logiką savo prakalbose, ir net sykiais netikėdavau korespondentams, kurie nupeikdavo nekuriuos lietuviškų „socialistų" kalbėtojus. Bet dabar pamačiau, kad verti nupeikimo. Perkūnas Rochesteryje užsipelnė žemiau kritikos! Tas žmogus išsitarė purvinus žodžius prieš 200 asmenų. O aš noriu, tegul mato tūkstančiai skaitytojų šitokių vyrukų politiką. Augščiau minėjau, kad nežinau tėmos, kokioje jis kalbėjo. Tik vis publikos beperstojo klausė: delko mums sunku gyventi? Kiek tokių žodžių ištarė, jeigu atimtum iš jo kalbos, ką kalbėjo per 3 valandas, tai rimtų ir pamokinančių žodžių būtų užtekę 30 minučių. Iš klausytojų atsiliepė gana vairiai, delko sunku gyventi. Bekalbant priėjo ir apie žmonių daugumą Amerikoje, nes jo... „draugas" esąs Roosveltas, kuriam pasitaikę susitikti kokiame tęn sode moteriškę, kuri pasisakiusi, kad turinti 16 vaikų; tai jo „draugas" atsakęs taip: „kiaule, kiaule!" p. Perkūnas sako: „ištiesų mūsų moterįs yra kiaulės, o vyrai — kuiliai". Tada iš publikos atsiliepė: „kam taip negražiai vadini?" Tada P. atsakė: „nepadoresnio žodžio nesurandu del tų gyvulių!" Atsiliepė vėl iš publikos: „Ar tai kad vaikų visai nebūtų, ar kaip dabar gyvena žmonės?" Atsakė P.: „geriau gyventi be vaikų, nes nereikia storotis vaikams pragyvenimo" (turbūt perkūniškojo „socializmo" laikuose užgins visai ženytis!) Iš publikos klausia: „Tai malonėkit išrišti klausimą, kaip apsisergėti nuo vaikų, jeigu išdrįsai pavadinti moterį kiaule, o vyrą kuiliu!" Atsako p. P.: „Negaliu už jokius piningus, nes man nevalia". Publika pamatė, kad tas žmogus, kuris išdrįso vadinti moterį kiaule, o vyrą kuiliu negali taip jau drąsiai pasakyti, kas reikia daryt, kad moteris nebūtų kiaule, o vyras kuiliu. Ar-gi pritinkančios tokios bjaurios kalbos nuo estrados, į būrį žmonių? Juk tai tiesiog bjaurumo mokinimas! —

Ant pabaigos, žinoma, kalbėjo grynai „socialistiškai". „Draugai ir draugės! Skaitykite „Kovą", tai pažįsite delko sunku gyventi. Bet neskaitykit „Vienybės Lietuv.", nes yra kiaulė! kiaulė!! Taipogi neskaitykit „Lietuvos", „Kataliko", „Draugo". Skaitykit tik „Kovą"!

Spręsk išmintingas skaitytojau, ar socialistiški principai liepja taip sakyti? Tas žmogelis pasakė daugybę nešvarių žodžių. Čia paduodu tik stambjausius, o taip būtų pusė laikraščio. Argi tokios prakalbos yra pamokinimu. Ne, jos yra gyvas demoralizavimas lietuvių visuomenės! Bet jeigu taip lietuviški socialistai elgsis, platindami demoralizaciją, tai pasirodys, kad pas juos yra tik visi nesubrendėliai.

Buvo keletas eilučių deklamuota, kurios pusėtinai nusisekė, ir buvo geriausi to vakaro dalis.

P. Petronis.

BALTIMORE, MD.

Iš Baltimorės lietuvių gyvenimo. Rusų patarlė sako: „Paliepk kvailam Dievui melstis, tai jis ir kaktą sau prasimuš". Tą patį galima pasakyti ir apie Baltimorės „veikėjus" ir rengiamas prakalbas. Štai, pas mus šiemet jau trejos prakalbos buvo, o ketvirta da bus 1 d. gegužės. Taigi išeina, ant mėnesio po prakalbą. Yra „šviesos", yra kalbėtojų-giliukas Baltimorėje, o Lawrenco reikale negali pagauti...

Visa eilė tų prakalbų čia buvo rengiama beveik per mūsų vientaučių socialistų sumanymą. Pirmiaus rengdavo patįs savo vardu ir patįs kalbėtojams užmokėdavo. Dabar beveik visada rengia tie patįs draugai, tik su pagalba siuvėjų unijos. Mat unija užmoka ir klausytojų daugiaus susirenka. Unija liko mylimu arkliuku: šerti, tai visi šeriam, o jodinėti — tik draugams...

Tokiu būdu perleidom visą eilę kalbėtojų, kokie tik yra žinomi tarp Amerikos lietuvių. Nemažas pluokštas išmokėta piningų, o naudos nematyti. Niekas nesirūpina apie lietuvio darbininko vargų padėjimą. Salėje išmokome šaukti: „visi už vieną, vienas už visus". Bet darbavietėse adverniškai: visi ant vieno; o syki padarė visi lietuviai „už vieną" italijoną, tai nukentė apie 1000 žmonių 7 savaites!

Kolei kas, nematyti nei meilės, nei vienybės, apie kurią taip garsiai šaukiame. Kaip žydėjo, taip ir žydi peiktini papratimai: meilavimasi su bosais ir jųjų girdimas saliūnuose. Ėdamės tarp savęs darbavietėse, per ką ne vieną poziciją užleidom svetimtaučiams, kur pirma vieni lietuviai dirbdavo. Gėrimas neikiek nesumažėjo darbavietėse nors tai uždrausta: nuo-pat ryto iki vakaro mažose lietuviškose šopukėse katiliukai neišdžiūsta; vieni baigia, kiti eina tolydžio. Tankiai pasitaiko, kad išsigėrę ir namo išeinam. Tai vis „šlektas surėdymas". Yra ir tokių šapukių, kur tas-pats bosas (lietuvis) laiko siuvėjų šapą ir saliūną, — kad būtų parankiaus darbininkams. Tęn-pat valgo ir guli. Tai apverktinas darbininko padėjimas, kokį žmogus gali sau persistati! Čia viskas jojo lieka! Subatoje su bosu pasikalba, katras katram skolingas ir vėl ant „baro" jam rašo. Tiesa, tokių mažai yra, bet vis-gi yra. Todel darbininkų „užtarėjams" čia labai būtų vieta pasidarbuoti. Jeigu ne delko kito, tai vien delto, kad laike streikų randasi pirmučiausi negeistini gaivalai. Miestas didelis. Po jųjį išsimėtę lietuviškos šapelės, — išviso apie 40. Darbo sujieškojimui vietos arba bjūro neturim. O tas daugiaus nelėšiuotų, kaip kalbėtojai, o nauda kur kas būtų didesnė, nes žmones patrauktų, jie matytų tame šiokią-tokią naudą.

Paskutiniu kalbėtoju čia buvo p. F. Živatkauskas, iš Scrantono. Jau ne pirmą sykį Baltimorėje. P. Ž. kalbėjo apie 3 valandas, aiškino, kokias skriaudas daro darbininkams kapitalistai ir dvasiškija. Nežinau, mažu ir su gerais norais kalbėjo; bet man rodos, kad persūdė: Kuningai, girdi, vieni giria savo tikėjimą, kiti savo, pertai darbininkus supjudo ir tie mušas, pešas ir nežino už ką". Tik gerbjamasis nepasakė nei kur nei kada. Antai „Kovos" redakcijoje nėra nei vieno kuningo, nei kam supjudtyi, o kai kada ir tęn apsidailina redaktorius su zeceriais. „Milicija, tai kuningų vaikai". Atsibodo jau ir klausyti tų giesmelių. Kelintą sykį vis tą-pačią. Toliaus — „tauta, tai kas mums iš jos (suprask dar) iš tos tautos, kad tik liežuvis, darbininkai tėvynės neturi." Nežinau, kam gerb. P. Ž. pačiam prigulėti į tautišką draugystę ir joje viršininkauti, jeigu jiji nieko neduoda?

A. J. Omaras.

HAVERHILL, MASS.

Iš draugystčių gyvavimo. Jau dveji metai bus, kaip čia susitvėręs Lietuvių Ukėsų Klubas. Klubas but kaip klubas, jei klube atsirastų energiškų narių. Tame tai ir svarba!

Haverhille nuo-pat lietuvių apsigyvenimo, atsirado ir mintis tverti dr-tę. Kaip lietuviai čia apsigyveno, bus vos 16 metų, o Šv. Kazimiero Kareivių Dr-tė gyvuoja jau 12 metai. Iš minėtos draugystės pasigirti nėra kuo. O barnių už poterius ir neatidavimą garbės prezidentui — įvalios. Bet, anot patarlės — „Nėra to blogo, kad neišeitų ant gero." Gal ir čia kada išeis ant gero. Jeigu minėta dr-tė būtų rimtesnė, tai šiandien turėtų sąnarių į 4—500. Ir „partijoms" vieta ne pas mus! Priverstina ausinė, didelė pagarba viršininkams, bausmės, suvaržymas žodžio ir šlykštųs žodžiai, kaip „ru...." per mitingus, nenoroms privertė skaldytis į dalis.

1907 m. susitvėrė-Šv. Juozapo Dr-tė. Prie pastarosios ant kiekvieno susirinkimo po 10—15 prisirašo, o Kazimierinė tiek-pat išbraukia. Juozapinė irgi ne geresnė! Konstitucija ta pati. Reiškia, praktikos ir patyrimų stoka.

Laikraštija savo skaitytojams nedūoda ramumo. Atsirado keli daugiau apsišvietę ir sutvėrė S. L. A. kuopą. Žinia yt graustinis sukėlė didelę audrą. S. L. A. kuopa rengia prakalbas, diskusijas ir tautiškus vakarus. Kalbos, persekiojimai ir karšti ginčai tai tuomlaikinė buvo nuolatai mus mokykla. Didelis užsidegimas vienų ir sympatijos kitų iššaukė užvydėjimus. Pirmosios dr-tės lenktyniuotis. Pradėjo rengti prakalbas, paskaitas ir lošti teatrus. Nors tai ne su gerais norais, bet visgi žingsnis pirmyn.

Tokiame lenktynių momente pasisekė sutvertį moterių dr-tė, Lietuvių Ukėsų Gedimino Klubas, tautiškas choras „Nemunas", L. S. S. kuopa ir vis tais pačiais metais. Visi dirba ant tautiškos dirvos, smagiai jaučiasi S. L. A. kuopos organizatoriai. Bet štai pasidaro S. L. A. suirutė ir mūsų 211 kp. gęsta. Dabar visi pažangesnieji lietuviai priklauso į L. U. G. Klubą. Tiesa, šis klubas nekuo teatsižymėjo, bet ateityj daug ko laukiama. Pirmiausis klubo tikslas tai padaryt lietuvius ūkėsais, o antra — tai didžiausias ir svarbjausias noras — pasistatyti savo svetainę.

Inteligentų pas mus nėra, tik du jauni vyrukai lankosi „Bussines College".

Minėtas klubas turėjo prakalbas 31 d. kovo. Kalbėjo S. Michelsonas iš So. Bostono. Kalbėjo apie Lawrenco streikus ir kokią naudą atneša ūkėsiški poperiai, taipgi apie abelną mokslą ir pajuokė „bibliją". Žmonių buvo susirinkę tiek mažai, kad Haverhille pirmutinis toks atsitikimas.

3 d. balandžio buvo atsilankęs L. Grikštas su ilustruotais paveikslais. Kas buvo, tai gardžiai prisijuokė iš Grikšto.

T. D. Girgždauskas.

WATERBURY, CONN.

Vakarėlis ir vakarienė. Pas mus 12 balandžio Waterburio jaunuomenė surengė pasilinksminimą — balių ir vakarienę. Vakarėlis publikai padarė atmintį, kad Waterburio jaunuomenė pirmą kartą tokį puikų ir prakilnų pasilinksminimą surengė. Tiesa, įžanga buvo brangoka, — net $1.50 vienam, o porai $3. Bet negailu. Svetainė labai gražiai išrėdyta vėliavomis, pagrindįs, kur muzikantai grojo buvo gyvomis gėlėmis papuošta; atrodė, kaip darželis... Pradėjus publikai rinktis muzikantai grojo dainas, o kaip susirinko, tada miesto majoras su p-le Skritulskiute vedė „Green" maršą ir pradėjo šokius. Šokiai tęsėsi iki 12-tai valandai. Po 12-tos pasirodė ant pagrindų

to vakaro rengėjas, J. Matus. Prašė publikos sustoti į eilę ir eiti žemyn ant vakarienės. Nuėjus žemyn susodino prie stalų ir prašė pradėti valgyti vakarienę. Stalai buvo labai gražiai aprengti gėlėmis ir valgiais. Valgant grojo dainas. Baigiant vakarieniauti J. M. sumanė, kad kas pakalbėtų po keletą žodžių. Tapo perstatyta p. Babinas. Tas pasakė kelius žodžius apie dailumą tokių vakarų. Toliaus kalbėjo miesto majoras, dėkavojo už pakvietimą ant to puikaus pasilinksminimo. Toliaus kalbėjo šios ypatos: p. Šetokas (Kilikevičius), p. Pruselaitis, p. Balčiūnas, p. Brazauskas, p. Kažemėkas. Nors mažą įspūdį padarė jų kalba, bet visgi laikas linksmai bėgo. Publika labai gražiai užsilaikė; visi buvo gražiai apsirengę ir gėlėm apsikaišę. Taipg ir iš kitų miestų buvo ant to pasilinksminimo atvažiavę ir kai-kurie inteligentai. Rengėjai (komitetas) to vakaro buvo J. Matas ir J. Urba, kuriems galima ištarti ačiu už jų gerą pasidarbavimą.

Tęn Buvęs.

NEW CANAAN, CONN.

Šitame miestelyj lietuvių randasi nemažas pulkelis. Darbų nėra kitokių, kaip tik pas turčius. Pereitais metais saliuninininkams netekus laisnių, girtuokliavimas biskutį sumažėjo, ir nesiranda dabar muštynių. Ale lietuviai augščiaus visgi nepakilo. Pereitais metais čia buvo rengiama tverti draugystę; būt gerai galėjus užsilaikyti. Buvo manoma, kad tuomi sumažės tarp mūsų tie nesusipratimai. Bet kada susirinko į mitingą, pasirodė, kad vieni nenori, kiti piningų neturi, treti, kad mažai mokytų randasi. Taip ir liko be draugystės.

Laikraščių čia pareina visai mažutis skaitlius. Vietiniai lietuviai užsiima daugiausiai apsikalbėjimais, kaip ir ko neužtenka.

Newkeniškis.

NEW BRITAIN, CONN.

Geras „uždarbis''. Balandžio 21 d. vienas vietinis lietuvis vaikinas susitarė su lenkais saliūne iš piningų pakaziruoti. Saliuninininkas to nevelino, tai jie visi nuėjo hotelin, paėmė kambarį, užsimokėjo vien po 50c. už naktį, ir gerdami degtinę ėmė kaziras mėtyti. Lietuvis buvo smarkiausis, anuos apgrajino. Bet kada lenkai atsisakė duoti, tai ėmė muštis. Išėjo ant gatvės ir policija juos suareštavo. Tai nabagas užsimokėjo už mūšį $5 ir kaštus, o už kaziravimą $20. Tai ką tuštybė ir girtuoklystė daro!

F. Mikelionis.

BRIGHTON, MASS.

Čia yra daug prasilavinusių lietuvių. Pareina daug įvairių laikraščių. Yra lietuvių kooperacija, kuri labai gražiai gyvuoja. Yra šitos draugijos: L. S. S. 67 kp., Šv. Jurgio Dr-stė, Laisvės Dr-ja. Lietuviškos krautuvės: F. Boshman. Drapanų krautuvė V. Rusis ir J. Jakštis. Čeverykų, kningų ir agenturos krautuvė M. Česnio. Mėsos krautuvė V. Bieliauskio. D. Jordano tarzdaskutykla. Lietuvių čia yra apie 700 ypatų; lenkų tik 36. Tai tikrai lietuviška kolonija. Bet ir karčemų netrūksta.

Brightonietis.

ATHOL, MASS.

21 d. balandžio čia lankėsi kun. J. Jakaitis ir per pamokslą iškeikė čionai gyvuojančią tautišką Lietuvos Sūnų ir Dukterų draugystę, išvadindamas ją „šunų ir kalių draugyste''.

Už tą draugystės įžeidimą kaikurie nariai ketina patraukti kuningą atsakomybėn.

Iš tikro, mūsų kuningėliai eina „iš krieso''... **Domininkas.**

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI.

(Tąsa.)

Apžiūrėjau aš daugybę amerikoniškų įvairumų, kurių visų išpasakoti jokiu būdu trumpai negalima. Tiktai priminsiu trumpais žodžiais, jog visas paveikslas amerikoniško gyvenimo atrodė gana laisvas ir materiališkai aprūpintas. Man buvo indomu, kaipo įvairių-įvairiausių pažiūrų žmonės, čia sau liuosai laiko susirinkimus, daro visokius pramoniškus užvedimus be jokių sloginimų. bei trukdymų. Žmonės matosi sotųs, sėdėdami už duonos kepalų bei mėsos bliūdų ir visokių gardėsių. Taipogi ir apšvieta bei dailė su pramonija kuoaugščiausiai matosi stovinti. Už visus augščiau pakilę, visuose dalykuose, tai buvo yankiai, kurie, galima sakyti, buvo pavyzdingi visiems ateiviams, ypač mūsų broliams lietuviams. Vienok, turiu patėmyti, kaip man išrodė, jog čionykščių žmonių kova už darbą su milžinais-turčiais, kaipo darbdaviais, buvo daug menkesnė, negu tas galima patėmyti kitose šalyse. Nežiūrint į augštą sociališką (draugijinį) padėjimą šių, Amerikoje seniau gimusiųjų žmonių—yankių, jie dar visai mažai težingeidauja apie kitų tautų įžymumus bei jųjų veikalus.

Aš iš Bostono išsikėliau į laukus, kur prisižiūrėjau amerikoniškai Massachusetts valstijos ūkei, kas taipgi atrodė augščiau bestovint, negu mūsų tėvynėje, o vo „La Savoie''.

Potam aš gyvenau mažame miestelyj Gardner'e. Suėjus metams laiko aš turėjau vėl tęsti savo iš kalno pažymėtą kelionę, — traukė mane į Franciją. Ir taip, 1908 m. gegužio mėn. iš New Yorko jau aš išplaukiau į Franciją— į miestą Havre'ą, ant laivo „La Savaie''.

Ant šio laivo jau nebesimatė lietuvių ir lietuvaičių, bet jų vieton buvo kitos įvairios europiečių tautos. Čia buvo slovėnai, slovakai, čechai, bulgarai, ungarai, vokiečiai, šveicarai (taip gi vokiečiai), italai ir francūzai.

Laivas, kaslink jo rėdos — tvarkos bei švarumo, toli nebuvo toksai, kaip anglų. Čia trečios klasės buvo kuoprasčiausios, padarytos galuose laivo; žmonės buvo sukimšti, kaip silkės bačkoje ir prastai maitinami. Kajutos bei stalavonė buvo išvieno t. y. tame pačiame ruime, taip jog nebuvo vietos kur ir apsigrįžti. Čia buvo didžiausias nešvarumas. Nesulyginsi anglų laivo trečią klasę, su francūzų II. klase. Pas anglus didžiausias švarumas, dailumas ir praktiškumas bei skanumas valgio; tęn vėl gi II. klasei puiki stalavonė, visai atskirai, dailiai papuošti stalai su gražiomis bei praktiškomis sėdynėmis, ir valgį nešioja keleiviams dailiai aprėdyti tarnai; kur mazgoja kajutą bei stalavonę kasdieną; anglai jūrininkai labai korektiški ir neturi nieko bendro bei nereikalingo su keliauninkais, tiktai atlieka savo tarnystę. Ant francūzų gi laivo buvo visai atbulai. Didis skirtumas tarp anglų bei francūzų laivų...

Gražiai bei linksmai ant šio francūzų laivo užsilaikė čechai, kurie net ir laivų važiuodami turi labai dailius, originališkus chorus tarp savęs. Visos tautos, kokios tik važiavo, išrodė gana kulturiškos; vienok visas kitas viršijo šveicarai ir dar iš dalies kai-kurie francūzai; bet prasčiausiai atrodė daugelis iš slovakų bei vienas rusas (nors ir gana buvo apsitrynęs ir, kaip man atrodė, ant viso laivo tebuvo vienas). Jisai kalbėjo gana gerai francūziškai, ačiu tam, jis įsileido į draugavimą su laivo tarnais — francūzais, iš ko jau toliau radosi ir pykčiai (suprantama, jeigu draugauties, tai greičiau priseina ir susipykti) ir ačiu tam, ką-tik negavo į kailį!...

Jau septinta diena kelionės; męs pamatėme Francijos pakraščius, daugybė baltų paukščių, kurios neaugštai lakioja. Su nekantrumu laukiau aš tos šalies romantizmo pamatyt.

Štai jau ir krantas, ir laivas sustojo.

Dabar aš apleidau šį laivą ir, perėjęs per tamožnę, jau buvau ant gatvės miesto Hauvre, kur buvo veik visus keliauninkus kaip ir mane, apspytę daugybė nudriskusių vaikėzų (apie 10 metų ir daugiau), kurie stengėsi įvairiais būdais keliauninkams patarnauti, arba negalėdami ar ir visai negaudami patarnauti, tai nors atkišę rankas prašė nuo pribuvusiųjų keliauninkų išmetimo kokio skatiko.

Havres, kaip matėsi, buvo nemažas dar ir neprastai išrodantis miestas; vienok neteko jame apsistoti, bei pažingeidauti iš priežasties reikalo važiuoti į Paryžių. Jau apleidome Havrę. Štai ir romantizmo šalis, per kurią męs traukiniu važiuojam!

Puiki gamta buvo aplinkui. Čia buvo miškai, šiltas, priimnas oras. Kaštonų miškai, apdirbti laukai, vynuogių sodnai ištikro nurodė maloniai gamtos apdovanota šalis. Nors buvo ir gegužės mėnuo, vienok kviečiai bei miežiai jau buvo su varpomis. Kviečiai jau net ir pjautini buvo. Kvėpuojant, iškišus galvą pro vagono langų, malonus kvapas jautėsi aplinkui.

Jau artinos ir Paryžius, kuris nelabai toli yra nuo Havrės ir iš kur nuvažiuoti į Paryžių kaštuoja 10 frankų. Puikus, balti, mūriniai nameliai su raudonais dokaltomis dengtais stogais, buvo paskandinti vynuogių bei erškiečių gojuose. Erškiečiai tuomet buvo pilname savo žydėjime. Jau saulė leidosi ir traukinis pribuvo Paryžiun.

Išlipęs iš traukinio ir padėjęs savo lagaminą, dairaus, kad jau esu Paryžiuje! Būdamas didžiai nuvargęs ir norėdamas pasilsėti, be jokios atidžios į Paryžių, jieškojau sau nakvynės. Suradau tą, nors ir neramiai, kaip ir paprastai svetur, ilsėjaus. Ant rytojaus aš jau turėjau pradėti tyrinėti šį Europos Babyloną. Pirmiausiai aš turėjau susijieškoti valgyklą, kur reikėjo pasisotinti. Ir ką gi? Man tas labai lengva buvo surasti, taip kaip beeinant gatve, daugybė restaurantų matėsi šaligatviais, kurie neikiek nepanašus buvo į kitų šalių restoranus, o ypač iš gatvės nebuvo jokios sienos; vieton jos buvo keletas dailių stulpų, prie kurių pritaisytas buvo kokaai-tai plonas stogas kaip ir iš kokių tai žalsvais dažais nudažytų nendrių nupintas. Maži stalai bei kėdės nupinti iš kokių tai žalių ir nudažytų taip gi žalsvais dažais buvo tankiai sudėti po tais stogais.

Čia tai aš ir pasisotinau. Šitokios išvaizdos restoranuose arba kaffe'juose ne tik vien valgo, bet ir geria įvarių-įvairiausius gėrimus, kaip spiritinius, taip ir šiaip gardėsius. Čia be jokios atidžios, nežiūrint į tai, nors kas ir sėdėtų čia pirmiaus atėjęs, vyriškas ar moteriškas, už vieno stalo, priešais ar šonais sėda (jeigu kiti staliukai užimti esti), kaip vyriškas taip ir moteriškas. Be jokio drovėjimosi galima sėsti ar ta ypata būtų šiokia, ar tokia, pažįstama ar nepažįstama, senas ar jaunas, vaikinas ar mergina. Čia kaip sėdi už vieno stalelio, tai suprantama, taipgi be jokio drovėjimosi ir šnekučiuoja, taip jog Paryžiuje labai lengva esti su bile kuom išsipažinti.

Dabar aš pasisotinęs ir išėjęs ant gatvės, nusipirkau Paryžiaus vadovėlį ir pradėjau vaikštinėti gatvėmis, užeidamas įvairias didybes bei įvairumus šio miesto. Nors čia jau ir nebuvo matyti milžiniškai augštų budinkų, kaip pavyzdin imant New Yorke, bet kiekvienas budinkas turėjo didžiai puikią architektūrą. Žmonės buvo labai nevienodi, įvairios išvaizdos kaip aprėdalais, taip ir veidų laikymais. Čia matėsi ūsuoti, barzduoti, nuskustaūsiai, ilgaplaukiai, trumpaplaukiai, retai skutomi veidai bei garbaniai. Aprėdalai (čia aš patėmysiu aprėdalus vien tik vyrų) taipogi neturėjo maždaug vienodesnio būdo: vieni nešioja naujosios mados, kiti senesnės, kai-kurie nešiojo angliškos mados, kai-kurie Amerikoniškos, o kai-kurie nešiodami kokią tai pilką, smulkią kruopėtą aprėdalą, kiti, kaip man atrodė, nešiojo kaip ir neva tinkamai tik francūzams. Taip jog buvo matytis didis margumas tarpe žmonių, ypač vyrų. Moterų aprėdalai, nežiūrint į tai, kad taipgi margavo, bet atrodė kaip tai virš dailės. Aš paliksiu visas šitas smulkmenas į šalį, o stengsiuos pabrėžti didenius įspūdžius Paryžiaus.

Štai prieinu puikų budinką — Bastilijos, o jau toliaus, yt kokį pasakišką reginį, — Obelisko sodną, kuriame purkščia prieš saulę smulkų vandenį fontanai, padarydami laumės juostos dažais žybstančius pavydalus. Čia jau ir garsusis pasaulyje Luvras, kuriame guli retenybės bei brangenybės iš dailės viešpatystės. Štai ir augštasis 300 metrų augščio bokštas (kuoras), stovintis ant kranto upės Senos. Vaikštinėju ir po Grand bulvarą, po tą didžiąją bei puikiąją prekystės gatvę, kur puikiausieji cafe bei hoteliai esti ir kur dar daugybė svetimtaučių iš įvairių civilizuotų nacijų gyvena. Didžiausiame sumišime atrodė toji gatvė, kur plaukiančių žmonių sriovės, vežėjų, kaip automobilinių, taip ir arklinių, beldėsi į vieną bei į kitą pusę.

Ir taip tankiai, beveik kasdieną vaikštinėjau gatvėmis.

Štai bulvaras Kliši, kur vien tik francūziška dvasia jaučiasi: daugelis dailininkų, o labjausiai muzikantai bei monininkai, rodo savo dailę. Čia buvo ir galinčiai, kurie rodė savo didžią dovaną bei galę. Šie visi, kaipo abelnai gatvės dailininkai, yt elgėtos su atkištomis kepurėmis, nuo būrių publikos aplinkui juos stovinčios, rankioja centimus. Dailu buvo žiūrėti į pasakiškai dailią romanų architektūrą namų su augštais ir gėlėmis papuoštais balkonais.

Adomas Dagis.

(Užbaiga seka.)

IŠ ARGENTINOS.

Buenos Aaires. — Ilgai laukėm lietuviško vakaro, kurį rengė d-ja „Diegas''. Buvo parinkusi vaidinimui veikalą „Trįs mylimos''; padarė keletą repeticijų, viskas gerai sekėsi; tik štai viena, ant pažiūros menkos vertės kliūtis, visą reikalą ėmė ir sugadino: del kokios tęn priežasties atsisakė viena artistė ir visi dalykai pakrypo blogojon pusėn. Turiu priminti, jog Argentinoje lietuvaičių, numanančių lošėjos pareigas, visai nėra; o ir tos, kurios yra, nuo tamsios minios visaip išjuokiamos už ėjimą „komedijų rodyti''.

Ir pačioje draugijoje „Diego'' įsiviešpatavo koki tai keista, regis visur lietuviams žinoma, „atšalimo liga''. Veikia tik keletas valdybos narių; šiaip nariai mažai kada lanko susirinkimus. Tas ir gi atsiliepė ant rengiamojo liet. vakarėlio, kadangi visados trūko atsakančio narių skaičiaus nutarimui taip svarbaus dalyko. Neįstabu delto, jog ir rengėjams pritrūko energijos, — niekur nematydami pritarimo, ant galo patįs atšalo ir prie mažiausio nepasisekimo metė visą darbą į šalį.

Kai-kurie iš politikų bando net inkalbėti „Diegui'' neišvengtiną mirtį; nors draugija gatavai dar neišsivystė. Nes ta liga yra žinoma visiems mūsų draugijų veikėjams ir kai-kurius yra net numarinusi, — todel visuomet svarbu mums ją paminėti ir nurodyti kenksmingumą. Kiekvienas iš mūsų veikėjų žino, jog lietuviai prie kiekvieno naujo užmanymo noriai prisideda; tik laikui bėgant apsipranta, atšąla, iki visai nemeta pradėtą darbą į šalį. Taip ir su mūsų draugija; išpradžių jos nariai karštai ir energiškai veikė, draugijai puikiai klojosi; tik praėjus tūlam laikui pasirodė, jog draugija jau silpsta. Taip būna ir su daugeliu mūsų draugijų. Ir jeigu kuri iš tos ligos dar išsirita, tai ačiu tik naujiems nariams, kurie persiėmę senųjų idea — varo pradėtąjį darbą pirmyn. Ir tas įstatymas lygiai veikia visur ant lietuviškų draugijų, neišskiriant ir didžiųjų organizacijų.

„Diegas'' parodė taipogi, jog reikalauja naujų energiškesnių darbininkų: senieji jau apsiprato ir atšalo — laukiame naujų veiklesnių darbininkų, kad sužadinus energiją senųjų ir užtikrinus gyvavimą „Diegui''.

A. Eržvilkietis.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

(Laiškas nuo sesers.)

RIETAVA, Kauno gub. Mielas brolau! Pas mus naujienos tokios. Vasario 5 d. atsibuvo nepaprastas šliūbas — Motiejaus Tamošauskio, 105 metų senumo (jis jau tris kartus ėmė šliūbą), su našle Ona Žeimiene, 75 metų senumo. Jaunavedis dar stiprus ant sveikatos, girdi ir mato gerai.

Taipgi apsivedė p-lė Liaugminaitė, be abiejų kojų (turi tik pritaisytas kojas) su Snarskiu, Oginskio medinčium.

Mokyklėles turime dvi, bernaičių ir mergaičių; mokina ir lietuviškai. Krautuves turime 2 lietuviškas ir kooperacijos krautuvę. Karčemą arba traktierių turime vieną lietuvišką, kur žmoneliai ūžia kaip bitįs avilyj. Dar turiu priminti, kad pas mus ir merginos nepasilieka nuo vyrų girtuokliavimo, paperosų rūkymo ir dar kitokių šposų. Žodžiu sakant, tvirksta. Žinoma — ne visos; yra ir dorų, gražiai apsieinančių. Laikraščių mažai kas teskaito; sako: „kokią naudą aš iš tų gazetų turėsiu?'' — Žiema buvo šalta, sniego daug; dabar jau gana šilta; greit bus vasara.

J. K. Mikas.

IŠ ŠKOTIJOS.

Turiu pranešti, kad jau užsibaigė, su menku išlaimėjimu, Didž. Britanijos anglekasių streikas. Jis tęsėsi 5 savaites, vienok užtektinai privargino Škotijos darbininkus, nes per visą praėjusį metą prastai ėjo. Užėjus visuotinam angl. streikui, darbai visur veik visai sykiu apsistojo ir gyvenimo produktai 2—3 gubai pakilo. Taigi bėgiu 5-kių savaičių, daugumas visko patyrė. Anglekasiai laimėjo tik užtikrintą mokestį (minimum wage) 5 šilingus augusiems, 2 šil. vaikams nepilnamečiams. Jei bent iš kokios priežasties susitrukdytų darbas, turi jie gauti mažiausia 5 š. į dieną, Daugiaus viskas ant senų išlygų. Būtų permažai... **Pinavyjas.**

LAIŠKAI IŠ RYGOS.

Negaliu niekuom pagirti lietuvius rygiečius; tiek galiu pasakyt trumpai, jog daugiaus čia vientaučiai myli tamsumą, nekaip apšvietimą; mažai yra tautiškai ir žmoniškai susipratusių. O iš moterių arba mergaičių dar mažiau. Jeigų ką lietuviai čia ir veikia, tai daugiausia tik vyrai dalyvauja. Moterįs lietuvės da kaipir vergės tebėra; jokių tiesų neturi ir jos yra daugiaus visur išnaudojamos, negu vyrai. Jeigu kur ir atsiranda koki apšviesta mergina, tai ji nuo tamsuolių būna labai paniekinta...

Pas mus, Rygoje, nors lietuvių yra skaitlingai apsigyvenusių, bet kas išto, kad visi tie lietuviai, net turtingieji ir inteligentais vadinami, dengiasi svetimu kailiu, statosi save kokiu tai ponu, tiesiog lenkberniai. Tik paskutiniu laiku jau pamažu lietuviai atbunda ir pradeda jungties ant apšvietos pamatų. Dabar jau daugiaus yra inkurta darbininkų draugijų, kaip va: blaivybės draugija, „Giedra'' ir kt. Tik gailu, kad draugystėms trūksta inteligentų. O prasti darbininkai mažai ką patįs gali veikti, nes jie patįs prispausti tamsybės ir vargo. Yra dabar inkurta visuomeniška draugija „Žaislas'', kurios tikslas scenai artistus lavinti. Randasi čia dar klerikalų ir ponų draugijos. Bet visos jos nelabai tarpsta, nes kenkia vaidai, kurių tarpe klerikalų su pirmeiviais netrūksta. Laikraščių vietinių męs turim du: vienas klerikalų ir „Rygos Nauj.''. Šis da truputį geresnis, bet nekažin-koks; tik nėsant geresnių turime ir su tais užsiganėdinti.

E—a Ža—tė.

KLAIDOS PATAISYMAS.

„VL.'' N16 iš Bay City, Mich. korespondencijos pabaigoje parašyta, kad „trįs latviai priklauso į lenkų draugystę turi kareiviškas drabužius''. Turi būti parašyta: lietuviai, o ne latviai.

Lietuvis.

KAZYS PUIDA.

UNDINE.

Triveiksmė drama.

AUKSUTIS. Ačiu, žilas plaukas dar nerodo senio. Triūsas ir pakeltos bausmės už giedresnį tėvynės rytojų nubaltino galvą... (*į Garšvą*). Ponas inžinieriau, už pusantros valandos tamstą išvažiuoji iš Jeniseisko.

GARŠVA. Kaip tai?

AUKSUTIS. Taip... tamsta grįšti Lietuvon...

GARŠVA. Ne.

AUKSUTIS (*garsiai ir rimtai*). Taip! tamsta grįsti Lietuvon — saviesiems dirbti.

GARŠVA. Kodel?

AUKSUTIS. Taip reikia.

GARŠVA. Kodel?

AUKSUTIS. Jei tamstos sąžinė užmigo, tai reikia prižadinti... Jei protas nebeveikia, tai reikia jis sukurstyti... Priminsiu tamstai kai-ką...

GARŠVA. Nieko nenoriu žinoti.

AUKSUTIS. Ne, turi tamsta žinoti.

GARŠVA. Kas tamstą čia įleido?

AUKSUTIS. Pats inėjau.

GARŠVA. Kokia tiesa?

AUKSUTIS. Lietuvio ištremtinio teise.

GARŠVA. Ko užsipuoli?

AUKSUTIS. Neužsipuolu... Priminsiu tau kai-ką... Jei ir po to galėsi čionai liktis likies, ir teužmirštie tave tėvynė, kaip tu ją užmiršai...

GARŠVA. Seni! nekeik manęs!

AUKSUTIS. Nekeikiu, sūnau... Klausykis... Atsimeni tą tamsiąją rudens naktį prie Vištyčio ežero, kuomet, lietui per kaklą pilant, savo krūtine užklojai nedidelį kningų ryšelį, kad nesušlaptų ir niekais nenueitų...

GARŠVA. Viešpatie! kas tai?

AUKSUTIS. Atsimeni, kai tamsiomis naktimis iš kaimo kaiman bėgiojai ir kningutes žmonėms dalinai...

GARŠVA. Senai, senai tai buvo...

AUKSUTIS. Ne taip senai — vos septyni- aštuoni metai... (*Pauza*). Atsimeni, kuomet paskutinį kartą iš Prūsų grįžai... Kaip pasienio sargyba užėjo ir kaip kningų ryšulio nieku būdu pamesti nenorėjai... Atsimeni, kai vedąs tave kaimietis tarė tau: bėgk, Garšva, į nendres tu mokytas... tu jaunas... tu dar tiek gero tėvynei padaryti galėsi... o aš... aš tamsus kaimietis... teimie mane...

GARŠVA. Nutilk, seni, nutilk... nes, nes...

AUKSUTIS. Senį kaimietį suėmė... paselenijon ištrėmė... o tu pabėgai... Kaip anuomet kningas per sieną gabenova, taip šiandien likimas mudu vėl suvedė...

GARŠVA. Tėve, tėve... nebausk taip rūsčiai (*puola seniui į kojas*).

AUKSUTIS. Nebaudžiu, sūnau... tik sąžinės tavo sargu noriu būti... tik noriu, kad tu mano vietą užstotumei... kad pradėtojo darbo, kaip šiaudadvasis nemestumei, bet už mane ir už save dirbtumei... Kelkis, sūnau, ir eik tėvynėn (*prikelia Garšvą*).

GARŠVA (*kurčiai*). Tėvynėn...

AUKSUTIS. Taip, sūnau, tėvynėn — už mane ir už save...

SUTKUS (*stovi nuošaliai susijudinęs*). Leisk, tėve, ir man prieš tave nusilenkti ir tavo pasišventimas pagerbti.

AUKSUTIS. Nereikia, ne... Padėk tamsta verčiau ponui Garšvai kelionėn išsirengti, nes už valandos gali būti pervėlu... (*švelniu balsu*). Tad grįžti, sūnau, tėvynėn?

GARŠVA (*stovi nutirpęs, klaidžiomis akimis ir tyli*).

SUTKUS. Jonai!

AUKSUTIS. Sūnau, klausiu ir atsakos laukiu.

GARŠVA (*po valandėlės, rimtu balsu*). Taip, grįžtu.

AUKSUTIS. Ačiū tau, sūnau, ačiū (*bučiuoja jį*). Tad skubėk — arkliai jau laukia prie vartų... Viską kitą ponas Sutkus su Miku išsiųs ir aprūpįs.

GARŠVA. Taip... tiesa... Mikas viską man Vilniun atvež... taip... taip... (*dairosi po kambarį*). Paveikslus pasiimk sau, Petrai... (*ieško kaž-ko po kišenes*). Taip... yra... tas yra... viskas yra... Tai vadinasi, važiuoju... Lietuvon važiuoju... sakykite... hm! viskas gerai... o... o ji?... Ne, ne! greičiau, tėvai, greičiau! del Dievo greičiau! — tu su manim važiuosi... ligi traukinio... taip?

AUKSUTIS. Taip, taip... ligi traukinio palydėsiu...

GARŠVA. Viskas... viskas... o Viešpatie! (*akimirksnį stovi, staiga*). Sudiev, Petrai, lauksiu tavęs sugrįžtant tėn — Lietuvoje... Na, tai eiva, eiva tėvai... tiktai greičiau (*išeina*).

7.

SUTKUS. Laimingai, laimingai tėvynėn, Jonai!... (*Stovi viduryje kambario ir klausos*). Nuvažiavo! — ačiū Dievui! Auksutis jį nulydėjo, jau nebesugrįš iš kelio... O aš?... aš vienas nesvetingoje taigoje... vienas ištisus penkis metus...

8.

IRMA (*durįs greit prasiveria, inbėga apsitaisius šiltai*). Važiuojam, Jonai! (*pamačiusi Sutkų*). Tamsta vienas... kur Jonas?

SUTKUS. Jonas? — Jono nėra.

IRMA (*lyg suprasdama*). Kas čia yra? Klausiu tamstos kur Jonas?

SUTKUS. Jono nėra.

IRMA (*nervingai*). Kur jis?

SUTKUS. Išvažiavo.

IRMA. Kur?

SUTKUS. Toli.

IRMA. Kaip tamsta mane kankini... Sakyk, susimildamas...

SUTKUS. Išvažiavo Lietuvon.

IRMA. Netiesa.

SUKUS. Nemeluoju.

IRMA (*sėdas artimojon kedėn*) Lietuvon... (*po valandėlės*). Ir tai tamstos darbas!

SUTKUS. Ne, tamsta, tai ne aš kaltas... Manęs nebūtų paklausęs...

IRMA. Tad kieno?

SUTKUS. Nepermaldaujamo likimo.

IRMA (*po valandėlės tylos spazmatiškai piktai juokiasi*). Ir tamsta manai, kad jis tėnais ištvers be manęs...

SUTKUS. Manau.

IRMA. Manai tamsta, kad aš jo tėnai nesurasiu...

SUTKUS. Kodel ne.

IRMA. Ir tamstai rodos, kad jis nesugrįž...

SUTKUS. Nesugrįž.

IRMA (*kelias*). Pamatysime! Bet tuomet jau niekas jo iš manęs neatims, minėsi tamsta mano žodžius... (*Inpykus, po valandėlės*). Įspūdžiai... įspūdžiai iš Lietuvos, ponas teisėjau, atėmė iš manęs sužiedotinį... o aš... atimsiu jį jums (*išeina*).

Uždanga nusileidžia.)

VEIKSMAS III.

Veikia:

Mikas.
Irma.
Garšva.

Povakaris. Šviesos maža. Po kairės stovi rašomasai stalas. Dešinės kertėje sofa ir minkštos kedės. Durįs dvejos:— po kairės ir tiesiai.

1.

MIKAS (*tvarko stalą*). Negrįžta... užtruko kurorte... Kitiems sveikatos besirūpindamas, pats kad tik kojų neužverstų... Dienomis ir naktimis braižo ir skaitliuoja, net sienoms ingriso klausytis...

2.

IRMA (*pamažu duris pravėrus, veidas uždengtas tankiu vualiu*). Mikai... Mikai!

MIKAS (*piktai*). Kas tėn?

IRMA. Ponas namie?

MIKAS. Nėra.

IRMA (*ineina*). Mikai! (*atmeta vualių*).

MIKS. Ko reikia? (*atsisukęs*) Dievuliau! panelė... pas mus... (*bėga sveikinti*).

IRMA. Tss! Ponas greitai sugrįž?

MIKAS. Jau turėtų būti... Bet panelė...

IRMA. Klausyk, Mikai, nei žodžio ponui, nei kam kitam, kad aš čia — supranti?

MIKAS. Suprantu, suprantu!

IRMA. Gausiai atsilygįsiu už tylėjimą.

MIKAS. Tylėsiu, tylėsiu kai žemė.

IMA. Kas čia pas jus nauja? — Greitai tavo pono vestuvės turi būti?

(T. b.)

G. SUDERMANN

JONINES

KETURIŲ VEKSMŲ DRAMA
Iš vokiečių kalbos vertė
K. PUIDA.

(Tąsa.)

VOGELREITER.

Ketvirtą valandą dar vienas trūkis eina. Tuomet bent šviesu.

MARIKĖ.

Taip, bet tuomet aš pervėlai į Karaliaučių atvažiuosiu.

VOGELREITER.

Kaip sau nori. Tai tu, Georg, gali pasėdėti ir paskui palydėsi Marikę į stotį.

MARIKĖ **(nusigandus)**.

Georg?

GEORG **(nusigandęs)**.

Aš?

VOGELREITER.

Kodel? Ar jis negali palydėti?

GAFFKE.

Jeigu galima, mielai aš palydėčiau.

VOGELREITER.

Palauk tamsta, p. pastorai. Ir tamstai dar teks. Jis ir gi gali ką-nors padaryti.

TRŪDA.

Ar man, tėveli, galima eiti drauge? Aš taip mėgstu vaikščioti naktimis.

VOGELREITER.

Ar galima? O atgal? Ne, mano mažute, įsimylėję žmonės negali tokiu vėlu laiku vaikščioti! Peršalti galima!

MARIKĖ.

Geriau aš viena eisiu. Ištikrųjų, aš nebijau. Nenoriu nei Georgo, nei kitų trukdyti. Ištikrųjų, nereikia.

VOGELREITER.

Apie ką kitą jokios kalbos negali būti. Aniems trečią reikia kelties į darbą. **(Į Georgą)**. Na, o tu kodel nenori?

GEORG.

Viešpatie! Juk girdėjai. Ji nenor.

VOGELREITER.

Judu, rodos, vėl susipykota.

KRISTINA.

Na, jeigu juodu abu nenor, Henrike. Nekankyk jiedviejų.

VOGELREITER.

Norėčiau Ploetzą pamatyti. **(Šaukia.)** Ploetz!... Na, sveiki! **(Sudaužta su pastoru).**

(Trūda ir Marikė bėga prie durių ir į kaž-ką kalba).

MOTERIŠKAS BALSAS.

Pons Ploetz! Tamstą ponas šaukia.

PLOETZO BALSAS.

Einu, pons Vogelreiter.

Scena III.

Tie patįs — Ploetz.

VOGELREITER.

Klausyk, Ploetz! Marike, duok jam punšo stiklą. Matai, gerklė jam visiškai išdžiūvo.

PLOETZ.

Stiklą alaus jau išgėriau.

VOGELREITER.

Turbūt iš Ploetzo nuosavios aludės — a?

PLOETZ.

Na, ne. Mademoiselle man davė.

VOGELREITER.

Ar gal meilinies prie mademoiselle, kad ji vaišina tamstą?

PLOETZ.

P. Vogelreiteri, kam gi tamsta gėdini mane prie jaunų panelių.

KRISTINA.

Na, juk tamsta supranti, jis tik juokauja.

PLOETZ **(Marikė paduoda jam punšo stiklą)**.

Ačiu, ačiu, panele.

VOGELREITER **(tyliai)**.

Ploetz! **(Garsiai.)** Nesidrovėkite, nesidrovėkite tamstos. P. pastoras parengs tuo tarpu dailią kalbą. **(Tyliai)**. Ar patyrei ką apie tą vyriškąjį?

PLOETZ.

Sausai nieko, p. Vogelreiter! Prieš keturias dienas karčiamoje buvo du valkatos, bet žandaras tą pačią dieną juodu areštavo. O taip, nei vieno svetimo šuns visame kaime.

VOGELREITER.

Kad aš taip tvirtai Marikei netikėčiau... Marike, eik šėn.

MARIKĖ **(prieina)**.

Ko reikia tėveliui?

VOGELREITER **(atidžiai pažiūrėjęs į ją)**.

Gerai. Eik sau.

PLOETZ.

Senę valkatą aš tuomet mačiau.

VOGELREITER.

Tss!... Tyliau. Kur?

PLOETZ.

Karčiamoje sėdėjo... ir piningų turėjo.

VOGELREITER.

Kur gi ji juos pavogė?

PLOETZ.

Iš kur galima žinoti? Prechtel sakė, būk matęs pas ją auksinį... Nėra ko rūpinties, vagystės ji neužmes. Greitai ją sugausime.

VOGELREITER.

Ar karčiamoje ji ir nakvoja?

PLOETZ.

Kur tau! Naktį prasivolioja ant kelio, o išryto vėl karčiamon traukia... sako Prechtel.

VOGELREITER.

Na, to man pakanka. Georg!

GEORG.

Ko, dėdė?

VOGELREITER.

Kitaip sugalvojau... Būtinai turi Marikę palydėti.

GEORG.

Kaip nori.

VOGELREITER.

Tiktai, žiūrėkita, nesukibkita vienas kitam į plaukus.

MARIKĖ (**bebalsiai**).

Ne, ne.

TRŪDA **(išėjusi ant terasos)**.

Ai! ai! žiūrėkite! Pirmas laužas — jau dega! **(Ištykšta raudona liepsna, girdėti suslopintą dainavimą ir juokus).**

KRISTINA.

Ar pasirūpinai tamsta — toli nuo triobų?

PLOETZ.

Būk tamsta rami.

KRISTINA.

Pernai kibirkštįs tiesiai ant šiaudinio stogo lėkė.

TRŪDA.

Tėn, už to, antras — ant Smėliakalnio trečias. Žiūrėk, Georg, kaip dailu.

GEORG.

Matau, meiluže mano, matau.

TRŪDA **(nuveda jį pirmyn, tyliai)**.

Tu vis sakai šiandien į mane „meiluže". Kodel taip?

GEORG.

Ar gi tau nepatinka?

TRŪDA.

Visuomet norėčiau, kad taip būtų! Tu šiandien labjau mane myli, negu paprastai?

GEORG.

Visuomet vienodai tave myliu.

TRŪDA (**tyliai, nudžiugus**).

Paprastai vadini mane „mažute", o šiandien vis „meiluže".

VOGELREITER.

Na, mielas p. pastorai, imk tamsta savo stiklinę ir kalbėk.

GAFFKE.

Tik, kad jau labai stabmeldiška mano kalba būtų, to aš neprižadu.

VOGELREITER.

Ė—ė, p. pastorai, tamsta jau purtaisi. Konstitorija baugina? — a?

GAFFKE.

Kur tau! Bet rimtai pakalbėkim. Ką gi jums pasakyti? Pamokslo sakyti nenoriu.

VOGELREITER.

Ne, ne. Pamokslą išgirsime ateinantį nedėldienį.

GAFFKE.

Matote, kuomet tokiomis naktimis, kaip šiandien, męs svajojame... Ar galiu sakyti — svajojame?

VOGELREITER.

Žinoma, svajojame.

GAFFKE.

Nes visi męs, jauni ir seni, svajojame.

VOGELREITER.

Tiesa. Tuo męs visi sergame.

GAFFKE.

Ir tuomet mums rodos, kad taip platu, taip šviesu pasidaro, kad stengtumėm visus slėpinius atspėti, visas žaizdas užgydyti, viską bjaurų į gerą paversti, ir kiekvieną pasiilgimą laime padaryti... Taip, kas gi tai tokio kįla mumyse ir veržiasi laukan ir... ir...? Tai ta pati meilė, kuri buvo į mus indėta, kuri pripildo mūsų gyvenimą ir kuri, tiesiai kalbant, ir yra patsai gyvenimas. Ar ne mano tiesa?... Dabar nukrypsiu į šalį! Mūsų pranašavime parašyta: Dievas yra meilė. O jeigu Dievas yra meilė... o jautriausia mūsų tikėjimo styga tame, kad geriausią, kas mumyse yra, nešti prie Vie-

(T. b.)

AITVARAS.

RYTOJUN BEŽIURINT

(Tąsa.)

cijos tarpolaikyje:— iš vienos pusės visos valstijos gyvenimas tvarkoma naujų gyvenimo reikalavimų atsiremiant ir tasai tvarkymas savaimi užgauna ir mus, kaipo sudėtinąją rusų valstijos vienatą; iš antros — mūsų tautinis susitvarkymas priklauso prie tokio-pat kritiškojo momento, kuomet nuo nuoseklaus tautinių idealų bei uždavinių įvikinimo gyveniman priklausys ilgi būsimųjų dienų metai. Sunkiu metu gyvename. Ir tokiuo tai politikinių bei ekonominių ar tautinių krizių metu visuomet atsirasdavo žmonės genialiais užmatymais ir nurodydavo savo vienalaikiams „visųgeriausią'' ir „visųišmintingiausią'' išeigą iš socialės betvarkės, paskelbdami plačius visuomenės reformos sumanymus. Bet tikrenybė paprastai nesiskaitliuodavo su jų daugžudančiais sumanymais ir jieškodavo išeigos įvairiuose kompromisuose ir aplinkiniuose, neva tikslan vedančiuose, keliuose.

Nežiūrint to, genialiai reformatorių sumanymai visgi turėdavo tvirtą pamatą „išeiginio tikslo'' vieno ar kito visuomenio sluogsnio pavydale, ar net kelių sluogsnių kartu. Visas tų sumanymų „utopizmas'' buvo tame, kad jie peranksti apsireikšdavo, tačiau tūli utopistai patįs numanydavo peranksti prabilę. Visos mums žinomos utopijos buvo historinė apraiška genialiems žmonėms, kurie bendrose formose nuspėdavo tą pamatinį kelią, kuriuo, su įvairiais nusitolinimais, stabtelėjimais bei klaidžiojimais, turėjo eiti civilizuotoji žmonija.

Pirmuoju socialiu utopistu, kaip žinoma, buvo graikų filosofas **Platonas** su savo ideale „Respublika''. Jojo mintis apie „geriausią valstiją'' užgimė dideliu Graikijos politikinio nupuolimo metu. Apšviestos visuomenės komunizme nurodinėjo jis išeigą ir išsigelbėjimą visai graikų civilizacijai. Vidurinė suirutė, visuomenę silpninanti, galėsianti, anot jo, išnykti tik visuomenei susitvarkius ant komunizmo pamatų, kame nėra individualės nuosavybės, o viskas priklauso tūlam sluogsniui, t. y. valstijai, tą sluogsnį atvaizdinančiai. Dargi moters ir vaikai pas Platoną priklauso valstijai, o ne pavieniams žmonėms. Darbininkai galį turėti nuosavybę, komunistinis sutvarkymas nepaliečia jų; jiems skiriama fizikinis darbas, rūpesnis ir išmaitinimas dviejų augštesnių sluogsnių — galvočių ir kareivių. Platonas net kreipėsi pas tyraną Dionizą iš Syrakuzos, pasiūlydamas įvykinti jo „respubliką''; bet nieko nelaimėjo, ir tiktai daugeliui šimtamečių praslinkus dėkingi ainiai įrašė jo sumanymus pirmon eilėn pasaulinio socializmo historijoje.

Apie Platono pedagoginius idealus nėra ką daug kalbėti, kadangi jie taip tolimi ir savo valstybiniai-visuomeniu sutvarkymu yra skirtini iš tų idealų, kurie vėlesniuoju metu, po kultūros intekme, užlaiko dar daug bendro su mūsų dienomis.

Jei neskaitysime šv. Augustino su jo pusiaukomunistiniu traktatu „De civitate Dei'', reiškiančiu kolektivinę viduramžių katalikiškos dvasiškijos tendenciją, tai antruoju didžiu utopistu, naujojo utopiškojo socializmo tėvu, reikia išvardyti garsųjį anglų humanistą Tomą Morą, gyvenusį pabaigoje XV. ir pirmame trečdalyje XVI. metašimčio, t. y. kaip tik kritiškiausiu viduramžių tarpulaikiu.

Renesansas, humanizmas, valstiečių karės. Amerikos atradimas, reformacijos pradžia, visa tai sujudino nepaprastai tuometinių gentkarčių protus, vieniems perdaug siūlant, kitiems viską atgimstąs kapitalizmas ir taip vadinamas pirmykštis imant. Anglijoje tuometu be viso to, kaip tik tvarkėsi naujai gimstąs kapitalizmas ir taip vadinamas pirmykštis susirinkimas. Kadangi vilnos kaina žymiai pakilo, tai ūkis Anglijoje buvo pakeičiamas avių veisimu. Smulkieji nuomininkai ir ūkininkai vejami buvo nuo jų žemės ir virsdavo bėdžiais, proletarais. Po visą šalį išsiplatino plėšimai ir užpuldinėjimai; kartuvės neturėjo poilsio.

Tokiu sunkiu, intemptu metu, 1516 metais, ir išeina iš spaudos Moro „Utopia'' su garsaus humanisto Erazmo Roterdamiečio įžanga. Tomas Moras, sulig profesijos advokatas, buvo typiškas savo meto humanistas, iš plejados Erazmo, Ulricho von Gutteno, Rablė, Golbeino, Koleto ir kitų. Jis buvo tuomet dvasinis anuometės protinės aristokratijos centras. Moro intekmė buvo labai didelė. Net Erazmas pasidavė jo intekmei ir jo skatinamas parašė garsųjį „Pagyrimą kvailybei''. Laiške į Gutteną, Erazmas stačiai pasisako: „Dar gi mane Moras paskatino parašyti „Pagyrimą kvailybei'', o tai visvien, ką kuprianugarį priverstum šokti''. Kitas to meto humanistas, Kolet, Savanarolos mokinys, atsiliepdavo apie Morą, kaipo apie „vienintėlį Anglijos genijų''. Lygiai prakilniai atsinešdavo prie jo ir Rablė, pasiskolinęs „utopijos'' terminą iš jo savo apysakai „Gargantua''.

(T. b.)

IŠ KUR ANT MŪSŲ PLANETOS GYVYBĖ ATLĖKĖ?

(Žr. „V. L.'' N16.)

Tokiu būdu Merkurijaus pasaulės temperatūra gana pavojinga gyvybės celėms, kurios tepakelia + 209 F.; vėl gi Merkurijaus planetos atmosfera visai yra plona, kas taipgi kenkia gyvybės organizmų išsivystumui.

Dabar eikime prie mums gerai pažįstamos planetos — Aušrinės. Aušrinės pasaulis nuo mūsų yra atstume 56 milijonų kilometrų, delto męs Aušrinės planetą jau nuo senų laikų pažįstame, kad net krikščioniškose maldų kningose randame giesmę: „Sveika aušros žvaigždė šviesi, tu linksmybė svieto esi, etc.''... Aušrinė planeta bėga apie saulę podraug ir apie Merkurijų; ant Aušrinės planetos metai turi 225 dienas be 7 valandų. Ant Aušrinės gyventojai vienoje pusėj ekvatoriaus turi begalinę dieną ir vasarą, o antroje pusėje — begalinę žiemą ir naktį; delto, kaip matematikai spėja, kad ir ant Aušrinės planetos gyvybės bakterijos neturi atsakančių sąlygų, nes kur šalta, tai temperatura siekia—284 C., o kur vasara — tai temperatūra + 239 C. Taip jau męs suradome, kad ir ant Aušrinės planetos gyvybės nėra.

Dabar eisime prie Jupiterio pasaulės. Jupiterio padangė yra atstume nuo mus ant 347 mil. kilometrų ir iš vienos pusės apsupta Marso oravietės, o iš kitos — Saturno. Jupiteris apibėga saulę pér 4380 dienų; tokiu būdu Jupiteris stovi nuo saulės atstume 789 milijonų kilometrų. Iš to mums aišku, kad Jupiterio gyventojai turi labai šaltą orą be atmainos ir lietaus niekados neregi; ir jei ant Jupiterio niekad lietus nelija, tai jau nuo senai tęn gyvybė užtroško!...

1714 metuose danų astronomas Tycho—Brache atrado vieną pasaulį, kurį pavadino „Saturnas''. Saturnas apibėga saulę per 10,758 dienas, 23 valandas, 45 min. Saturnas skiriasi savo pavidalu nuo kitų planetų, — jis mums atrodo kaipir ratlankis — pliokščias ir apsiaustas labai tirštos atmosferos, kad astronomai net jo pavydalą vargiai gali nuspręsti ir matematikai aprokuoti, kokią tęnykščiai gyventojai turi temperatūrą. Tūli astronomai tvirtina, kad ant Saturno padangės stūkso ligi paties jo kūno tiršti debesų kalnai, kurie neduoda užsimegsti gyvybės organizmo sėklai. Taigi ir ant Saturno gyvybės turbūt nėra...

1782 met. astronomas Gorsualis intėmijo pasaulį Uraną. Uranas atstume nuo saulės, kaip astronomas Adams aprokavo, yra ant 2941 mil. kilometrų. Urano padangei kenkia Saturno atskalos,— tai yra dvi mažos planetos, kurios jau senai atlūžę nuo Saturno ir pakendę debesių sniegynuose, šaldo Urano gyventojus, kad jie jokių būdu negali išbūti gyvi!

Dabar gi męs peržiūrėję planetų padėjimą, radome, kad męs visgi negalime paeiti nuo kitų planetų, bet taip iš kokios kitos vietos esame atlėkę čionai ant žemės — mūsų planetos, gyventi. Priėjome prie to, kad jau net turime paklausti: „Iš ko mūsų planeta-žemė užveisė ant savęs gyvybę?''

Geologija mokina, kad gilioje-žiloje senovėj netiktai nebuvo ant mūsų planetos jokios gyvybės, bet nebuvo nei pačios žemės. Geologija sako: bilijonų bilijonai metų atgal, mūsų planeta-žemė degė kartu tarp saulės ugnies ir del kokios tai gamtiškos priežasties atitrūko nuo saulės ugninio kamuolio, potam per milijonus metų ataušo, bebėgdama apie saulę.

Pakol žemė da nebuvo ataušus, patol ir atmosferos tai yra orinio apsiautalo apie žemę nebuvo, ir gyvybė tada čia negalėjo užsimegsti; bet, kaip tik žemė pradėjo aušti, tada atsirado ant žemės garas, ir tas garas pagimdė vandenį, o vanduo, kaipo chemiškas sudaras, turintis du gazu, — hydrogeną ir oxygeną — kuris kiekvieną gyvybės organizmą gimdo ir maitina, užveisė mažas bakterijas vos 0.00003 minimum centimetro didumo.

Pakol da žemės paviršius turėjo temperatūrą + 100 C., patol ant žemės paviršiaus negalėjo bakterija gyventi. Francūzų mokslinčius Pasteur tą šitaip datyrė: jis pripila šalto, iš šulinio pasemto vandens puodą bei katilą ir kaitina ant ugnies iki + 96 C. karščio; ir jis patėmijo, kad tokia karščio temperatūra neužmuša vandens bakterijų; bet jam betėmijant, kaip tik temperatūra pasiekė + 100 C., tuojaus bakterijos mirė nuo karščio temperatūros.

Francūzų filosofas Volteris apskaitliavo, kad jau yra praėję 458 bilijonai metų, kaip žemė išdavė gyvybės bakteriją, tai yra, kaip žemės paviršiaus temperatūra nupuolė ant + 92 C. Tokiu būdu, jeigu yra 458 bil. metų kaip žemė gerokai nuaušo ir vanduo užvaisė gyvas bakterijas vos 0.00003 centimetro drutume, tai gyva bakterija yra gimus visgi iš vandens, būtent garo; ir ta bakterija yra gyvybės motina, — motina ji yra visų gyvulių veislės ir grupų, — paukščių, žvėrių, ir viskas, kas ant žemės gyvas, tai būna pasidėkavojant tam, kad per milijonus metų stojosi ir išsivystė iš mažutės vandens bakterijos.

Taip, skaitytojau, jeigu kada kas paklaus: „Iš kur gyvybė atlėkė ant mūsų planetos?'' — tai neapsiriksi, jei atsakysi: „Ant mūsų planetos-žemės gyvybė gimė, kai žemė pradėjo aušti ir garai ataušę pastojo vandeniu, ir naturališkas vanduo pagimdė bakterijos gyvybę, o saulės spinduliai bei temperatūra gyvas vandenio bankterijas padalino į grupes bei formas, kokias tik matome ant mūsų žemės begyvuojant ir skrajojant ardvėse; taipgi ir kas jūrėse gyva plūduriuoja, kas gyva ant kalnų lekioja, tai atlėkė čion ne nuo kitų planetų, bet vis išsivystė per milijonus metų iš mažos vandens bakterijos''.

Mikas Stakėnas,
Wakefield, Mass.

7. 23 11.

—o—

IŠ MEILĖS LAUKO.

Turėčiau kad dvarus, ar mūrus baltuosius,
Ar svieto gėrybes, ar turtus didžiuosius;
Vainikus karalių pasaulės didžiųjų,
Elijošiaus garbę kad tarpe šventųjų, —
Mano širdžiai, vienok ramybės nerasčiau:
Yra tai, kad tave mylėt neatprasčiau!...
Laimingas ir linksmas, tada tik aš jausiu,
Iš meilės kad **Tave** prie krūtinės glausiu.
Nuvargęs, pailsęs nors būčiau labjausia,
Tave bet matydam's o mano mieliausia, —
Iš vargų ir skausmų, prašvis man linksmybės;
Saulė, Tu tai esi, del manęs, šviesybės.
Visur ir visada, paveikslą štai Tavo
Aš turiu mintyse ir širdyje savo.
Radastų tai daržui širdyj' Tavo vieta,
Grožybė gražiausia iš visų ant svieto.
Danguje ką spindi tos šviesios žvaigždelės: —
Iš jų tai gražiausios man Tavo akelės,
Erdmėse ir skliautuos dangaus to platybės
Nerasčiau už jąsias gražesnės šviesybės;
Išsiilgęs kurių taip esu šią dieną,
Sapnuoju tad jąsias naktelę nevieną...
Paukščiu pasiversti, ak kad aš galėčiau,
Iš karto po tavo langu aš atlėkčiau:
Jautriai ir širdingai, dainelę gražiausią,
Užčiulbėčiau aš tau, mano mylimiausia,
Širdį, bet, man skausta! o skausta labjausia!
Aš to nesulauksiu — nors lauksiu ilgiausia.
Sudiev Mylimiausia.

P. Bijūnas.

P. S. Jeigu kam rodytųsi, kad šios eilės reika lauja šęn ar tęn pataisymo — meldžiu tik neatmainyt, kiekvienos eilutės pradinių raidžių. Jos skaitosi nuo viršaus žemyn. **Autorius.**

—:o:—

KASDIENINĖ MALDA.

Tėve mūsų, kurs danguose,
Sau laimingai gyveni.
Šventas vardas tave puošia,
Karalijos tavo dvi.
Kaip danguj, taip ir ant žemės,
Pilną valią tu turi.
Piktus pragaran ištrėmęs,
Sau gerus tiktai tveri.
Bet gerus tik susitvėręs,
Juos kaip reikia prižiūrėk.
Kam laikai varguos panėręs,
Alkani jie — papenėk.
Duonos mūsų duok kasdieną,
Ir atleisk kaltybes mums.
Męs atleisime vis viena
Ir ant ko mus ims piktums.
Bet nevesk vėl mus prie pikto,
Gero ūpo negadink.
Juk męs pobūdžio nedikto,
Su pagundoms nebaugink!

Pinavyjas.

—o—

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Rožė. Visi susikabina į ratą ir vienas turi stoti vidurin, paskiaus visi ratu aplink eidami dainuoja žemiaus rašyta dainelę; kaip prieina prie posmo: „Duok rankelę tu paukštele, tai eisim pavaikščiot'', vaikinas turi imti iš rato vieną merginą, kuri pasidaboja, vidurin rato. Kaip paskutinį posmą dainuoja: „Tai geriau eisiu sakysiu — sudiev tau mylima!'' turi vaikinas atsisveikinti su savo mylima ir stoti į rindą, taipogi ir mergina. Iš rindos turi kitas vyras užimti vidurinę vietą. Šį žaidimą gali žaisti tol, kol nusibos.

• • •

Žėdnas posmas yra dainuojamas po du sykiu:

Kaip gražiai žyd' tas rožių lauks,
Ir kvietkai žydi taip-pat.
Bet mano širdis nerami,
Kad esu vienui viens.
Tai geriau eisiu pavaikščiot,
Sau draugės pajieškot.
Iš visų panų skaistesnė,
Tai bus man mylima.
Duok rankelę, tu paukštele,
Tai eisim pavaikščiot.
Kaip gražiai žyd', tas rožių lauks,
Ir kvietkos žydi taip-pat.
Bet mano širdis nerami,
Kad mane apvilai.
Tu vien tik žiūri į kvietkus.
Bet manęs nemyli.
Tai geriau eisiu sakysiu,
Sudiev tau mylima!...

Pasarga. Tą žaidimą gali žaisti tiek ypatų, kiek tik randas, be skirtumo ar vaikinų daugiau ar merginų. Bet viena lytis negali jo žaisti, nes instatymas neleidžia!... **J. P. Žiurkšas.**

APIE VAIKŲ MOKYMĄ PAS MUS IR SVETUR.

Delko kitur vaikas linksmai eina į mokyklą, o pas mus verkdamas? Manau, kad lengva bus atsakyti. Prie to paduosiu keletą pastebėjimų iš kitų šalių. Žinoma, neesu mokytojas, tai negalėsiu smulkiai išdėstyti, kaip daroma su vaikais svetur. Bet, aplamai imant, visgi šiek-tiek galėsiu supažindinti skaitytoją apie mokymą vaikų svetimose šalyse, kas mums būtinai turi rūpėti, — kaip išauginus dorais savo mažutėlius vaikelius.

Man gyvenant Vokietijoje ir gana gerą skaičių vaikų pažinus — nei vienas paklaustas neatsakė, kad nenoris mokyties ir lankyti mokyklą, bet visada gyrė ją ir linksmai lankosi mokykloje. Čia neatsitinka tokių juokingų del mokslo pasielgimų su vaikais, kaip tenka girdėti ir net laikraščiuose skaityt pas mus darosi Lietuvoj ir abelnai Rusijoj, kur muša, stumdo, peša ir kitokius darbus atlieka su mokiniais — mokytojai. Paskui pas vokiečius ir patsai mokslas nesitęsia begalo ilgomis valandomis, kaip tas daroma mūsų mokyklose. Pas mus suvaro vaikus nuo tamsos ryto ir iki tamsai vakaro, su trumpa pertrauka pietuose; nėra vaikams laisvės atsikvėpti ir sveiku oru; o dar jeigu išleidžia su sniegu pasimėtyti, tai irgi skaitoma perdaug... išgirsi ir bebara tėvai, kad vaikai nesimoko, o tik laksto... Vėl nemažai dar ir tas baimės priduoda vaikui, kad tėvai nuvedę vaiką į mokyklą prisako mokytojui nesigailėti vaiko, jeigu neklausys, suprask — nesimokys pagal jų nuomonę. Vaikas, žinodamas gana skaudžią tėvų ranką — nepataikys raidės parašyt ir virpa iš baimės, lyg apušies lapas, atmindamas, kad jam ausį temps iki kulnų, o ne tai ir kumštį gaus į kuprą žvanktelėt. Ir kągi? vaikas jau ir taip baikštus, gavęs kūnišką bausmę dar labjau pradeda bijoti, verkti ir visai pamiršta, ką skaitė ir kaip kas vadinas. Taigi ir nedyvai, kad paklaustas lietuvių vaikas atsako, kad nenoris eiti į mokyklą, — nes girdi muša, ir jeigu pasitaiko koksai darbelis namuose, ir tėvai pasako vaikui kad šiandien būsi namie, tai vaikas net pašoka iš linksmumo; mat gerai atjaučia ir žino, kad jau jo niekas nekankins ir ausies netemps; galės da ir pasibėgioti po tyrą ir sveiką orą.

Bet Prūsijoje tokių bjaurių darbų neteko girdėti, kad tai vaiką muštų ir už ausų tampytų. Žinoma, negalima tiesiog pasakyti, kad tai neatsitiktų*); bet čia tie atsitikimai taip maži, kad palyginus su Lietuva ir Rusija, pasirodys kaip niekis. Tęnai iš ryto vaikai susirenka į mokyklą, pasimoko pusę ar valandą ir tuojaus esti išleidžiami ant oro pasilankstyti ir kareiviško muštro pasimokinti (nes čia įvesta į mokslą); nors to pagirti negalima, bet vaikui nieko tas nekenkia; jis sau eina, kojoms trepsi juokiasi — nors jam mokytojaus ir užginta juokties — su bugnu barabanija, skardučiais tiliuliuoja... iško ir daros puikus įspūdys žiūrint iš šalies. Tai vaikas delto ir nesibijo mokyklos, nes jis, kaip sakiau, pasimoko pusę ar valandą, pasilanksto, ir vėl pasimoko; taip jisai esti vis su nauja energija, tyraus oro atsikvėpęs ir pasilankstęs, snaudulį nuvaiko; jeigu būna užsilikęs, tai ir naktį rodžiai mokosi. Sykio dar neužtenka; vaikai čia yra išleidžiami po kelius sykius ant oro, pramanant kokius gražius žaidimus ir dainavimus, o ir taip pasibėgioti.

Su mergaitėmis irgi tas-pats daroma, tik žinoma, tų jau nemoko kareiviškų muštrų, kaip bernai.

Amuras.

(Užbaiga seka.)

*): Apie vieną tokį Vokietijos budelį rašo „Mokykla'', N6, 1911 m.

J. Šeinius.

PAVASARIS.

Ciklius.

Mieste.

I.

Saulė atsikelia, pasipurto, nukrato miegą ir ima lipti ant dangaus. Užsiritus kiek augščiau kalno, žvilgterėja klonin, į miestą. Prisimerkia truputį. Sutraukia bruvimis ir užlapsi blakstienomis: neką pamatysi pro tą milinę.— Taip jau debesis įsivėlė susimaišęs su dūmais. Lac sirmetis, indiržo.

Stapterėjusi ties senu, pakrypusiu bokštu, pradeda pūsti-šildyti tą milinę: bene sutirps. Šildo palengva, atsargiai. Pirmiausiai nuo kraštų. Paskum arčiau ir arčiau į vidurį. Pasalom vis, tarytum iš lapės būtų išmokusi.

Galop milinė prasiskleidžia, palengvėja. Augštyn bekildama prakiura, susidrasko. Sklypais ir kąsniais šonuosna išsitąso. Ir sklypai mažėja, tirpsta. Visai po truputį prapuola. Tik kurne-kur šmotelis užsilieka. Kietesnių, matyt, būta.

Dangus nusistebi ir tyli.

Tada saulė pamato ilgas eiles namų, didelius berūkstančius kaminus ir siauras, vingiuotas gatves. Jomis laksto-skubina, lyg škruzdėlės, žmonės. Išlys tik kurkas iš durų-iš skylės ir nulekia-nudrožia. Kiek lėkęs ir išnyksta. Kitas kokią sunkenybę tempja, įsiryžęs žingsniuoja.

Norėtųsi juos pasveikinti, susitikti meilų žvilgsnį, bet kur tau! Jie dimbina nosis nukabinę, susiraukę ir pikti. Kartą mėgina, kitą. Ir per ranką paglostys ir už kaklo papučia. Jie gi rankas tuojau kešenin, o kaklą apykaklėn ingaužia. Neką tokiuo būdu padarysi, — dievai jų nematę!

Taip buvo išpradžių linksma, jauku. Rodos kiekvieną apsikabintum, į save prigłaustum, pakuždėtum į ausį gerą žodį.

Tačiau vistasia, ko tėnai paisėti. Pakilėjusi da augščiau, da smagiau kaitina.— Juk taip senai ji matė šitą kraštą! Tiesa, praeidavo kartais, bet kas gi: šalymais, žemai pasilenkusi; nepastebėdavo nieko. O per tą laiką daug kas atsimainė. Visai tiesiog. Kurgi, išvieno tik balta ir balta. Viskas be josios pabalo. Ir nurimo, lac numirus. Upė ir toji, kietai apsiklojus, stipriai miega. Nei ne galvoj jai, ką žmonės daro ant jos nugaros. Daug gi ko prasimano: vieni drąsiai vaikščioja išilgai ir skersai, kiti negana ką pats, bet da ir su arkliais ir su vežimais. Pasitaiko ir tokių, kurie ir šiltus namukus sau pasistato. Deltog bijo, netoli nuo krašto, arti prie kruvų suverstų rąstų. Ką jie veiks su tais rąstais, nežinia. Rengiasi matyt prie ko. — sunku įspėti.

Ne, toliau taip nebebus!

II.

Kur sniego daugiausiai, tai už miesto. Netinka, mat, jis ponams ir panelėms, tai paimama jį, stropjai sukasama-sugraibома ir ištarunčkinama iš tėnai. Jeigu jis kalnais iš dangaus kristų, ir tai nieko neįveiktų, suspėtų jį apeiti. Čia va didžių-didžiausios jo krūvos suversta. Netoks jau ir gražus, kaip kritęs iš debesų. Pirmai da suteršė, negu išvežė. Greitai jie padaro.

Dabar guli, niūkso ir slūgsta vis pamažėl. Koksai garmuolis stovi atstiręs, paskum tik žiūri, krypsta-krypsta ir šlept! pasipilia.

Štai iš-po krūvos išsiveržia maža-mažutė skaidri srovelė. Žvilgt! žvilgt! apsižvalgo, pasimugina, kaip gyvačiukė iš siauro urvelio belįsdama, ir nubėga-nusivynioja pašokom.

Pakelėj susitinka kitą. Vikriai supuola-suliurlena ir drala! toliau.

Už kokių varsnų, jau taip įsigali, kad užtikusi kur margą akmeniuką, atplėšia jį iš vietos ir stuma priešais. Tasai da nelabai nori pasiduoti, bet nėr kada!

Toliau belekiant-besrovenant, ją sugriebja tikras upeliukas ir dūmia murmuliuodamas tiesiai per priemiesčio gatvę. Ko čia klausies, tai ne pats miestas. O ir ne jis vienas taip daro: va visos gatvės patvinę ir tik ūžtę-ūžia.

Dešimtis upelių iš dešimčio gatvių susiduria-susigrumia ir išsiplėšia ant nemažo, indubusio ploto. Sustoja-susirenka čionai. Gi reikia ir kvepterti.

Pažiūrėjus iš šalies, tarytum koksai ežerėlis: platus, nemažas; vanduo tylus toksai, nurimęs. Ilsisi. Ir vis auga-keliasi. Bet nei nežymu, tarytum ne jo paties tai darbas. Pirmai da vis buvo ne tiek, o jau dabar daugiau vandens.

Jau net su kaupu. Nuplaudžia savo žemesnį kraštą, nutekina jo briauną ir danu! kiek tik siekt. Paplito visu dideliu keliu, skirian čiu priemiestį nuo miesto ir pakalnėn, paupin!

Deltog nemažėja tas ežerėlis. Iš anos pusės da sparčiau upeliai lekia. Kiek išbėga, tiek inteka.

Visai atskirta priemiestis nuo miesto. Sunku ir persinešti iš vienos pusės kiton, nors tu plauk. Kad nors telefono vielos jungtų, bet ir tų neėsama.

Grįžta žmonės iš miesto. Grįžta nuo darbo, savo reikalus atlikę. Prieina kolei galima ir net išsižioja. Nusiminusiai siekia per vandenį akimis anon pusėn. Tėnai namai, tėnai pietus laukdami aušta, o kaip juos pasiekus, nesumano galva. Vanduo gi kvatojasi-murmuliuoja. Gera dabar jam, kad del jo nerimaujama, ant vienos vietos tūpčiojama.

Pereina žmogus toliau, kitan daiktan. Vėl stovi-dairosi. Taip jau šilta, rūbai pečius šutinasveria, norėtųsi numesti juos greičiaus, o nuo to da blogiau. Prakaitas, kaip žirniais, kruopomis kaktą išmuša.

Jau, regis, randa kur siauriau ir šoksta. Tikšt! tikšt! apsitaško nuo galvos lig kojų. Nepataikė, mat, kur reikia, čebatas slisterėjo.

— A, kad tu surūgtum! — pakeikia.

Kokį galą paėjus ir vėl vanduo. Ūžia, šniokščia.

— Tai vandenai! — suurkščia.

— Jau net čebatus prisėmiau! — pajaučia, jog kas šalto-šalto dasiliečia kūno. Visą aštriu šiurpu sukrato.

— Šliur! šliur — šliuruoja namon piktas. Čebatai gi, lyg tyčiom erzindami, da daugiau geria-siurbja. Tai iš tėn gurkšnį nutveria, tai iš kitur. Labai patogu: prie-pat pado esama siauro plyšiuko, neintėmijo jo taip greitai. Et, pajieškos ir neras, ir da rytoj taip bus.

Moteriškės eina kur toli, aplinkom. Būtinai nori, kad sausai perėjus.

Va viena apidrūtė ponė vedasi su dukterimi.

— Čia jau, mama, galima peršokti. Visai neplatu. Visai, o visai! — kad tat patvirtinus, jauna yikri mergyštė kopt! per griovį-per upelį. Paskum ir atgalion.

Motina da netiki. Traukia vis toliau ir pro lornetą, jieško sausos vietos.

Už kokio pusvarsčio jiedvi šonan atsiduria.

— Na, čionai bus gerai, — parodo į daiktą, kur griovis storai užpustyta sniegu.

Nuo kalno, kur sniego nėra, tuo grioviu po šita vėjute įsivagia vanduo. Pakelėj, toliau, vėl išsineria. Jos to nepatėmija. E, sniegas rodos drūtas.

— Tu eik pirma, — sako motina dukterei.

Duktė mitriai-skubiai perlekia. Tik-tik-ką lieka žymė nuo mažos kojytės.

Senė užeina ant sniego atsargiai, taikydama kur koją patogiai pastačius. Žvilgčioja į dukterį, po savim, į sniegą ir da užpakalin — ar toli jau nueita. Staiga tik murkt! viena koja. Ištempja šitą, įlenda kita. Abi iškarto. Meta ir skėtį, viską ir rankom griebjasi sniego. Nusigandusi duktė puola gelbėti. Vos-vos padėjo motinai išrėplioti-išsikasti.

Atsikvėpavo ji, atsidusavo. Paskum pasergėja, kad be vieno kaliošo.

— A-a! liko tėnai.

Duktė metasi jieškoti, bet ir pati įsmunka ir jokiuo būdu nesuranda. Matosi vien juodos gilios skylės, motinos išmakotos, o jose, girdėt, vanduo šnypščia — pyksta, kad jam kelią užgriovė.

— Ateis Petras ir ras jis, — jau kiek ne tokiuo balsu suturi ją nuo jieškojimo motina.

Bet toliau eidama visai supyksta. Numauna antrą kaliošą ir sviedžia jį vandenin.

— Tai p-palaidimas, kada jam ir galas bus!

Kaliošas, kaip koksai laivelis, plaukia-supasi. Paplaukėjęs, vienu, kitu galu atsisuka. Krypsta truputį. Labjau, labjau! Ir tik iškarto murkt! ir pranyksta.

— Tuščia jų! Nesikrimsk, mama, ne nauji jau jie buvo, — ramino duktė, kaip inmanydama.

Vienok nerimsta senė. Visu keliu širsta. Ir pavasarį ir miestą keikia. Miestą, kam kelių, kaip reikiant, neintaiso. Bus dabar jai ne vienai valandai...

Štai nuo kalnelio, susikabinę už parankio, lengvai atkinkuoja pats su pačia. Da, matosi, nesenai vedusiu, nes eidami daug ir meiliai šnekasi. Tai traukia miestan pasivaikštinėti. Naudinga popiet pasislankiot didesnėmis gatvėmis, įsimaišyt tarp margos, įvairios minios. Vis veidai nepažįstami, o kartais ir kokį naujovišką rūbą pamatai, ar skrybelę nepaprastą. Pasitaiko, kad kaikada it kokį indijoną ar negrą sutinki. Kokiais tikslais jie atsibasto į šiaurę, mūsiškiai atsistebėti negali. — Juk tėnai gražu šitaip, ir žiemą sniego nėra, pačios žiemos neėsama.

Jis visą dieną buvo prie darbo. Galvą sukė. Tai piningus gyvenimui kalė. O daug jų ir prikalti reikia. Ji gi sėdėjo namie; tingiai virtuvėje triūsėsi. Jo laukė, o gal ir svajojo apie ką. Truputį nuobodu buvo.

Štai po pietų inkaulijo jam eiti prasičiukinti, pasivaikštinėti. Jis bandė bemėginąs atkalbėti, sakęs, jog viskas vandenin paplūdę. Bet ger jai prieštarauti! Kad ir kažin kaip būtum nusikamavęs*, vistasia turi parodyti, kad su džiaugsmu eini.

Ligtolei da šiaip-taip atsikraustė, bet čia štai — galas! Vanduo ūžia-verda. Rodos, kad teksi jo sukurin, tai nei išsižiot negausi: susuks, užpils ir nuvels.

— Ger aš nesakiau, kad taip, — prikišo jisai, stengdamasi bent kiek šypterti.

Josios veideliai apsiniaukia, akįs susidrumščia. Va tuč-tuojaus, anapus šito baisaus vandens, taip sausa, trotuarai lyg ir nesuvilgyti. Saulėta tik, oras grynas, skaidrus. Tarytum jo visai nebūtų. Švelnus, šiltas vėjaliukas vilioja. Tėnai jau lac kitas pasaulis. Čia gi vanduo, purvina; dvokia išvežtu daržuosna pajuodijusiu sniegu.

Ir ne jiedu vienu čia stovi, akimis anon pusėn nusikėlę. Dvi eili, kita priešais kitos, nustoję. Ir vis nerimsta, burba. Vieniems tėnai rūpi, o kitiems čia da labjau. — Išryto ėjo, buvo, rodos, niekur nieko, o dabar šit, visas tvanas!

Nutrūko ir šneka jaunavedžių. Ir jam deltog nei šio, nei to: va ir bus jau šįvakar ji visą laiką surūgusi.

Vienon vieton nueina, tai kiton ir vėl atgalios grįžta. Mato, kaip kas drąsesnių šoksta, ar brenda ir retai kam pasiseka.

Vienas berniokas šoko, nešinas miltų tarbele. Jam bešokant tarbelė smukt! iš-po pažaikščio vandenin. Bematant poperius praskydo ir tik pabalo aplinkui.

— Užuvirė putros! — sukvatojo minia.

— A, kad tave paibelis paimtų! — net už galvos berniokas stveriasi. Buvo svetimi miltai, nešė ponams. Jau sumažės šio mėnesio alga vienu rubliu. Nudimbino, nabagas, pasišiaušęs, nelinksmas.

— Tai tau! — nusišypsojo ir ji kiek.

— Žiūrėk, — naudojasi jis šita proga, — aš peršoksiu ir tau ranką paduosiu.

Tuo matu koks tai apyžilis žydelis, bandęs tiesiog perbristi tą „upę", suklumpa ir tik-tik-ką nelieka vandens apverstas. Nusigando senis nematytai, nežinojo ko ir stverties. Vos-vos išsikapurnojo ant krašto. Šlapjas visas, kaip ūdras. Vanduo net ir barzdą pasiekė.

— Neisiu! — susituri jinai.

Kinkuoja, už parankio susitvėrę, namon. Visu keliu nei žodžio kitas į kitą nepratariа. Ir vis bevyliai, nusiminusiai žiūri priešingosna pusėsna.

Pradinių mokyklų mokiniai pareina vėlai, betemstant. Retas kuris būtų vandens neliestas. Vienas per tą kelionę nustojo plunksnakotės, kitas pieštuko, o trečias koks tai nepastebėjo, kaip ir kningą paleido Baltijos marėsna. Užtat, tėvų barami, valgo mažai ir vis kreipja akis į langą. Atkąs kąsnį, siurbters gurkšnį ir vėl į langą. Prapuolė iš uomenės ir tos gautos dvejukės ir tėvų piktumas atšoksta... Traukia tėnai, toli-toli kur nulektum. Nereikėtų, nei mokinties, nei tėvų klausyti. Toli-toli nuo čia būtum. Tėnai vis būtų vanduo, ūžtų-murmuliuotų jisai, ir žmonės vis šūkautų.

Naktį, subėgdamas nuo visų pusių vanduo kugždenasi-pliuška, džiaugiasi matytais dieną daiktais. Visur da miega, pats įmigys, o maži upeliai-upeliukai, užlėkę ant ledo didelės upės, kutena ją, kelia iš miego.

Upės keliasi, pučiasi ir rangosi po savo patalu...

(Užbaiga seką.)

KLAUSIMAI.

Ko nuliūdęs veidas tavo,
Darbininke pasakyk?
Ko taip rūstus, kas užgavo?
Ko kitoks likai ant syk?
Kas į protą tavo šneka?
Ką dvasia pasako tau?
Paskui ką jųs mintįs seka,
Ar pats vienas tveri sau?
Kaip išrodo tau tie žmonės,
Kuriuos kasdiena matai?
Kame galas tos kelionės —
Kur keliauti suskatai?
Kas kelionei tavę trukdo,
Kas pastoja kelią tau?
Kas kankina, sielą žūdo?
Susirūpinęs matau.
Kokias priemones vartoji,
Apsiginti nuo priešų?
Kuomet eini — kur sustoji?
Ar kur šviesu — ar tamsu???!

Pinavyjas.

New Yorko žinios.

¶ **Majoro fondas „titaniečiams".** Majoro Gaynoro inkurtas fondas, sušelpimui nelaimingųjų likusių „Titanico" keleivių, šiomis dienomis pasiekė jau $117,751.97. Žuvusio Izidoriaus Strauso sūnus Percy prisiuntė šekį ant $1,000. Deda aukas visi, kas tik išsigali. Po bažnyčias ir gi daroma tam tikslui rinkliavos.

¶ **Socialistų kandidatai.** Vietinė socialistų partija savo susirinkime nužymėjo kandidatus į prezidentą ir vice-prezidentą. Ant prezidento statoma Arthur Reimer iš Bostono, iš amato kriaučius, ir ant vice-prezidento — August Gilbane, mechanikas iš New Yorko.

¶ **Naujas rusų laikraštis.** Išėjo New Yorke pirmas num. rusų kalba laikraštuko „Novaja Počta", kurį leidžia klokmekerių unija kaipo savo organą. Eisiąs kas mėnuo po adresu: 49 E. 19th Str.

¶ **Sviesto badas.** New Yorko ir apylinkių pirkliai skundžiasi, jog šiuo laiku užėjęs sviesto badas. Pereitą savaitę atėję ant čionykščių rinkų tiktai 40,000 pakelių sviesto, ko čia nebeužtenka. Priežastis ta, kad vakarinėse valstijose labai pabrangę visi pieno produktai.

¶ **Iššaukė Chinijon.** Iš Columbia universitatės šiomis dienomis išvažiavo su kitais savo vientaučiais, studentas chinietis Hin Wong, užbaigęs žurnalistikos mokslą. Jis ir kiti chinų veikėjai esą per Dr. Sun kviečiami iš Amerikos grįžti Chinijon ir padėti vesti respublikonišką tvarką.

¶ **Kalinių streikas.** Garsingam Sing Sing kalėjime, kuris stovi miestelyj Ossining, N. Y. išėjo kaliniai į streiką, reikalaudami duot daugiau valgyt; ir tik tada pradėjo eit prie katorginio darbo, kada jų reikalavimas tapo išpildytas.

¶ **Paskaitų užbaiga.** Pereitą nedėlvakarį Liet. Ukėsų Klubas savo ruimuose ant 515 Hudson str. kampas W. 10th str., užbaigė šitą paskaitų sezoną. Skaitė nuo Liaudies Mokyklos J. O. Širvydas 3-čią ir paskutinę lekciją iš kurso „Mūsų Jaunuomenės Takai". Po paskaitos buvo diskusijos, p. A. T. Račiūnas rodė judomus paveikslėlius, deklamavo p-lės Jankauskiutė, Žilionintė ir p-ni Jukelienė, taipgi ponai Struoliai sudainavo porą dailių duetų. Publikos buvo pilna salė.

¶ **Sufragisčių paroda.** Ateinančią subatą New Yorko sufragistės turės savo milžinišką parodą, kurią rengė jau nuo pusės metų. Prasidės demonstracijos 5 val. po pietų ant 5th Ave.

Vietines Žinios.

— **Iškaba pramušė galvas.** Balandžio 23 d. ir čionai buvo užėję dideli vėjai, atbalsiai viesulų vakarinėse valstijose. Čia jie blėdies nedaug padarė. Tik ant 408 Fulton str. vėjas nutraukė juveliriaus Strauso iškabą, kuri krisdama ant gatvės pramušė trims praeiviams galvas.

— **Išsiėmė apsivedimo laisnius lietuviai:** 1) F. Podžius, 146 Eyck str. su O. Deniute iš tėn-pat. 2) J. Kaulinas iš Massachusetts su Morta Puškevičaite nuo 24 Bay 23rd str. 3) Antanas Grudinskas iš New Yorko su Izabele Gebedžiute, 201 No. 6th str.

— **Plėšikai su chloroformu.** Ant 349 So. trečios gatvės į balandžio 23 vagiliai įlindo į namelius tūlo G. Jones ir apleido chloformu miegantį Jones su motere ir trejetą vaikų. Potam išsinešė žiedą vertės $50, piningais $10 ir aukso akinius. — Williamsburge pastaruoju laiku pradeda visokių blogų amatorių atsirasti.

— **Žydelis milžinas.** Į vaikų teismą policija pristatė milžiną žydelį, Maxą Lichovič, kurį pritvėrė bankoje išmainant suklastuotą čekį ant $123.25. Kada paklausė jo metų, pasisakė esąs — 15kos. Visi nustebo, nes pamieravus jis turėjo 6 pėdas 4 colius augščio. Gyvėnąs ant 545 Graham ave. Greenpoint. Žydukas tapo uždarytas.

— **Automobilių aukos.** Kaip praneša kelių statistika, pereitais 1911 metais New Yorke ir Brooklyne automobiliai suvažinėjo išviso 2469 žmones, iš kurių 70 ypatų mirtinai buvo užmušta. Indomu, kad per tuos atsitikimus tik 166 prasikaltę automobilistai buvo areštuoti. Kiti vis pabėgdavo.

— **Gymnastų vakarėlis.** Lietuvių Gymnastikos Klubas, balandžio 13 d. turėjo savo iškilmingą balių, Palace Hall svetainėje. Šis jaunimo klubas visuomet atsižymi kuo-nors nauju savo baliuose, nes paprasti baliai pas mus jau pradeda žmonėms nusibosti. Todel ant G. K. balių visuomet kupinai publikos atsilanko. Šiuo kartu vienok teprisirinko apie 500 ypatų; turbūt lietus sutrukdė. Balius atsibuvo su maršais ir įvairum programu. Po 11 val. atsibuvo padėkavonė publikai už atsilankymą ir lietuviams pramoninkams bei amatninkams už prisidėjimą prie programo. 12 val. atsibuvo iškilmingas maršas, kurio laiku gavo 8 ypatos dovanas — dailius gyvų kvietkų bukietus: 1) P. Višniauskas, 2) B. Zinis, 3) Gramiutė, T. Kaeser, A. Korbedžiutė, 4) P. Mičiulis, M. Kilinskiutė, 5) J. Norkus, T. G...iutė, 6) J. Mikaitis, A. Karaliutė, 7) P. Kaušis, M. Kamarauskiutė, 8) A. Bendoris. Paskui dalino programus.

Maršavo apie valandą laiko, labai dailiai, be klaidų. Vakarėlis traukėsi iki 4 val. ryto, be jokių barnių, pilnai besilinksminant.

B. Zinius.

— **Paskaitos.** Pereitą pėtnyčios vakarą, p. Draugelio salėje atsibuvo Lietuvaičių Klubo surengimu 3-čia paskaita. Skaitė p. P. Mikolainis: „Liuosieji šveicarai ir jų mokykla" bei Leono „Apie Rusijos įstatymus".

Ateinantį pėtnyčios vakarą atsibus paskutinis referatas. Skaitys Dr. J. S. Misevičius: „Prižiūrėjimas ligonių".

— **Koncertas.** Gegužio 5 d. nedėlioje Washington Parke (Maspeth, L. I.) atsibus trečias iš eilės koncertas, rengiamas suvienytų chorų: Maspetho, Central Brook-

lyno, Elizabetho ir Newarko, kuriuos veda dirigentai: A. Kvederas, K. Strumskis, J. Steponavičius ir A. Radzevičius. Taipgi dalyvaus garsusis kvartetas ir duetas. Po koncertui balius. Koncertas prasidės nuo 7 val. vakare.

— **Pasimirė šie lietuviai**: 1. Juozapas Gustaitis — nelaiku gimė, 158 No. 6th str. 2. Juozapas Ilgūnas, gatvekaris užmušė. Išsiųstas į Hazleton, Pa. 3. Fr. Sedaitis, nuo pneumonijos, 433 Lorimer str. 4. Jonas Klimašauskas — nuo dropsy, 185 Bedford ave.

Lutkauskas & Garšva.

— **Sim. Daukanto Dramatiškos Dr-jos vakarėlis** — atsibuvo subatos vakarą Palace Hall salėje. Tarp ko kito p. A. T. Račiūnas rodė judomuosius paveikslėlius, dainavo p-ni Palkauskienė, deklamavo p-lės Sprogiutė, Jankauskiutė ir Žilioniutė. Potam buvo šokiai ir dovanos už gražiausiai pašoktą klumpakojį bei įžangą. Dovanas davė: Daukanto Historiją, „Vienybę Lietuvninkų, „Lietuvą'' ir ‚Tarką'.

— **Socialistų rajono konferencija** — atsibuvo pereitą nedėldienį Taut. Namo salėje.

— **Emigracijos konferencija.** Girdėjome, kad per. nedėldienį čia atsibuvusi emigracijos šelpimui komiteto konferencija. Iš Brooklyno vos dvi draugystės atsiuntę delegatus. Kažin kodel. Turbut kilo kokie nesusipratimai. Sekančią konferenciją nutarta laikyti Newarke.

— **Pirmos gegužės šventę** — apvaikščiojo brooklyniečiai pereitą seredą, parengtomis prakalbomis ir p. Račkausko referatu — „Apie 1-mos gegužės historiją'', kurį skaitė tuojaus po pietų. Vakare prakalbos.

— **Lietuvaičių Siuvėjų Unijos** balius atsibuvo šį utarninką Taut. Namo salėje.

— **„Kainas''** — Byrono misterija bus lošta ateinantį subatvakarį, McCaddin salėje.

— **T. M. D. 3-čioji kuopa** — pereitą nedėldienį turėjo savo susirinkimą, kuriame buvo pranešta, jog kun. Žilinsko raštai jau gatavi. Prie to išrinkta ateinančiam T. M. D. seimui 8 delegatai.

— **Gegužinės balius.** Gegužio 11 d. Liaudies Mokykla rengia savo metinį gegužinės balių su dainomis, paveikslais, referatais, etc.

PRANEŠIMAS.

„Tarptautiškasis Moterių Institutas'' New Yorke paskelbja, jog perkėlė savo raštinę į 113 East 34 gatvės. Tarptautiškojo Instituto darbas pastaraisiais mėnesiais taip išaugo, kad prisiėjo persikelti nuo 318 E. 72nd str. į didesnį būstą. Paimta dvejos grindis ant 113 E. 34 gatvės šiauriniame gatvės šone tarpe Lexington ir Park Avenių. Šitie nauji ofisai yra labjau prieinami, negu ant pirmykščių adresų, kadangi šitą naują vietą galima pasiekti 2nd ir 3rd avenių, Crosstown tramvajais ir tuneliu. Čia yra graži poilsio vieta, pasiskaitymui rūmas su pianu, kningomis, žurnalais, etc., kur užkviečiame mergaites tą viską naudoti kasdien nuo devynių iki penkių.

Per vasaros karščius bus surengiama žygiai ir išvažiavimai į sodnus ir laukus, taipgi pasivažinėjimai ant laivelių. Tam tikri žaidimai bus surengta įvairioms tautystėms. Visos užinteresuotos yra kviečiamos tuose žaidimuose dalyvauti. **Lietuvaičių vakarėlis buvo laikomas balandžio 26 d. nuo 8 vakare.**

Angelina Hart,
Raštinės Sekretorė.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

KRISTIJONO DUONELAIČIO 200 m. GIMIMO SUKAKTUVĖS.

(1714—1914.)

Sausio 1 d. 1914 m. sukaks lygiai 200 metų nuo gimimo K. Duonelaičio, vieno iš didžiausiųjų mūsų poetų. Nors Kr. Duonelaičiu didžiuojasi mūsų literatūra, tačiaus męs iki šiol dar neturime gero rinkinio visų jo raštų, nė smulkios jo paties biografijos. Dabar artinanties jo gimimo sukaktuvėms, turime męs puikią progą užtverti tą spragą mųsų literaturoje, papuošdami ją **nauja, pilna laida,** jo raštų.

Atsižvelgiant, jog visi K. Duonelaičio raštai iki šiol žinomi, jei ne bus surasta **naujų,** kas labai galima, sutilptų viename tome V. Kudirkos raštų, visa laida atseitų nebrangiausiai ir tokiu būdu nesugaišytų nė vienos TMD. projektuojamos laidos.

Principiališkai K. Duonelaičio raštų leidimas 1914 m. buvo nutarta 1910 m. TMD. Centro valdybos susirinkime, Chicagoje, man prie to raginant. Dabar tom sukaktuvėm besiartinant, skaitant priederme priminti Centro valdybai ir visiems Tėvynės Mylėtojams, jog jau laikas ruoštis prie naujo darbo, nes laiko lieka nedaugiausiai; sukaktuvių diena (sausio 1 d. 1914 m.) darbas jau privalėtų būti gatavas, idant per Naujus Metus visi Lietuviai apvaikščiodami K. D-čio sukaktuves, galėtų pasidžiaugti ir pilna laida jo raštų.

Taigi, Draugai Tėvynės Mylėtojai, prie darbo. Užmirškime smulkius savytarpinius ginčus ir vaidus, o stokim į eilę ir uoliai dirbdami kiekvienas pagal savo išgalę, didinkime mųsų tėvynės kulturos kraitį. **J. G.**

TMD. ŽENKLELIŲ DĖLEI.

Pirmiaus padirbti ženkleliai TMD. nariams, buvo jau išsibaigę ir todėl daugelis iš narių, kurie buvo pinigus atsiuntę ir ženklelių reikalavę, negalėjo būti užganėdintais, nes ženklelių neturėjome. Todėl dabar paskelbiu visų žiniai, jog šiomis dienomis gavau naują transportą padirbtų ženklelių ir todėl, kas buvo pinigus atsiuntę, tiems jau pasiunčiau, o kurie dar neturite, reikalaukite tuojaus, o aš atsiųsiu laiko ne trukdindamas. Kiekvienas TMD. naris privalo nešioti ženklelį. Ženkleliai parsiduoda po $1.00 ir gaunami pas mane (804 Bank str., Waterbury, Conn.).

Gavau keliatą užklausimų, kodėl paskutiniai ženkleliai nėra soki kaip pirmieji. Čia trumpai paaiškinu. Ženkleliai, kurie dabar buvo pardavinėjami, buvo padirbti jau seniai, kurių padirbimas nenusisekė ir už tai buvo net „susiprovota'' su dirbėju, nes nebuvo padirbti pagal pleno reikalavimą. Ir galiaus TMD. nenorėdama nuskriausti savo narį (kurs tuos ženklelius dirbo), priėmė nuo jo ženklelius už tokią prekę, kokią moka kitai firmai. Bet dabar padirbti ženkleliai yra tokiepat kaip ir pirmiausiai pasirodžiusiejie tarpe narių.

Su pagarba, Jums tarnaujantis,

A. J. Povilaika.

ŠIRDINGA PADĖKAVONĖ.

Lietuvių Mokslo Jieškotojų Draugija iš Rockford'o, Ill., šiuomi išreiškia širdingą ačiu Tėvynės Mylėtojų Draugijai, už sušelpimą mųsų knygyno, paaukaujant 27 tomus knygų. Taipgi tariame ačiu ir gerbiamajai centro valdybai, už atkreipimą atydos į mųsų prašymą ir nevilkinimą laiko.

Už taip gausią dovaną, męs, ateitėje, stengsimės kuom galėdami TMD. atlyginti; jei ne kuom kitu, tai nors agitacija, kiekvienam **tikram** lietuviui, prie progos, patardami TMD. remti savo priklausymu TMD. narių skaitliuje.

Vardan L. M. J. D. valdyba:
Pirm. **K. Miklas,**
Sekret. **P. Petrėnas,**
Iždin. **J. Ūsas.**

ATSAKYMAI.

P. Balčiūnui: — Tamstos laiškas nors su vargu išskaitomas (adreso visai negalima išskaityti), vienok, rodosi, jog norite tverti naują kuopą. Rodosi, toks noras yra bereikalingu, kadangi ten ir taip jau yra dvi kuopos; sutvėrus trečią, būtų tik daugiau neapykantos, o vaisių gausumas— abejotinas. Jeigu valdybos dabartinių kuopų neatsakančio, tai dar tas neverčia tverti naują kuopą, kadangi valdybą galite geresnę (jeigu jaučiate, jog yra iš ko) išrinkti.

M. Virbalienei: — Kodėl ne. TMD. nariais priimama visi lietuviai, beskirtumo luomų, lyties ir tikybos, tad yra užtektinai vietos ir Jum. Rašykitės be laiko nutęsimo. Įstojimo 40c., metinės mokesties 60c.

J. Kizlaičiui: — Kada knygas gausime, nėra žinios, bet galima jų tikėtis pabaigoj Gegužio, ar pradžioje Birželio mėnesio.

Jokubynas.

UŽDUOTĮS IR GALVOSUKIAI.

46. Kovos 27 d. šeštą valandą vakare iš stoties A į stotį B, tarpe kurių yra 1500 rusiškų varstų, išėjo traukinys N1, darydamas po 30 varstų į valandą. Už 15 valandų išleista kitas traukinys N2 su greitumu 55 varstų į valandą, idant privytų traukinį N1. Kuomet ir kokiame tolume nuo stoties A. traukinys N2 prisivys N1?

47. Ant vandens mano gimimas, ant ugnies užaugimas; kaip tik savo motiną datirsiu, tai ir vėl numirsiu.

48. Ne augimas, o su lapais, ne marškiniai, o susiutas, ne žmogus, o išmintingai šneka.

49. Ne tepliorius, o teplioju; ne kalvis, o kalu; be pirštų ir dantų, o visiems žnybu ir kandu.

50. Vieno tėvo ir vienos motinos vaikas, o nei kuriam iš jų nėra sūnus. Tai kasgi t oks?

R. Baltrūnas.

IŠRIŠIMAI IŠ N16.

36. Kurios galva nuo vandens toliausia.

37. Kuomet jis tyli.

38. Tiltas.

39. Tamsa.

40 Žmogus.

Gerai išrišo šie:

J. Motejaitis iš Worcester, Mass: 40.

J. Mikitas iš E. Arlington, Vt.: 36, 37, 38, 39, 40.

R. Frank iš Bay City, Mich.: 38.

J. Virbickas iš Pittsburgh, P.: 40.

F. Mikelionis iš New Britain, Conn.: 39, 40.

V. Bernotas iš Worcesterio, Mass.: 40.

A. Klimaitis iš Bridgeport, Conn.: 39.

Prie to ant užminimo: kuomet kvailas esti išmintingas? p. Frank atsakė: „kuomet piningų turi''. O p. Virbickas labai originališkai į šiuos užmanymus atsakė: 36 — trumpjausioje upėj ilgiausi žuvis; 37 — kvailas esti išmintingu, kai už jį kvailesnio nėra; 38 — žemė; 39 — mirtis, nes po jos visi į vienodą gražumą pavirsta.

MINKLĖS.

Atatrenkia trenkelis, paklausė lietiką: kur guli raguotė? O gi birbičiuos! (Vilkas, šuva, karvė, šiaudai).

Guli grigulis, ant žemės atgulęs; vieną lapą pasiklojęs, kitu užsiklojęs (Agurkas).

Kur tu bėgi, rangytine? O kas tau darbo, paskustine! (Upelis ir pieva). **Šiurkštus.**

Du dursu, keturi keperso, devyni cirlengos (Papai, kumelės, karvės ir kiaulės).

Tėvas typso, močia blampo, vaikai pačirekai (Žirniai).

Miške gimęs, miške augęs, namon parėjęs šventu pasilieka (Kryžius).

Pliks stypso, gauruotas vypso (Mėsa ir katinas).

M. Mažeika.

LIEŽUVIS.

Gyvenime Jono Kanto, krakoko šitie žodžiai buvo užvinės akademijos daktaro, sarašyti ant sienos: „Saugokis nuskriausti, nes sunku atlyginti; saugokis apkalbėti, nes sunku atšaukti!''

Tie žodžiai užveria didelę teisybę. Jie turi būt parašyti kiekvienuose namuose, taip mieste, kaip ir kaimuose, o labjausia tęn, kur žmonės papratę plėšti artimo garbę. Jei kiekvienas ant tų žodžių gerai atsimintų, tai nebūtų tų nesutikimų, kurie žmonijoje taip įsišaknijo.

Retai atsiranda žmogus, kuris neturėtų šito papratimo; o vienok žėdnas rūgoja tik ant liežuvio, ir berūgodami vėl patįs liežuvius vedžioja. Liežuvis daugelį ant svieto negerumo padaro; liežuvis užmušą žmogų ant garbės, tarpe porų daro nesutikimus, ir tt.

Gamta liežuvį aptvėrė labai drūta tvora, tai yra dantimis delto, kad būtų uždarytas, ir kad per tą užtvarą jam išlendant, taptų tarpe dantų pagautas.

Saugoti liežuvį, tai yra dora ant dorų. Nes, ką liežuviu pakalbėsi, to jau daugiau nebepagausi. „Liežuvis — galvažūdys''. Iš liežuvio turime daug pamokinimų, podraug jisai ant svieto ir daugelį piktybjų pridirba. Vienas graikų turčius liepė savo tarnui, kad svečiams pasteliuotų puikiausius pietus. Tasai pirko liežuvius ir iš jų padarė visokius valgius; o kada svečiai išsiskirstė, turčius į savo tarną tarė: „Jau tu neturėjai ką geresnio pasteliuoti, kaip tik liežuvių! Ar tai liežuvis geriausi mėsos dalis?'' Tarnas atsakė: „Taip, liežuvis yra ir geriausi ir blogiausi dalis: Jeigu nori ką gerai kalbėti, tai tik su liežuvio pagalba tą gali padaryt, nes jisai neturi sąnarių ir lenkiasi kaip lankstai. Taipgi yra bjauriausi dalis, nes niekuo tiek žmogui pikto nepadarysi, kaip su liežuviu. Geresnis yra lazdos mušimas, negu liežuviu apskelbimas''.

Netik tarp prasčiokėlių, ale ir tarp visokių luomų žmonių, pradedant nuo karalių, iki elegetų, tas nelabas liežuvis vienkart yra geriausia kūno pajautimuose dalis ir daugiausia piktybjų ant svieto pridaranti. Liežuvis tarp vyro ir moterų daro pjovynę. Liežuvis nedoros moterės nuodija vyro gyvenimą, vieton pasaldyti jį pakartina; išmįslija nebūtų daiktų, o vyras netekęs kantrybės, ima nugarą mušti, ir nebėra meilės iki grabo lentai del nedoro liežuvio.

Susipraskim patįs ir stokim į kovą — valdyti liežuvį ir užsilaikyti ramiai savyje. **J. Mo—tis.**

ROUSSEAU INSTITUTAS.

Šiemet sukanka 200 metų nuo gimimo garsaus francūzų filosofo Jean Jacque Rousseau'o, ant tos atminties Genevoj (Šveicarijoj) rugsėjo mėnesyj atidengs pedagogijos mokyklą — Rousseau Institutą. Instituto direktorium yra paskirtas Dr. Pierre Bavet, dabartinis Neuchatelio universitatės filosofijos profesorius.

Rousseau gimė 1712 m., mirė 1778 m. Paėjo iš neturtingų tėvų, delto negavo lankyti augštų mokyklų bei universitačių, tai lavinosi prie tėvo skaityti ir rašyti. Ingijęs Rousseau elementarinį mokslą pas tėvą, keliavo į platų svietą darbo jieškoti, kad pragyventi be tėvo uždirbtos duonos. Jam prisiėjo dirbti įvairus sunkus darbai. 18 metų jaunikaitis Rousseau iškeliavo Italijon, ir Turine gavo vietą prie vieno kningyno už zakristijoną; tęnai jis per save prasilavino kningvedystės ir gavo vienoje krautuvėj vietą už klerką. Tada sąlygos R. gyvenimo truputį pasigerino, ir jis paskiau pastojo į vieną pradinę mokyklą už mokytoją, o iš tęn paskiau buvo paskirtas Francijos ambasadorium Genevoj.

Garsus Rousseau veikalai yra: „Emile'', „Nouvelle Heloise'', „Du Contrat social du Droit politique''. Yra da keli ir mažesni jo veikalai; bet dabar męs jų neminėsime; greitu laiku pilną jo biografiją surengsime ir išdėstysime pilną jo filosofiją.

Rousseau filosofija yra svarbi; mat jis išrodinėja, kad perkeitimas dabartinės systemos draugijoje turi įvykti demokratišku būdu per gerą išauklėjimą kūdikių ir per intekmę pilietystės ant visuomenės teisių. Geistina yra, kad ir lietuviai prie šito Rousseau jubilejaus prisidėtų ir kur galima, perskaitytų nors kokį referatą iš jo mokslo.

Amerikos studentija labai iškilmingai rengiasi Rousseau jubilėjų apvaikštinėti; vienur bus skaitoma apie Rousseau'o mokslą — link kūdikių auklėjimo, kitur apie jo skelbtąjį pilietiškumą. Rousseau taipgi daug rašė apie žmogaus išsivystymą, tai yra apie gamtos historiją; tad nekurie gali surengti vakarėlius ir paskaityti, ką Rousseau pasakojo apie žmogaus išsivystymą ant augštesnio tarpe visų gyvūnų laipsnio.

Mikas Stakėnas,
Gardner, Mass.

PADĖKAVONĖ.

Padėkavoju širdingai ponui J. J. Paukščiui ir „Vien. Liet.'' agenturai už teisingą del manęs patarnavimą, kad man pardavė gerą šifkartę ant laivo Lopland Red Star Line, ir teisingai man prisiuntė piningus 3000 rublių, kuriuos konogeriausiai atsiėmiau iš Suvalkų Bankos. Važiavimas buvo gana geras, valgis prižiurimas ir geriausias, todel patariu nuo savęs visiems „Vienybės Lietuvninkų'' skaitytojams, kurie kada tik važiuos į Lietuvą ar trauks savo gimines, kad kreiptusi į „Vienybės Lietuvninkų'' Agenturą, o jumi teisingai patarnaus taip, kaip man abelnai ir visiems lietuviams, vietoje, kad kreiptis pas žydus, tai verčiaus pas savo tautietį ir abelnai į redakciją. Buvęs „V. L.'' skaitytojas Juozas Mizaras, Metelių, Seinų pav., Suvalkų gub.

12—IV—12 m.

Teatras! **Teatras!**

KAINAS

BYRON'O
3-ju Aktu
4-riu Paveikslu
MISTERIJA
iš
Dr. V.
KUDIRKOS
raštu
bus perstatyta
BROOKLYNE
ant scenos

Dr. V. Kudirka

4 d. GEGUZIO

(May) 1912.

McGADDIN MEMORIAL HALL

Berry St., tarp So. 2-ros ir 3-čios, Brooklyn, N. Y.

Pradžia ant 8 val. vakare.

Kas nori pamatyti pradžią svieto pirmutinių iš Rojaus išvytų žmonių ant žemės gyvenimo — ATEIKIT!

Teatras bus labai žingeidus, nes ten perstatoma visa senovės tikėjimų istorija, pirmas žmonių prasikaltimas ir kaip Kainas užmušė savo brolį Abelį.

Įžanga: 25, 50 ir 75 cen. Box $1.00.

Širdingai visus užkviečia L. S. S. 19 kuopos **KOMITETAS.**

Koki turite krauja?

Jei jis skystas, silpnas, nevalus tai

ESATE nuvargę ryto metą, kaip ir vakare:
ESATE apsunkę ir miegusti;
ESATE pilni išbėrimų.

Bandėte šio ir to, bet niekas jums negelbėjo; bet

Severos Kraujo Valytojas

(SEVERA'S BLOOD PURIFIER)

Pagelbės.

Prašalina iš kraujo nevalumus. Naikina išbėrimus ir spaugučius. Padeda žaizdoms, puliavivoms ir kitoms odos ligoms gydyti. Padaro kraują sveiką ir gyvą.

Kaina $1.00.

SEVEROS NERVOTONAS

(SEVERA'S NERVOTON)

Sustiprinamas vaistas ir gyduolė nervų sistemai.

Ramina sujudusius nervus.
Maldo susierzinimą, nemigą ir neramą.
Prašalina dvasios apsunkimą ir abelną nervų nusilpnėjimą.

Kaina $1.00.

SEVEROS GYVASTIES BALSAMAS

(SEVERA'S BALSAM OF LIFE)

Prašalina visokius pilvo, kepenų ir žarnų sugedimus.

Sustiprina virškinamuosius organus.
Paragina sustingusias kepenis veikti.
Gelbėja prigimčiai maistą perdirbti.

Kaina 75 centai.

Parduodama visur aptiekose. Visada reikalaukite Severos vaistų, kitokių neimkite. Dėl daktariškų patarimų rašykite į

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

KRASOS DĖŽUTĖ.

A. Juščiui ir K. Undraičiui, Argentina: — Tamstų laiškelį perduodam T. M. D. pirmininkui. Gali būt, kad išėjo koks nesusipratimas. Regis pirmininkas rašė, kad Tamstoms visos informacijos buvę pasiųsta. Gali būt, kad kokiu-nors būdu tas viskas Tamstų nepasisekė.

Parapijonui: — Męs paprastai, kaip galėdami, vengiame tokių korespondencijų, kuriose užkabinama ypatos ir po kuriomis korespondentas bijo savo vardo padėti. Todel ir dabar, nors labai Tamstos žinutę gerbjame, bet kada atsisakote padėti savo vardą, jos netalpinsime. Jeigu teisybė, tai k bijoties? Gal apsimįslysite ir liepsite po tikru vardu indėti? Lauksime.

P. Bijūnui: — 1) p. J. K. pagarsintasai konkursas („VL.'' N16) parašymui straipsnelių yra rimtas ir užtikėtinas sumanymas. Todel galite ir privalote dalyvauti. 2) Kodel taip nutykote apie Vienažindžio vakarėlio surengimą?

J. Lagevičiui, Bridgeport: — Brooklyno išrinktasis emigracijos komitetas regis tebegyvuoja, nors žinių į laikraščus ir nepaduoda. Jeigu Tamstų draugijos turi skyrę diktą sumą pininigų, tai visgi galite juos tam tikslui ir sunaudoti. Komiteto adreso dabar nežinome. Bet galite del šito kreiptis į p. V. Daunorą, 229 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.

Dr. Rutkauskui: — Ačiu. Tilps kitame num. Kitkas laišku.

Šiurkštui: — Eilučių sunaudot negalėjom. Už minkles — dėkui!

Šibirui: — Geriau trumpai rašyti, o aiškiai ir tankiai. Labai neparanku suvingiotas rašinys. Atidžiai parašyta eilutė, verta 20-ties suvingiuotų.

Jurui: — Atleisite, kad apleidom visą „Živilės'' turinį, nes tas jau daugelį kartų buvo korespondentų aprašyta, o tankiai atkartot, maža teturim vietos.

NAUJI RAŠTAI.

Laisvoji Mintis, N25. Turinys: J. Šliupas: Laisvieji Mulioriai ir kito drjos Lietuvoje, 100 metų atgal.— J.B.S. Scillerio Gyvenimo Pabaiga. — K. Vaizgė: Literatūros Evoliucijos Lapai. — P. Gudas: Kulturos Pamatai.— Ibeks: Visata ir jos Gyvybė. — J. B. S. Skaitymas. — Pietų Poliaus Atradimas. — J. Laukis: Sniegų Viešpatystėje. — Filantropija. Eilės: K. Vairo, G. B. Raitelio. — K. Vairas: Šėtono ašaros. — Rimošius: Vasilkai. — V. Hugo „Notre Dame''.

Draugija, N63. Turinys: P. Kragas: Rūtelė mūsų dainose. — J. Gabrys: Vytauto ir lietuvių veikmė Didžioje karėje ir kovoje ties Grunvaldu. — Kun. Smigielskis: Atsiminimai apie se nobinę Žemaičių vyskupystę. — S. Dagilis: Keli žodžiai del „Konrado Valenrodo'' kritikos. — P. K. Šis tas prie Dagilio straipsnio. — D-ras S. Šultė: Valios auklėjimas. — A. Srba: Kalbos dalykai. — Kun. Dambrauskas: Nekviesti lietuviškosios encyklopedijos apgynėjai. Bibliografija ir kritika: Vyrų vergija, Šalaputris, Piršlybos, Patamsio galybė, Scenos vaizdeliai, Jaunimo idealas.

Ateitis (Draugijos priedas), N3. Eilės. Beletristika. Iš svarbesnių straipsnių: Yz.: Apie mūsų inteligentų geryneigos sąlygas. — Filosofijos polemika su „Aušrine''. Žinios. Amerikos lietuvių moksleivija.

AUKOS JOVARUI.

F. Syrus, N. Hamilton, Canada	50c.
Buvo (žr. „VL.'' N16)	4.25c.
Viso	4.75.

ŽODIS SKAITYTOJAMS.

Gerbiamieji „Vien. Liet.'' skaitytojai, kurių prenumerata yra jau pasibaigus ir kurie aplaikėte paraginimo korteles, malonėsite atnaujinti, nes kitaip priversti būsime sulaikyti siuntinėję laikraštį.

Permainydami adresą, visuomet parašykite aiškiai: vardą, pavardę, numerį, gatvės vardą, miesto ir valstijos vardus. Pirma pažymėkite seną, paskui gi naują adresą.

„V. L.'' Aministratorius.

DIDELIS APVAIKŠČIOJIMAS

DARBININKŲ ŠVENTĖS

Su prakalbomis ir deklamacijomis Gegužio 1-mą dieną, seredoj, 1912 m. Prasidės 7:30 val vakare Lietuviško Tautiško Namo svetainėj, 101-103 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Visus širdingai užkviečja
Rengimo Komitetas.

„Look Out! You'd better take care of Yourself"

Galvos skaudėjimas, gerklės sope, skaudėjimai krūtinėje, šonuose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai neineis į sunkų padėjima jeigu vartosi

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERI

sulyg to, kaip yra nurodyta ant pakelių; 25c. ir 50c. už bonką. Sergėkis pamėgdžiojimų ir klastavimų, žiūrėk tik kad butų **Inkaras** ir mūsų vardas.

P. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Pillės yra geros nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c.

KATASTROFA

Pilnas aprašymas apie nuskendimą didžiausio laivo pasaulyje **TITANICO** su paveikslais ir visais atsitikimais, kas darėsi laike tos baisios pražutingos valandos tamsioje jurių naktyje ir visais atsitikimais, galima gauti kningą pas

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

Pasarga: Kas užsirašys „Vienybę Lietuvninkų'', knygą apturės dovanąj. (13)

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau savo brolio Kazio Zolenkos, pirmiaus gyveno Gilberton, Pa., dabar bus jau trįs metai, kaip nežinau kur jisai. Paeina iš kaimo Vaišvilų, Pajevonio parapijos ir gmino, Suvalkų gub Jeigu kas apie jį žinote, tai prašau duoti žinią šiuo adresu:

Petrone Dudonienė,
274 Metropolitan ave., Brooklyn, N.Y.

Pajieškau savo puseserės Onos Bulevičiukės, dabar vedus, nežinau kaip pravardė po vyru. Pirmiaus gyveno Aglijoj, o dabar atvažiavo į Ameriką jau koki penki metai ir nežinau, kur dabar ji randasi. Paeina iš Suvalkų gub., Marijampolės pav., Mikaljškio gmino. Jeigu kas žino ar ji pati, prašau duoti man žinią.

Juozas Lekčiauckas,
125 Pitt st., Thamapua, Pa. (20)

REIKALINGAS AGENTAS

Tiktai teisingas ir darbštus žmogus bus priimamas. Gali padaryti lengvai nuo $25 iki $50 per nedėlią. Užsiėmimas lengvas ir geras. Mokame algą gabiam žmogui. Ateik nuo 9 iš ryto iki 6 vakare arba rašyk.

S. KOZLOVSKY,
63 Park Row Room 1012,
New York, N. Y.

AUGŠTAS DIGNITORIUS.

Labai retai atsitinka, kad augštas bažnyčios dignitorius pagerbia išdirbėją rašyta padėkavone už bent kokį daiktą. Jo Malonė Jan Marek, D. D., kanauninkas Metropolinės Šv. Vitaus bažnyčios, Pragoj, Bohemijoj, leido mums pagarsinti sekantį laišką: „Aš bandžiau Triner'io Amerikonišką kartaus vyno Elixirą ir noriu pasakyt, kad jis duoda puikus rezultatus pilvo ligose. Priimkite mano tikrą padėkavonę ir geriausius velyjimus sau ir jūsų šeimynai jūsų naujoj, priimtoj tėvynėj. Jūsų Jan Marek, D. D. Kanauninkas prie šv. Vitaus, Praga". Yra gerai žinomas faktas, kad ligose gromuliavimo organų jųs galite pasitikėti šiam vaistui, vadinamam Triner'io Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras. Jis padirbdintas iš gryno raudono vyno, (kurs pats savimi duoda gerą rezultatą), ir iš parinktų medikalių žolių, — daugiausiai kartų tonikų ir laxativą. Vartok šitą gyduolę visose indispozicijose, nustojus apetito, užėjus silpnumui, konstipatijoj, galvos skauduliuose, diegliuose ir nerviškumuose bei neuralgijoj ir reumatiškuose atakuose. Aptiekose. Ser. nr. 364 Pure Food Law. Jos. Triner, Pharmacentical Laboratory, 13331339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

$100 CREDIT

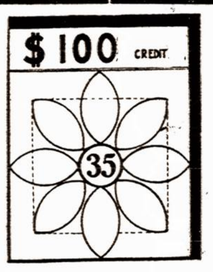

Indėkite tuoj savo sučėdijimą ant 80%.
Nepralaimėsite niekados!!!
Minklė 105.

Išguldyk šitą minklę indedant mums nuo 31 iki 39 in kiekvieną ratuką, kad išeitų, sudedant kiekvieną pusę, gautume 105. Šis numeris tur nepanaujinamą. Iškirpkitė šį išrišimą, pasiųskite ar atneškite in offisą, o męs duosime Jums kredito čekį ant $100.00, kuris bus skaitomas po mos mokesties ant dviejų lotų mųsų nuosavybės.

Mųsų lotai, kuriuos męs parduodame pigia kaina (price) ir ant lengvų išmokesšių randasi netoli, tik 5c. iki Paterson ir Passaic, 11c. iš New York. Mųsų lotai randasi netoli tukstančių fabrikų ir neužilgo pakils vertė ir męs užtikriname, kad jųsų pinigai pakils ant $80%.

Męs pabudavosime Jums stubą ant pigių išlygų ir lengvų išmokesčių, nežiurint kad Jųs ir lotai dar neišmokėti. Nė viena kompanija jums to negali duoti. Šis dalykas didelė gerove dėl žmonių. Gyveni už miesto, su mažais kaštais gali davažiuoti miestan.

Netrotiki laiko, pirk dabar jei nori gerai indėti ir turėti naudą, tik žiurėkite, dėdami bankon Jųs gąunate tik 4 . Su tokiu mažu pelnu Jųs nepagerinsite savo buvio. Bet indėję in žemę geroje vietoj galite tapti turtingais. Daugelis savininkų namų pastojo taip turtingais turėdami išmokėtą, nutraukė nuo savo govenimo ir susičėdino užmokėti, užmokėję dar turi dubeltavą pelną.

Męs atkartojame, neleiskite laiką, bet jei Jųsų mįslys teisingas, męs pagelbėsime pirma mokesčia $100, bet męs jus nuvesime parodyti ir išsirinkti lotą. Prekė loto $175. Mokestis labai lengva.

Tiesos atminimui mįslio:

1. Atminimas turi but prisiųstas į 15 dienų.
2. Męs neduosime daugiaus kaip vieną kreditą kiekvienam žmogui.
3. Męs neduosime dovanų jaunam.

Rašyk ar pats atvažiuok.

HOME ASSOCIATES
63 Park Row, Room 1012. New York City.

DIDIS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS M. D.

Gydo pasekmingiausiai visokias ligas: vyrų, moteru, vaiku ir daro visokias operacijas. Su geromis lekarstomis jo paties sutaisytomis. Dr. Ignotas Stankus jau šimtus žmoniu išgydė katrie paliko ant visados sveikais, linksmais ir jam dėkingi. Jis yra **Vienatinis Tikras Daktaras Lietuvis** Philadelphijoj, pabaigęs daktariškus mokslus Indianos Universitete ir baigęs didžiuju daktaru mokslą, The New York Post Graduate Medical School and Hospital.

Iš Daugelio Padėkavonių

Kelias Cia Patalpiname.

Aš Jurgis Lukoševičė, 128 E. Superior st., Chicago Ill., buvau labai slabnas ir turėjau kosulį, net buvau pametęs nodėją buti sveiku, bet kuo met atsišaukiau pas Dr. Ignotą Stanku, jis už pirmo prisiuntimo gyduoliu mane išgydė. Dėkavoju širdingai ir siunčiu $ 2.00 dovanu gastinčiaus.

M. Navickis, 5 Lincoln st, Brighton, Mass. rašo taip: Rašau šiandien laišką daktarui Ignotui Stankui su didelių linksmumu, kad man sugrąžino sveikatą. Labai dėkavoju. Skausmas krutinėje, strėnuose ir sunkus kvėpavimas jau sustojo, spuogai ir plėtmės nuo veido baigia gyti

Širdingai dėkavoju aš Jonas Požėla savo tautiečiui daktarui Ignotui Stankui už išgydymą augančius guzus kakle ir sugrąžinimą vyriškumo 1601 Winter st., Philadelphia, Pa

Turiu daugybę padėkavonių nuo merginu ir moteru už išgydymą nuo nereguliarišku mėnesiniu, baltuju tekėjimu, skaudėjimo strėnu ir koju.

Čia padėkavonės patalpintos su daleidimu pačiu ligoniu. Kiti visi yra užlaikomi slaptybėje.

APSIIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI.

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlimo sąnariu, kaulu, strenu ir šonu; nuo visokiu ligu, užkietėjimo ir nedirbimo viduriu, išbėrimo, kuno niežėjimo, visokiu spuogu, dederviniu, slinkimo plauku, galvos skaudėjimo, nuo ligos širdies, inkstu, plaučiu, kepenu. Nuo visokiu nerviško ligu, neuralgijos, drebėjimo sąnariu, nemiegojimo ir išgąščio, nuo greito nuilsimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo ir nuo visokiu slogu. Nuo visokiu užkrečiamu lytišku ligu ir visokiu kitokiu nusilpnėjimu sveikatos. Taip gi nuo visokiu moterišku ligu, skausmingu ir nereguliarišku mėnesiniu, baltuju tekėjimu ir gumbo ligu.

Visi ligoniai kreipkitės pas daktarą Ignotą Stanku ypatiškai arba laišku be skirtumo, kaip toli gyvenate Amerikoj, Anglijoj, Kanadoj ir kitose šalyse, o apturėsit širdingą rodą ir pagelbę.

DR. IGNATIUS STANKUS, M. D.
1210 So. Broad st., Philadelphia, Pa.

Offiso } Nuo 9 iki 1 po pietu ir nuo 7 iki 9 vakare.
Valandos } Nedėliomis nuo 1 iki 4 po pietu.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengenčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl męs kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį,* kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand s. Brooklyn N.Y.

VISŲ ATIDŽIAI!
Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus.

Mūsų uždavinys	$1.00
Slaptinga žmogaus didybė	.40
Mirtis ir kas toliaus	.30
Gimdymo slėpiniai	.40
Žmonijos kelias	.20
Visatos saranga	.25
Likimo kilmė	.50
Apsišvietimas	.40
Kur protas? (vieno veiksmo komedija)	.25
Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija)	.25
Jonuks mergų bijąs (dviejų veiksmų komedija)	.25
Tėviškė (vienveiksmis dramatiškas veikalas)	.25

Kurie norite gauti augščiau paminėtas kningas, malonėkite kreiptis šiuomi adresu:

J. J. PAUKŠTIS,
120 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų. Deklamacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsilimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange
A. T. Raciunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

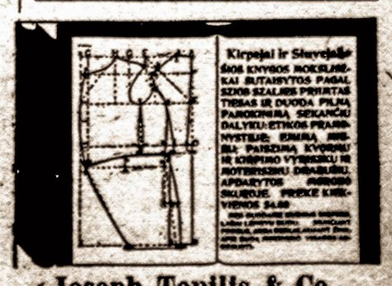

Joseph Topilis & Co.
195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras

A. Szliupiute-Jankauckiene.

gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

Telephonas: 3254—T—Market.

Daktaras

Jonas J. Kaškiaučius

Gydo vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.

VALANDOS: Nuo 9—12 ryt. nuo 6—8 vak.

88 Jefferson Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telephoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešame visuomenei, kad šiomis dienomis važinės mūsų agentas P. Petronis po šias vietas: Niagara Falls, Buffalo, Batavia, Syracuse ir kitas, po New Yorko valstiją organizuodamas TMD. kuopas. Todel galite pas jį užsirašyti „Vienybę Lietuvninkų", duoti užsakymus ant kningų ir apgarsinimų ir klausti patarimų apie siuntimą piningų ir pirkimą laivakorčių (šifkorčių).

J. J. PAUKŠTIS,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.
Apdaryta $1.00.

J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

TEATRALIŠKOMS DRAUGYSTĖMS, KUOPOMS IR ŠIAIP VISIEMS ŽINOTINA.

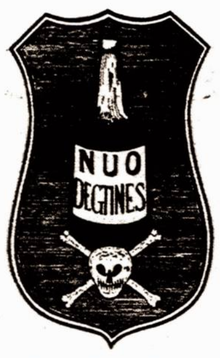

Tik-ką išėjo iš spaudos gražus gr. Levo Tolstojaus veikalas **„Nuo Degtinės"**, dviejų veiksmų komedija, vertė V. K. Rčk. Išleido „Tėvynė", kaina 10c.

Kiekvienam reikia turėti ir sekančios kningos:

Budas Senovės Lietuvių, 217 pusl. kaina	50c.
Lietuviška chrestomatija, 176 psl.	40c.
Diedai ir Gražina, 61 pusl.	25c.
Europos Istorija, 319 pusl.	25c.
Gipsinis Jotis, 38 pusl.	15c.
Jonas iš Kempės ir Šilka, 23 psl.	10c.
Konradas Valenrodas, 24 pusl.	15c.
Kražių Skerdynė, 77 pusl.	15c.
Kun. Aleks. Burba, 29 pusl.	20c.
Kelionė į Europą, 52 pusl.	10c.
Kuomi žmonės gyvena? 56 pusl	15c.
Naktis Edwardo Youngo, 21 pusl.	10c.
Našlaitė (drama)	10c.
Petras Žemaitis, 69 pusl.	20c.
Padėjimas Lietuvių tautos (rusų kalba)	$1.00
Dirva, 123 pusl., 1898 m.	75c.
Politiškoji Ekonomija, 84 pusl.	25c.
Rojus ir Pažanga, 111 pusl.	35c.
Girnikas-Pašakarnis, Begėdis, Jonas,	25c.
Pražuvo, 16 pusl.	10c.

Šitas ir kitokias kningas užsisakant kreipkitės žemiaus nurodytu Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kningiaus vardu:

A. B. STRIMAITIS,
307 W. 30th st., New York City.

PASARGA: SLA. nariam viršminėtas kningas parduodame už pusę čienios.

Didžiausis Pasaulyje Teatras

Hippodrome.

ant 6th Ave., tarp 43 ir 44 gatvių.

Šiemet stato ant scenos vieną labai dailiai sutaisytą spektaklį „Aplink Svietą". Būti New Yorke ir neaplankyti Hippodromo, reiškia būti Romoje ir nematyti popežiaus. Lošia kasdien po pietų nuo 2-ros ir vakarais nuo 8-ių. Geriausios sėdynės $1. Augščiau — pigiau.

Bukie Vyras!

Ruptura,
Varicocele,
Prapuolę pajiegos,
Užtrucintas kraujas

ATIMA JUMS VYRISZKUMA

Bukie Išm intingas. Likie Sveikas.

DR. O'MALLEY BUDAS

Visados išgydo!
Išbandyta per 30 metų!
Be peilio ir vaistų!
Išrasta per mane!

Naudojamas tik mano ofise! **PRASARGA!**—Darbininkai, katrie pas mane dirbo, gal sakyti kad jie žino mano methodą ir pagal ją gydo be operacijos, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik **Vienas Dr. O'Malley Budas** ir naudojamas tik **Mano Offise.**

Aš nedrukuoju jokių ligonių gromatų kadangi atsilankymas į mano Offisą parodys jums, kad turiu daugybę gromatų nuo ligonių iš visų šalių pasaulės, kurie tapo išgydynti.

Prisiųsk 2c. markę už knygutę padabintą paveikslais apie Rupturą.

Dr. Alex. O'Malley

158 S. Washington St.
Wilkes-Barre, Pa.

Galima susikalbėt lietuviškai-lenkiškai.

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniška čienia.

G. BENSON,

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

Nauja Krautuve

Atidariau naują krautuvę visokių

Vyriśku ir Drabužiu

KAS TIK VYRAMS REIKALINGA.

Kaip pavasarinių taip ir vasarinių.

Reikale kreipkitės pas savo tautietį.

Peter T. Markevich

131 Grand St. Brooklyn, N. Y.

New Telephone 1070 R.

Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.

Jos. Shukis

20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

Skaitykite atydžiai! Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvaranciją į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.oo. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.oo

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.oo

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.oo

Juokkis per visus metus!

Užsirašęs „TARKĄ" nuvaikysi nuo savo kaktos visas raukšles.

Turėsi juoko, kada tik atsiminsi, kaip „TARKA" perleidžia per savo brazdinį visokius ištvirkėlius ir liurbas.

Gražių giesmelių su gaidomis

Juokingų uždavinių, šaradų. Pilna karikaturų, juokingų paveikslų.

Tik vienas del. metams.

Adresas: „TARKA",
P. O. Box 895, New York City

Prašome parsisiųzdinti 1912 metams mėne snį leidinį

„Teatrą".

„TEATRAS" eina knygutėmis po 32-64 puslapius už mėnesį.

„TEATRE" spauzdinama taip originaliai taip, ir verstiniai, jau dramos cenzuros leistieji vaidinti, scenos veikalai.

„Teatro" kaina:

Lietuvoj ir visoj Rusijoj 3 r. metams.

Užsieniuose 4 rb. metams.

"Teatro" adresas:

Vilnius, 2-oi Ponomarski N 14.
„Teatro" Redakcija.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

TIK KĄ IŠĖJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Bliunčli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pusl. 74. Kaina 15 centų. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbia rolę lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogu sustiprina fyziškai ir protiškai; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiekiama tik pašvenčiant kasdieną po desėtką minučių ant gymnastikos. Kningutė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rųšies.

VILKU LIZDAS

Apysaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulietuvinta A. Vegėlės. Pusl. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų prakilnių darbų, kaip historiškos apysakos. Francūzus pakėlė apysakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patriotizme ačiu historiškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi historiškų apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas", „Vitoliorauda" ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas" yra labai brangintina kninga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.

PAZVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikonų romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pusl. 356. Kaina $1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuotų tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė čar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norints tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius prakilnių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitęs žmogus pasisems sau labai gilių idealų. Ji privalo rasties kiekvieno lietuvio kningynėlyj.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet. Musu aptiekoriaus vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS
151 Metropolitan Ave. co r. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio palindijimu.

Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

THE AMERICAN Preké $7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tank ar kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanelį, gali nešti kur nori

Pati skrynelė $2.00
O mašina $7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Ofiisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ.
213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Zmijecznikas yra tikrasis

Tėmyk! Tiktai Groblewskio

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiškleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

SAULE
Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ
Prenumerata kaštuoja:
Amerikoj — Ant viso meto $2.50; Ant pusės meto $1.25; Ant ketverčio meto 65c.
EUROPOJE — Rosijoje ir Lietuvoje $3.50; Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS
Linksma Valanda
IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.
PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South St.
MAHANOY CITY, PA.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

Bischoff's Banking House
287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

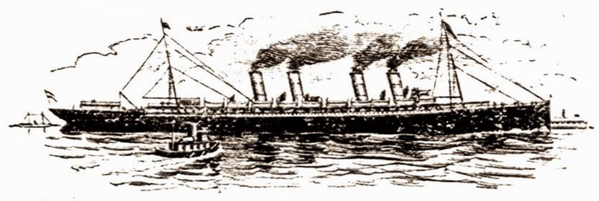

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.

Kas reikalauja teisingo pataruavimo ir nori kad jo reikalai butų greitai atlikti, tegu atsišaukia

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.
$100.000 (šimtas tukstančių dolerių) yra mųsų kaucija sudėta į rėdišką kasą.
Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimu Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.
Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

Teisingiausia
Lietuviszka Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.
SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.
PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.
P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00
Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

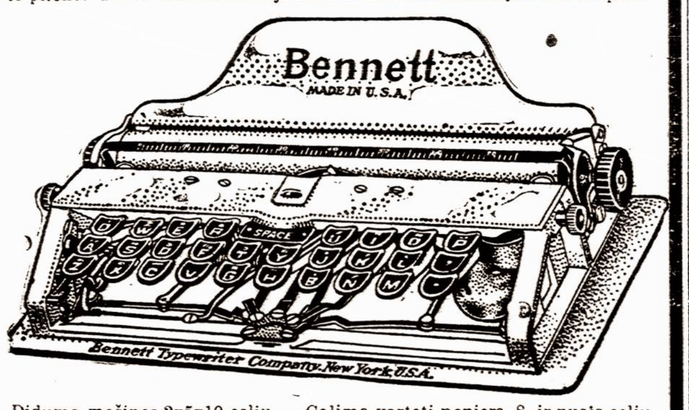

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Nepamirškit
Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.
Office Phone Peoples 37
,, Bell 47
Residence Peoples 1100

THE LACKAWANNA
Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
Lackawanna Railroad
George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

Telephone 2762 Greenpoint.
Daktaras Brandšteinas
Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.
Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).
Valandos priėmimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

Tel. 651 Greenpoint.
Daktaras Jonas Misevičia
VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.
Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaiges kursą Didžiausiame Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).
272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.
Prie So. 2-nd Street.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817--819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1103 W'msburgh

Jau išėjo Labai pageidaujama, naujausia knyga, mokslas apie sveikatą
"DAKTARAS".

ŠITA KNYGA parašyta naujausio mokslo ir išradimo geriausio budo gydymo, pripildyta tokia puikia medega, kad kitose iki šiol išėjusiose lietuviškose knygose to negalima rasti, kas yra patilpę knygoj "Daktaras".

ŠITA KNYGA "DAKTARAS" aprašo visokių ligų vardus, kaip jos prasideda, kaip apsireiškia, kaip išrodo ir kaip greičiau, geriau ir kur galima išsigydyti.

TA KNYGA labai plačiai aprašo apie vyrų paslaptybes bei ligas ir teip-pat apie moteris ir telpa daug.

ŠITOJ KNYGOJE "DAKTARAS" dikčiai aprašo atidengiant daug paslaptybių apie geriausius smagumus ženybinio gyvenimo ir teip-pat kaip ir kada geriausiai apsivesti ir kaip buti laimingu.

TOJ KNYGOJE "DAKTARAS" gražiai pamokina kaip jaunus vyrus teip ir moteris, kas būtinai kiekvienam reikalinga žinoti, visiems kaip seniems teip ir jauniems, ženotiems ir nevedusiems.

KIEKVIENAS SKYRIUS šios knygos yra labai žingeidus, o nemokantiems skaityti, tai mokantis kuris neturi dar šios knygos, su didelia ukvata perskaitys tiems garsiai, kad galės daug visko prisiklausyti. Ta knyga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori buti sveikas ir laimingai gyventi.

KNYGA "DAKTARAS" yra paveikslais iliustruota, parodo ir giliausias kuno dalis, atidengiant paslaptybes. Ji reikalinga kaip sveikiems teip ir sergantiems. Tik perskaičius tą knygą atrasite viską, ko čion negalima parašyti ir dažinosi visą teisybę.

APART KITŲ SKYRIŲ sergantiems rodijama skaityti apie nervų, kraujo, inkstų, romatizmo, odos, vidurių, nusilpnėjimo, bronchitis ir limpančias ligas; teip-pat apie moterų nesveikumus ir kitas visokias ligas ir t. t.

JEI SERGI, tai pirmiau ne kaip manai vartoti kokias nors liekarstas ar kreiptis prie gydytojo, reikia butinai perskaityti "DAKTARAS".

ŠITOJ knygoje "DAKTARAS" netik pamokina kur ir kaip išsigydyti, kaip buti sveiku, bet ir kaip nuo visokių ligų apsisergėti.

NORS TA KNYGA LABAI BRANGINTINA, bet kad prašant lietuviams ją išleido Philadelphios M. Klinika, delei labo visuomenės, tad kiekvienas ją apturės, kuris tik prisiųs kelias stampas už prisiuntimo kaštus. Apturėsi tuojaus, tik visada reikia rašyti adresas teip:

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut St., Philadelphia, Pa.

VYRAI IR MOTERYS, kurie nesveiki ir nori buti sveiki—išgydyti, tad kaip žodžiu teip ir raštu (lietuviškai) gali atsišaukti į šitą tikrą Kliniką. Ateinančius priimama šiomis valandomis per Kliniko Daktarą:
Kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedelioj nuo 10 iki 3. Utarn. ir Petn. vak. nuo 6 iki 8 val.

PATENTS
promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. *Address,*
H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą		11 dienų į Liepojų		Išplaukimas iš New Yorko.			
III klasa	$33	III klasa	$35	Kursk	May 4	Lithuania	June 1
II ,,	48	II ,,	50	Birma	May 18	Czar	June 15
I ,,	65	I ,,	75				

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —
JonaKulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15 c.
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... 10 c.
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).....35 c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais
ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.